

PRIJEDLOG

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI
AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU
USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA
ZA 2008. I 2009.GODINU**

ZAGREB, RUJAN 2010.

SADRŽAJ

UVOD	3
POGLAVLJE I.....	8
SLUŽBENA I JAVNA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA	8
POGLAVLJE II.....	17
ODGOJ I OBRAZOVANJE NA.....	17
JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA.....	17
POGLAVLJE III	35
UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA	35
POGLAVLJE IV.....	37
KULTURNA AUTONOMIJA NACIONALNIH MANJINA.....	37
POGLAVLJE V.....	48
PRAVO NA OČUVANJE VJERE I NA OSNIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA	48
POGLAVLJE VI.....	51
PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA	51
POGLAVLJE VII.....	56
SAMOORGANIZIRANJE I UDRUŽIVNJE RADI OSTVARIVANJA ZAJEDNIČKIH INTERESA.....	56
POGLAVLJE VIII	58
ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U TIJELIMA DRŽAVNE UPRAVE, PRAVOSUDNIM TIJELIMA TE TIJELIMA UPRAVE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	58
POGLAVLJE IX.....	82

SUDJELOVANJE NACIONALNIH MANJINA U JAVNOM ŽIVOTU PUTEV VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NACIONALNIH MANJINA	82
POGLAVLJE X.	88
RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE.....	88
POGLAVLJE XI.	103
NACIONALNI PROGRAM ZA ROME I AKCIJSKI PLAN DESETLJEĆA ZA UKLJUČIVANJE ROMA 2005.-2015.	103
POGLAVLJE XII.....	108
OPĆE MJERE ZA POTPORU PROVEDBI USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA I AKCIJSKOG PLANA	108
ANALIZA DEMOGRAFSKE SLIKE REPUBLIKE HRVATSKE DRŽAVNOG ZAVODA ZA STATISTIKU.....	112
OCJENA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE	116

UVOD

U Republici Hrvatskoj žive 22 nacionalne manjine od kojih je 19 organizirano u udruge. Nacionalna manjina u smislu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina skupina je hrvatskih državljana čiji su pripadnici tradicionalno nastanjeni na teritoriju Republike Hrvatske, a njeni članovi imaju etnička, jezična i/ili vjerska obilježja različita od drugih građana i vodi ih želja za očuvanjem tih obilježja.

Pravni okvir kojim su regulirana prava nacionalnih manjina čine:

- Ustav RH (NN 56/90., 8/98., 124/00., 41/01., 76/10.);
- Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (NN 155/02., 47/10, 80/10.);
- Zakon o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (NN 51/00.);
- Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (NN 51/00., 56/00.);
- Zakon o izboru zastupnika u Hrvatski sabor (NN 116/99., 109/00., 53/03., 69/03.);
- Zakon o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne samouprave) (NN 33/01., 10/02., 45/03., 43/04., 40/05., 44/05. – pročišćeni tekst, 44/06., 109/07.);
- Zakon o sudovima (NN 115/05., 16/07., 113/08., 153/09.);
- Zakon o državnom odvjetništvu (NN 55/01., 58/06., 16/07., 76/09., 153/09.).

Provedba Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina predstavlja ujedno i provedbu obveza iz međunarodnih ugovora, kojih je Republika Hrvatska stranka, a u prvom redu Okvirne konvencije o pravima nacionalnih manjina (NN-MU 14/97.) i Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima (NN-MU 18/97.) te drugih međunarodnih dokumenata kao što su Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (NN-MU 12/93.) te Konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije (NN-MU 12/93.). Pored mnogostranih konvencija Republika Hrvatska je sklopila bilateralne ugovore o zaštiti prava nacionalnih manjina s Italijom (NN-MU 15/97.), Mađarskom (NN-MU 8/95.), Makedonijom te Srbijom i Crnom Gorom (NN-MU 3/05.). Vlada Republike Hrvatske sklopila je Sporazum s Vladom Republike Češke o suradnji u području kulture, prosvjete i znanosti (NN-MU 6/02.) koji se dijelom odnosi i na nacionalne manjine u obje države te Ugovor s Republikom Austrijom o suradnji u području kulture i obrazovanja.

Od 2006. godine zakonodavni okvir je dodatno unaprijeđen te su usvojeni zakonski propisi kojima se pripadnicima nacionalnih manjina jamči pravo prednosti pri zapošljavanju u državnu službu odnosno pri imenovanju na pravosudne dužnosti.

U dosadašnjoj primjeni Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina dostignuta je visoka razina normativnih prava o zaštiti nacionalnih manjina, kao i jasna politička volja za njegovu potpunu primjenu u praksi. Najmanje jednom godišnje Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskom saboru izvješće o provođenju Ustavnog zakona i o utrošku sredstava koja se u državnom proračunu osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina. Praćenje provedbe Ustavnog zakona ujedno se razmatra kroz redovite stručne skupove na kojima se analizira provedba Ustavnog zakona na svim područjima te se predlažu mjere za unapređenje njegove provedbe. Navedeni stručni skupovi pokazali su da se pripadnici nacionalnih manjina u svakodnevici još uvijek susreću s problemima i poteškoćama vezanim za provođenje dijela prava propisanih Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina u dijelu lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Institucionalni okvir za ostvarivanje prava nacionalnih manjina čine slijedeća tijela:

- Sva ministarstva, a posebice Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo kulture, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo uprave;
- Ured Vlade RH za nacionalne manjine;
- Ured Vlade RH za ljudska prava;
- Ured Vlade RH za ravnopravnost spolova;
- Savjet za nacionalne manjine RH;
- Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina.

Osnivanjem Ministarstva uprave i ustrojavanjem posebnog odjela za nacionalne manjine pojačan je institucionalni okvir za ostvarivanje prava nacionalnih manjina. Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina donesen je 2002. godine i njime su uspostavljeni novi standardi u ostvarivanju različitih prava s osnova manjinske pripadnosti. Ustavnim zakonom stvoreni su novi instituti (vijeća i predstavnici nacionalnih manjina, Savjet za nacionalne manjine). Ovi instituti osnovani su s ciljem potpunijeg sudjelovanja nacionalnih manjina u javnom životu Republike Hrvatske, a osobito radi razmatranja, predlaganja uređivanja i rješavanja pitanja u vezi s ostvarivanjem i zaštitom prava nacionalnih manjina.

Sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske za ostvarivanje prava nacionalnih manjina kontinuirano su se povećavala od 2006. godine.

Tabela 1: Prikaz ukupno utrošenih sredstava iz Državnog proračuna za ostvarivanje prava nacionalnih manjina sukladno Izvješću o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

	2006.	2007.	2008.	2009.
UKUPNO	84.650.270,00 kn	131.057.332,00 kn	155.957.200,00 kn	157.236.507,75 kn

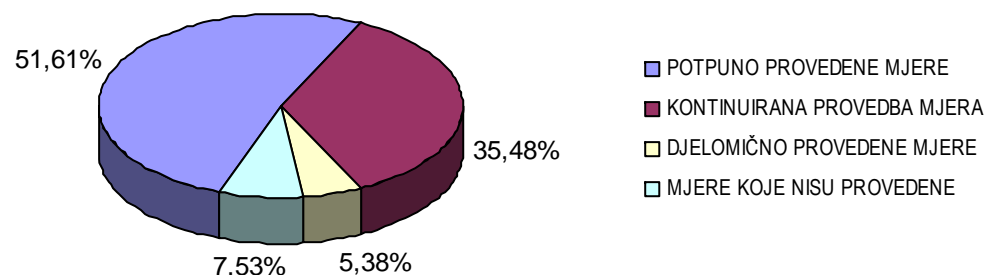
Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 25. lipnja 2008. godine donijela Akcijski plan za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, kojim je utvrđena obveza podnošenja Vladi Republike Hrvatske **godišnjeg izvješća o provedbi Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina**. Kao nositelji izrade Izvješća određeni su Ministarstvo pravosuđa u suradnji s Uredom za nacionalne manjine.

Ovo Izvješće obuhvaća razdoblje provedbe Akcijskog plana od srpnja 2008. godine do prosinca 2009. godine. U izradi Izvješća sudjelovala su nadležna ministarstva i druga državna tijela. Zasebna cjelovita ocjena Savjeta za nacionalne manjine o provedbi Akcijskog plana daje se u prilogu Izvješća.

Financijska sredstva iz Državnog proračuna, utrošena za provedbu mjera iz Akcijskog plana u izvještajnom razdoblju iznose 141.921.304,72 kuna, s tim da ukupna sredstava utrošena za ostvarenje i unaprjeđenje prava nacionalnih manjina prelaze navedeni iznos iz razloga što se dio sredstava osigurava kroz sredstva namijenjena za obavljanje redovnih aktivnosti nadležnih tijela.

U Izvješću se za svako poglavlje Akcijskog plana zasebno navodi cilj koji se željelo ostvariti, ocjena učinkovitosti provedenih mjera te preporuke za naredno razdoblje kako bi se prevladale uočene teškoće. Sveukupno, Akcijski plan sadrži 93 mjere od čega je u potpunosti provedeno 48 mjera (51,61%), kontinuirano se provode 33 mjere (35,48%), djelomično su provedene 5 mjere (5,38%), a nije provedeno 7 mjera (7,53%). Navedeni podaci prikazuju **iznimno visok stupanj provedbe** mjera iz Akcijskog plana (92,47%). Najveći dio mjera koje još uvijek nisu provedene, planiraju se izvršiti tijekom 2010. godine te je trenutačno u postupku pripreme njihova provedba.

Postotak ispunjenosti mjera iz Akcijskog plana

Dosadašnja iskustva u provedbi Akcijskog plana pokazuju da su **mjere postigle željene rezultate** u kulturnoj autonomiji nacionalnih manjina, odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, ostvarivanju vjerskih prava nacionalnih manjina, zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne samouprave, u provedbi Nacionalnog programa za Rome te Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. Velik doprinos ostvarivanju prava nacionalnih manjina dali su zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru. Pripadnici nacionalnih manjina čine sastavni dio vladajuće većine te participiraju u državnim dužnostima.

O napretku Republike Hrvatske u ostvarivanju prava nacionalnih manjina te visokim standardima ugrađenim u zakonodavni okvir svjedoči i mišljenje Savjetodavnog odbora Vijeća Europe povodom Trećeg izvješća Republike Hrvatske o provođenju Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina.

Međutim, unatoč pozitivnom stavu i odlučnosti Vlade Republike Hrvatske na promicanju prava pripadnika nacionalnih manjina, uočen je **nedovoljan napredak u pojedinim jedinicama lokalne samouprave i određenim drugim područjima** uslijed nedostatka političke volje za dosljednu provedu odredbi Ustavnog zakona, a posebne teškoće uočene su na područjima povratka.

Izvješća koja Vlada podnosi Saboru o provođenju Ustavnog zakona, analize i zaključci stručnih skupova te drugi oblici praćenja ostvarivanja manjinskih prava ukazuju na zaključak kako se pripadnici manjina u određenim jedinicama lokalne samouprave susreću s

poteškoćama i kršenjem njihovih prava garantiranih Ustavnim zakonom i drugim zakonima i propisima. Na temelju prikupljenih podataka može se ocijeniti da u dijelu jedinica lokalne samouprave, unatoč poduzetim mjerama i ostvarenim rezultatima (npr. uvođenje srpskog jezika u Vukovaru i češkog u Daruvaru), još uvijek nije postignut dovoljan napredak u službenoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, u pristupu nacionalnih manjina javnim medijima te zastupljenosti nacionalnih manjina u državnoj i lokalnoj upravi te pravosudnim tijelima. Potrebno je napomenuti da se zbog objektivnih okolnosti, smanjenih proračunskih mogućnosti, kako na državnoj tako i na lokalnoj razini, dio mjera nije mogao u cijelosti provesti. To se posebice odnosi na mogućnost novog zapošljavanja, a time i zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina. Kako bi se ostvarila cjelovita provedba Ustavnog zakona, potrebno je u narednom razdoblju intenzivirati provođenje mjera na tim područjima.

Zaključno, provedba mjera iz Akcijskog plana zasigurno je pridonijela rješavanju velikog broja poteškoća s kojima su se susretali pripadnici nacionalnih manjina. Međutim, budući da još uvijek postoje problemi u pojedinim jedinicama lokalne samouprave, ocjenjuje se potrebnim izraditi **novi Akcijski plan za slijedeće razdoblje**, definirati nove mjere za dosljedniju provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, odnosno nastaviti s provedbom onih mjera koje se kontinuirano provode, kao i intenzivirati aktivnosti za njihovu učinkovitiju provedbu. Nužno je pojačati odgovornost državnih tijela u praćenju, usklađivanju i kontroli ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina utvrđenih Ustavom, Ustavnim zakonom i drugim propisima.

POGLAVLJE I

SLUŽBENA I JAVNA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA

U Republici Hrvatskoj je sukladno članku 12. **Ustava Republike Hrvatske** u službenoj uporabi hrvatski jezik i latinično pismo, a u pojedinim lokalnim jedinicama uz hrvatski jezik i latinično pismo u službenu se uporabu može uvesti i drugi jezik te ćirilično ili koje drugo pismo pod uvjetima propisanim zakonom. Stavkom 4. članka 15. Ustava, jamči se pripadnicima svih nacionalnih manjina sloboda izražavanja nacionalne pripadnosti, slobodno služenje svojim jezikom i pismom te kulturna autonomija.

Službena i javna uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj uređena je člancima 9., 12 i 13. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, te razrađena Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina; Zakonom o osobnoj iskaznici (NN 11/02. i 122/02.), Zakonom o osobnom imenu (NN 69/92.) , Zakonom o kaznenom postupku (NN 110/97., 27/98., 58/99., 112/99., 58/02. i 143/02., 178/04., 115/06.), Zakon o parničnom postupku (NN 26/91., 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03.) i Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/09.).

Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina, u članku 12., propisano je da se ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine ostvaruje na području jedinice lokalne samouprave kada pripadnici pojedine nacionalne manjine čine najmanje trećinu stanovnika takve jedinice. Ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine ostvaruje se i kada je to predviđeno međunarodnim ugovorima koji, sukladno Ustavu Republike Hrvatske, čine dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske te kada je to propisano statutom jedinice lokalne samouprave ili statutom jedinice područne (regionalne) samouprave u skladu s odredbama posebnog zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

Ostali uvjeti, kao i način službene uporabe jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine u predstavničkim i izvršnim tijelima i u postupku pred tijelima državne uprave prvog stupnja, u postupku pred sudbenim tijelima prvog stupnja, u postupcima koje vode Državno odvjetništvo i javni bilježnici, te pravne osobe koje imaju javne ovlasti, uređuju se **Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj**. Ovaj zakon uređuje uvjete službene uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina kojima se osigurava ravnopravnost s hrvatskim jezikom i latiničnim pismom, ali se njime ne mijenjaju niti ukidaju prava pripadnika nacionalnih manjina stečena na temelju međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka, niti prava stečena prema propisima koji su se primjenjivali do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Bitno je napomenuti da je zapažen trend smanjenja korisnika manjinskih jezika u sudskim i upravnim postupcima. Mali broj pripadnika nacionalnih manjina koristi se ovim pravom, a u samoj primjeni ponekad dolazi do nejasnoća. Stoga je ocijenjeno potrebnim poduzeti dodatne

mjere radi poticanja pripadnika nacionalnih manjina na korištenje ovog prava, kao i radi afirmacije korištenja manjinskih jezika u pojedinim postupcima i uklanjanja određenih problema pri provedbi zakonskih odredbi. U predstojećem razdoblju potrebno je poduzeti aktivnosti na podizanju svijesti javnosti o mogućnostima i načinima uporabe manjinskih jezika u upravnim i pravosudnim tijelima.

Također, utvrđeno je da pripadnici pojedinih nacionalnih manjina koriste pravo na izdavanje osobne iskaznice na jeziku i pismu kojim se služe, u većem broju u odnosu na pripadnike drugih nacionalnih manjina.¹ S ciljem poticanja pripadnika nacionalnih manjina na korištenje ovog prava potrebno je provesti promidžbenu kampanju za pripadnike nacionalnih manjina te edukaciju službenika koji rade na poslovima izdavanja osobnih iskaznica.

Tabela 2: Broj osobnih iskaznica tiskanih na jeziku i pismu pripadnika nacionalnih manjina prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova pripadnicima nacionalnih manjina u razdoblju 2003. - 2009.

Nacionalne manjine	Godina izdavanja osobne iskaznice						
	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
talijanska	8104	4454	2797	2913	2561	3120	2708
srpska	103	133	60	34	66	36	43
mađarska	5	4	7	36	42	23	24
češka	1	-	-	1	1	8	1
rusinska	-	-	-	-	-	1	-
UKUPNO	8213	4591	2864	2984	2670	3188	2776

Cilj mjera sadržanih u Akcijskom planu, a koje se odnose na unaprjeđenje prava pripadnika nacionalnih manjina na uporabu manjinskog jezika i pisma, imaju za cilj motivirati i potaknuti pripadnike nacionalnih manjina na korištenje navedenog prava uz istovremeno provođenje mjera kojim će se osigurati službena uporaba manjinskih jezika u svim općinama i gradovima koji su u obvezi osigurati pravo nacionalnih manjina na službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina.

¹ Zakonom o osobnoj iskaznici razrađen je članak 9. Ustavnog zakona kojim se jamči pripadnicima nacionalnih manjina pravo da se obrazac osobne iskaznice tiska i popunjava na jeziku i pismu kojim se služe.

Službena i javna uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina

CILJ: Puna primjena članaka 9., 12. i 13. Ustavnog zakona, posebice na područjima jedinica lokalne i područne samouprave – nije u cijelosti ostvareno.

OCJENA: Unatoč uspostavljenom zakonodavnom okviru i dobroj praksi koju ostvaruju pretežito pripadnici tradicionalno organiziranih nacionalnih manjina, u provedbi ovih propisa pripadnici dijela novije organiziranih nacionalnih manjina još uvijek nisu dostigli istu razinu prava koja su im osigurana Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina. Osim relativno dobro uspostavljene metode sustava praćenja i analiziranja stanja u ovom području, potrebno je intenzivirati i inzistirati na provođenju konkretnih mjera koje su usmjerene na aktivnosti u poboljšanju stanja. Nije došlo do povećanja broja osobnih dvojezičnih iskaznica. Rezultati provedenih aktivnosti iz djelokruga Ministarstva pravosuđa bit će uočljivi nakon ustrojenog statističkog praćenja uporabe jezika i pisma pripadnika nacionalnih manjina pred pravosudnim tijelima.

PREPORUKA ZA NAREDNO RAZDOBLJE: U narednom razdoblju potrebno je intenzivirati napore na provedbi nadzora nad zakonitošću rada tijela jedinica lokalne samouprave te ubrzati ustrojavanje centraliziranog statističkog praćenja.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
1. SLUŽBENA I JAVNA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA		
1.1. Provedba nadzora nad zakonitošću rada i akata tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u onim jedinicama koje su sukladno Ustavnom zakonu obvezne osigurati pravo nacionalnih manjina na uporabu manjinskog jezika i pisma	Ministarstvo uprave	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Središnji državni ured za upravu (sada Ministarstvo uprave) je u prvoj polovici 2009. godine prikupio podatke i izvršio analizu stanja usklađenosti statuta i drugih općih akata lokalnih jedinica s odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i odredbama Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Prema podacima iz lipnja 2009. godine, od 27 jedinica samouprave u kojima pripadnici nacionalne manjine čine najmanje 1/3 stanovnika, odnosno jedinica u kojima je ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalne manjine propisana zakonom, njih 8 ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine nije uredilo svojim statutima.</p> <p>Nadalje, do lipnja 2009. godine 28 jedinica u kojima pripadnici nacionalne manjine čine manje od 1/3 stanovnika uvelo je i uredilo, za cijeli teritorij jedinice ili za pojedina naselja, način ravnopravne službene uporabe jezika i pisma nacionalne manjine tako da se dvojezičnost ostvaruje u cijelosti ili se odnosi na ostvarivanje samo nekih prava (npr. samo dvojezično ispisivanje naziva ulica i trgova; samo dvojezično ispisivanje naziva naselja i slično).</p> <p>Gradsko vijeće Grada Vukovara 14.07.2009. donijelo je novi Statut i u članku 51. stavak 3. uredilo slobodnu uporabu srpskog jezika i ćiriličnog pisma i u službenoj komunikaciji u javnim poslovima iz samoupravnog djelokruga Grada Vukovara.</p> <p>Gradsko vijeće Grada Daruvara 01.09.2009. donijelo je novi Statut Grada Daruvara u kojem je u članku 127. uređena službena uporaba češkog jezika i pisma i na dijelu područja Grada Daruvar, uključujući i naselje Daruvar.</p> <p>Dok je u određenom broju jedinica samouprave vidljiv određeni napredak u uređivanju i praktičnoj primjeni službene dvojezičnosti, u jednom se dijelu jedinica pravo na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma ostvaruje u manjoj mjeri zbog neupućenosti ili nezainteresiranosti pripadnika nacionalnih manjina te neupućenosti lokalnih službenika (npr. kod potrebe uređivanja službene dvojezičnosti lokalnim</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		statutima) ili zbog neupućenosti npr. zaposlenika u javnim poduzećima (npr. neispisivanje dvojezičnih naziva naselja uz županijske ili državne ceste u jedinicama u kojima je uvedena službena dvojezičnost).
1.1.1. Provedba nadzora statuta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u onim jedinicama koje su sukladno Ustavnom zakonu obvezne osigurati pravo nacionalnih manjina na uporabu manjinskog jezika i pisma	Ministarstvo uprave	Mjera je provedena. Provedba ove mjere i ocjena stanja opisani su u točki 1.1.
1.1.2. Unapređenje sustava praćenja i analiziranja stanja o službenoj i javnoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima lokalnih jedinica, u postupku pred tijelima državne uprave prvog stupnja, te pred pravnim osobama koje imaju javne ovlasti	Ministarstvo uprave, tijela državne uprave u čiji djelokrug ulaze poslovi koje obavljaju pravne osobe s javnim ovlastima	Mjera se kontinuirano provodi. S obzirom na to da su u ranijem razdoblju lokalne jedinice dostavljale različite i neujednačene podatke, Središnji je državni ured za upravu, u travnju 2009. godine, uputio uredima državne uprave u županijama detaljne upute za prikupljanje podataka i izradu izvješća o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na svom području. Temeljem prikupljenih podataka, koji su cjelovito obrađeni i analizirani, u lipnju 2009. godine unaprijeđena je postojeća evidencija stanja koja, između ostalog, sadrži podatke o stanju službene i javne uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima lokalnih jedinica, u postupku pred tijelima državne uprave prvog stupnja te pred pravnim osobama koje imaju javne ovlasti. Ministarstvo uprave će u narednom razdoblju nastaviti raditi na unapređenju sustava praćenja i analiziranja stanja, kao i na ažuriranju podataka u evidenciji o službenoj i javnoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima lokalnih jedinica, u postupku pred tijelima državne uprave prvog stupnja te pred pravnim osobama koje imaju javne ovlasti. U okviru ove mjere planira se, radi kvalitetnijeg ažuriranja podataka te praćenja i analiziranja stanja, izraditi baza podataka do kraja 2010.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
<p>1.1.3. Edukacija općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te lokalnih službenika o službenoj i javnoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina na razini lokalnih jedinica</p>	<p>Ministarstvo uprave, Akademija lokalne demokracije</p>	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Ministarstvo uprave je u suradnji s Akademijom lokalne demokracije, u svibnju i lipnju 2010. godine, provelo mjeru „Edukacija općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te lokalnih službenika o službenoj i javnoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina na razini jedinica lokalne samouprave“, koja je predviđena Akcijskim planom za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. U okviru navedene mjere održana su 4 regionalna skupa, u Topuskom, Bizovcu, Zadru i Puli, čime je ta mjera iz Akcijskog plana u cijelosti provedena.</p> <p>Ukupno utrošena sredstva: 44.498,00 kn</p>
<p>1.1.4. Organizacija 4 regionalna seminara, o pravu pripadnika nacionalnih manjina na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma s ciljem unapređenja ostvarivanja prava, motiviranja i poticanja pripadnika nacionalnih manjina na korištenje prava</p>	<p>Ministarstvo uprave, Ured za nacionalne manjine, Savjet za nacionalne manjine</p>	<p>Mjera nije provedena.</p> <p>Ministarstvo uprave je smatra primjerenijim razdobljem za provedbu ove mjere nakon provedbe mjere 1.1.3. i cjelovite provedbe mjere 1.1.5.</p> <p>Rok za provedbu: IV kvartal 2010.</p> <p>Potrebna sredstva: 50.000 kn</p>
<p>1.1.5. Izrada naputaka za osiguravanje učinkovite primjene Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH u radu pravnih osoba s javnim ovlastima, i provedba upravnog nadzora</p>	<p>Središnja tijela državne uprave u čiji djelokrug ulaze poslovi koje obavljaju pojedine pravne osobe s javnim ovlastima</p>	<p>Mjera nije provedena u cijelosti.</p> <p>Ministarstvo uprave je izradilo nacrt naputka za osiguravanje učinkovite primjene Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH u radu pravnih osoba s javnim ovlastima.</p> <p>Istovremeno, izrađen je i nacrt naputka za primjereno usklađivanje statuta jedinica lokalne samouprave s navedenim Zakonom, u dijelu koji se odnosi na uređivanje i ostvarivanje prava na službenu ravnopravnu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina na razini jedinica lokalne samouprave.</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>Rok za provedbu: 2010.</p> <p>Dodatna sredstva nisu potrebna.</p>
<p>1.2. Informiranje javnosti posebnim brošurama i drugim promidžbenim materijalima u tijelima državne uprave prvog stupnja, i pravosudnim tijelima koja su dužna provoditi Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH o načinu na koji stranke mogu ostvariti pravo na uporabu manjinskog jezika u postupcima koji se vode pred tim tijelima</p>	<p>Ministarstvo pravosuđa, MUP i druga tijela državne uprave u svom djelokrugu</p>	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Ministarstvo pravosuđa provelo je natječaj za odabir najboljeg idejnog rješenja promotivnog plakata, kojim se potiče pripadnike nacionalnih manjina na aktivno korištenje vlastitog manjinskog jezika pred pravosudnim tijelima na područjima gdje im je to pravo zajamčeno sukladno pozitivnim pravnim propisima u suradnji s Grafičkim fakultetom u Zagrebu. U natječaju su sudjelovali studenti Katedre za komunikologiju Grafičkog fakulteta. U povjerenstvu za izbor najboljeg idejnog rješenja sudjelovala su dva predstavnika Ministarstva pravosuđa, predstavnik Savjeta za nacionalne manjine i dva predstavnika Grafičkog fakulteta u Zagrebu. Spomenuto povjerenstvo sastalo se 02.06.2009. godine te su izabrana tri najbolja rada koja su nagrađena novčanom nagradom.</p> <p>Plakati su distribuirani po sudovima u prosincu 2009. godine, te još nije moguće procijeniti učinak ove mjere.</p> <p>Utrošena sredstva: 17.744,04 kn</p> <p>Ministarstvo unutarnjih poslova izradilo je promotivne materijale kojim se pripadnike nacionalnih manjina dodatno upoznaje s pravom na izdavanje osobnih iskaznica popunjenih na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu i na jeziku i pismu pojedine nacionalne manjine. Distribucija je provedena po policijskim upravama i postajama Ministarstva unutarnjih poslova te su obavijesti o pravu na izdavanje dvojezičnih osobnih iskaznica postavljene u policijskim upravama i policijskim postajama, na mjestima gdje se izdaju osobne iskaznice.</p>
<p>1.3. Provedba 4 inspekcijska nadzora na područjima županijskih sudova u Osijeku, Bjelovaru, Šibeniku i Puli o primjeni Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj</p>	<p>Ministarstvo pravosuđa (OKP)</p>	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Uprava za organizacijsko kadrovske poslove u IV. kvartalu 2008. godine izvršila je uvid kod sudova i državnih odvjetništava na području Županijskog suda u Puli, Bjelovaru, Osijeku i Šibeniku (i to na općinskim sudovima, prekršajnim sudovima, općinskim državnim odvjetništvima, kao i kod javnih bilježnika), a u kojima se primjenjuje Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH.</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
pred pravosudnim tijelima		<p>Uvidom u rad pravosudnih tijela iz nadležnosti Županijskog suda u Puli utvrđeno je da pravosudna tijela u gradovima u kojima je Statutom grada utvrđeno ravnopravno korištenje jezika etničke zajednice, koriste dvojezične natpisne ploče, zaglavlje akata, pečate i žigove i to tako da se osim dvojezične natpisne ploče na pročelju pravosudnog tijela (suda ili državnog odvjetništva) dvojezične natpisne ploče nalaze na svakoj kancelariji unutar pravosudnog tijela, a i suci kao i službenici i namještenici služe se jezikom nacionalne manjine, a po potrebi strankama – pripadnicima nacionalne manjine omogućeno je i sporazumijevanje sa stalnim sudskim tumačem. Sudska pismena koja se objavljuju na oglasnim pločama pravosudnih tijela kao i druge razne obavijesti objavljuju se i na jeziku etničke zajednice. Pravosudna tijela u sudskom postupku upozoravaju pripadnika nacionalne manjine da ako želi da se postupak vodi na jeziku nacionalne manjine, da se o tome izjasni i to se tada unosi u sudski zapisnik.</p> <p>Na području Županijskog suda u Bjelovaru kao i općinskim sudovima iz nadležnosti toga suda ne koriste se dvojezične natpisne ploče, pečati i žigovi odnosno zaglavlja akata, a nisu vođeni postupci u predmetima na nekom od manjinskih jezika sukladno odredbama Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina.</p> <p>Na području Županijskog suda u Osijeku kao i općinskim sudovima iz nadležnosti toga suda nisu vođeni postupci u predmetima na nekom od manjinskih jezika sukladno odredbama Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina.</p> <p>Na području Županijskog suda u Šibeniku kao i općinskim sudovima iz nadležnosti toga suda nisu vođeni postupci u predmetima na nekom od manjinskih jezika sukladno odredbama Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina.</p>
1.4. Uspostava evidencije predmeta koji su vođeni ili su mogli biti vođeni na manjinskom jeziku (a stranka je to pravo odbila) u svim prvostupanjskim pravosudnim tijelima koja su dužna postupati na manjinskom jeziku	Ministarstvo pravosuđa	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Ministarstvo pravosuđa radi praćenja provedbe Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj ustrojilo je posebnu evidenciju o sudskim predmetima koji su vođeni ili su mogli biti vođeni na jeziku pripadnika nacionalnih manjina, te da li se je stranka-pripadnik nacionalne manjine, nakon što je upozorena na tu mogućnost odlučila koristiti svojim pravom odnosno da li je stranka to pravo odbila koristiti.</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
<p>1.5. Statističko praćenje broja i vrste sudskih postupka vođenih na pojedinom manjinskom jeziku i pismu</p>	<p>Ministarstvo pravosuđa</p>	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Radi provedbe ove mjere Uprava za organizacijsko kadrovske poslove uputila je svim općinskim i prekršajnim sudovima okružnicu kojom je zatražena dostava navedenih podataka kako bi se ovi podaci mogli statistički obrađivati i o njima voditi statistička evidencija.</p> <p>Ministarstvo pravosuđa ustrojilo je godišnje statističko praćenje broja i vrste sudskih postupaka na manjinskom jeziku i pismu za sudove koji primjenjuju Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina.</p>
<p>1.6. Organiziranje savjetovanja s predsjednicima sudova o provedi Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH</p>	<p>Ministarstvo pravosuđa u suradnji s Pravosudnom akademijom</p>	<p>Mjera nije provedena.</p> <p>Zbog promjena u organizacijskom sustavu Ministarstva pravosuđa te izdvajanja Pravosudne akademije u javnu ustanovu izvan Ministarstva pravosuđa, nisu stvoreni preduvjeti za ispunjenje ove mjere.</p> <p>Predviđeno je da se na konstituirajućoj sjednici Upravnog vijeća Pravosudne akademije, dogovori mogućnost organizacije navedenog savjetovanja u 2010. godini. Budući da mjera nije provedena, predlaže se njezina provedba u 2010. godini.</p> <p>Rok za provedbu: 2010.</p>

POGLAVLJE II.

ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA

Pripadnici nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj ostvaruju pravo na obrazovanje na jeziku i pismu nacionalne manjine temeljem Ustava, članka 11. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Kroz postojeći zakonski okvir pravo na obrazovanje na manjinskom jeziku i pismu ostvaruju pripadnici nacionalnih manjina prema jednom od sljedeća **3 modela**:

- **Model A** - cjelokupna nastava izvodi se na jeziku i pismu nacionalne manjine uz obvezno učenje hrvatskog jezika u istom broju sati kao i materinskog jezika. Nastavu po modelu A imaju talijanska, srpska, mađarska i češka nacionalna manjina, a cjelokupna nastava se izvodi na jeziku i pismu nacionalne manjine uz obvezno učenje hrvatskoga jezika. Modelom A obuhvaćeno je 4.271 učenika u osnovnim školama i 1.606 u srednjim školama.
- **Model B** – nastava se izvodi na hrvatskom jeziku i pismu nacionalne manjine, tzv. dvojezična nastava. Na hrvatskom jeziku sluša se prirodna skupina predmeta, a na jeziku i pismu nacionalne manjine društvena skupine, odnosno nacionalna grupa predmeta. Ova nastava izvodi se u ustanovi s nastavom na hrvatskom jeziku, ali u posebnim razrednim odjelima. Nastavu po modelu B imaju mađarska i češka nacionalna manjina. Modelom B obuhvaćeno je 11 učenika u osnovnoj školi i 39 učenika u srednjoj školi.
- **Model C** – učenje jezika i kulture nacionalnih manjina tzv. njegovanje jezika i kulture posebni je program koji obuhvaća nastavu iz jezika i književnosti nacionalne manjine, povijesti, zemljopisa, glazbene i likovne kulture. Učenje materinjeg jezika realizira se kroz nastavne predmete od 2 -5 školskih sati tjedno dok je cjelokupni program na hrvatskom jeziku. Nastavu po modelu C imaju albanska, austrijska, češka, mađarska, makedonska, njemačka, rusinska, slovačka, slovenska, srpska i ukrajinska nacionalna manjina. Modelom C obuhvaćeno je 6.735 učenika u osnovnim školama i 47 učenika u srednjim školama.

Modelom A, B i C obuhvaćeno je u školskoj godini 2008./09. ukupno 10.261 učenika /polaznika, u 159 ustanova, 824 razreda ili skupine i 1.296 odgojitelja/učitelja/nastavnika.

Na početku školske godine 2009/2010. obuhvaćeno je ukupno 10.534 učenika u 155 ustanove, 773 razreda ili skupine i 1.194 odgojitelja/učitelja/nastavnika.

Tabela 3: Broj djece/učenika/polaznika, broj ustanova (DV, OŠ i SŠ), broj razreda/skupina, broj odgojitelja/učitelja/nastavnika u programima odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2008. i 2009.

Nacionalne manjine	2008/2009.				2009/2010.			
	Broj djece/učenika/polaznika	Broj ustanova DV/OŠ/SŠ	Broj razreda/skupina	Broj odgojitelja učitelja/nastavnika	Broj djece učenika - polaznika	Broj ustanova DV/OŠ/SŠ	Broj razreda/skupina	Broj odgojitelja učitelja/nastavnika
Albanci	27	2	2	2	45	4	4	4
Česi	920	22	77	72	969	22	77	72
Mađari	1.225	25	146	106	1.177	25	146	106
Makedonci	41	4	9	4	62	5	9	5
Nijemci i Austrijanci	51	1	6	4	53	1	6	4
Rusini	72	2	9	3	55	2	9	3
Slovaci	526	11	38	7	528	11	38	7
Slovenci	6	1	1	1	35*	11	3	7
Srbi	4.334	56	319	558	4.550	56	319	558
Talijani	3.048	33	216	537	3.051	26	159	432
Ukrajinci	11	2	3	2	9	2	3	2
UKUPNO A,B,C	10.261	159	826	1.296	10.534	155	773	1.194

**Za učenje slovenskog jezika i kulture početkom 2009/2010. školske godine nije iskazan interes učenika u OŠ Štrigova, dok je za učenje slovenskog jezika i kulture izdana suglasnost OŠ Pećine u Rijeci gdje nastavu pohađa 35 učenika.*

Tabela 4: Podaci o predškolskom odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2008. i 2009.

Nacionalne manjine	2008.				2009.			
	Broj djece	Broj DV	Broj skupina	Broj odgojitelja	Broj djece	Broj DV	Broj skupina	Broj odgojitelja
Česi	142	2	6	12	150	2	6	12
Mađari	160	4	8	12	143	4	8	12
Srbi	467	8	19	34	495	8	19	34
Talijani	915	12	58	98	924	12	58	98
UKUPNO	1.684	26	91	156	1.712	26	91	156

U sustavu **predškolskog odgoja i naobrazbe** u 2009. godini bilo je obuhvaćeno ukupno 1.712 djece u 26 predškolskih ustanova (od toga 150 djece pripadnika češke nacionalne manjine, 143 djece pripadnika mađarske nacionalne manjine, 495 djece pripadnika srpske nacionalne manjine i 924 djece pripadnika talijanske nacionalne manjine). U predškolskim ustanovama ne postoje modeli A, B ili C kao u osnovnim i srednjim školama na jeziku i pismu nacionalnih manjina već su djeca uključena u petosatne i desetosatne programe na jeziku i pismu nacionalne manjine uz obvezno učenje hrvatskoga jezika proporcionalno duljini trajanja programa od 1 – 2 sata dnevno.

Sukladno odrednicama Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma sustavom predškolskog odgoja i obrazovanja na početku 2009/2010. bilo je obuhvaćeno 550 djece pripadnika romske nacionalne manjine, od toga 370 djece u predškolskom odgoju, a 180 djece u programu predškole.

Na kraju školske godine 2008/09. u sustavu predškolskog odgoja i obrazovanja bilo je uključeno 692 djece pripadnika romske nacionalne manjine; od toga je 387 djece (210 m, 177 ž) bilo obuhvaćeno predškolskim odgojem, a 314 djece (149 m, 165 ž) djece programom predškole. U Murskom Središću, u DV Maslačak, predškolskim odgojem u integriranoj skupini obuhvaćeno je 22 djece pripadnika romske nacionalne manjine.

OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE

Tabela 5: MODEL A - podaci o osnovnoškolskom obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2008. i 2009.

Nacionalne manjine	2008/2009				2009/2010			
	Broj učenika	Broj OŠ	Broj r. odjela	Broj učitelja	Broj učenika	Broj OŠ	Broj r. odjela	Broj učitelja
Česi	328	3	18	35	331	3	18	34
Mađari	233	4	30	61	224	4	30	57
Srbi	2.367	17	168	283	2.252	18	168	283
Talijani	1.489	17	99	279	1.464	11	99	279
UKUPNO	4.417	41	315	658	4.271	36	315	653

Tabela 6: MODEL B - podaci o osnovnoškolskom obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2008. i 2009.

Nacionalne manjine	2008/2009				2009/2010			
	Broj učenika	Broj OŠ	Broj r. odjela	Broj učitelja	Broj učenika	Broj OŠ	Broj r. odjela	Broj učitelja
Mađari	14	1	1	2	11	1	1	1
UKUPNO	14	1	1	2	11	1	1	1

Tabela 7: MODEL C - podaci o osnovnoškolskom obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2008. i 2009.

Nacionalne manjine	2008/2009				2009/2010			
	Broj učenika	Broj OŠ	Broj skupina	Broj učitelja	Broj učenika	Broj OŠ	Broj skupina	Broj učitelja
Albanci	27	2	2	2	45	4	4	4
Česi	404	16	49	13	419	19	49	12
Mađari	753	15	96	11	745	15	95	11
Makedonci	41	4	9	4	62	4	9	4
Nijemci i Austrijanci	51	1	6	4	53	1	6	4
Rusini	72	2	9	3	55	2	9	3
Slovaci	526	11	38	7	528	11	38	8
Slovenci	6	1	1	1	35	1	3	1
Srbi	496	20	45	25	502	20	45	25
Ukrajinci	11	2	3	2	9	2	3	2
UKUPNO	2.387	74	258	72	2.453	79	261	74
UKUPNO A,B,C	6.818	110	574	732	6.735	116	577	728

Osnovnoškolskim odgojem i obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2008/09. bilo je u svim modelima obuhvaćeno ukupno 6.818 učenika, u 110 osnovnih škola, 574 razredna odjela/obrazovne skupine s ukupno 732 odgojitelja/učitelja/nastavnika.

U školskoj godini 2009/2010. bilo je u svim modelima obuhvaćeno ukupno 6.735 učenika/ca u 116 osnovnih škola, u 579 razredna odjela/obrazovne skupine s ukupno 728 učitelja/nastavnika u svim modelima.

Modelom A bilo je obuhvaćeno ukupno 4.271 učenika na češkom, mađarskom, srpskom i talijanskom jeziku, u 36 osnovne škole, 315 razrednih odjela i 653 učitelja. Modelom B bilo je obuhvaćeno 11 učenika u jednoj OŠ. Modelom C bilo je obuhvaćeno 45 učenika na albanskom jeziku, 419 učenika na češkom, 745 na mađarskom, 62 na makedonskom, 53 na njemačkom, 55 na rusinskom, 528 na slovačkom, 35 na slovenskom, 502 na srpskom i 9 na ukrajinskom jeziku. Ukupno je nastavom u modelu C bilo obuhvaćeno 2.453 učenika/ca.

Cilj Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma je uključivanje sve romske djece u sustav obveznog osnovnog obrazovanja. Na kraju školske godine 2008./09. osnovnoškolsko obrazovanje pohađalo je ukupno 3.940 učenika/ca romske nacionalne manjine (podaci Ureda državne uprave u županijama), od toga 2.043 učenika i 1.897 učenicica.

Na početku školske godine 2009/2010. osnovnoškolsko obrazovanje pohađalo je ukupno 4.186 učenika/ca romske nacionalne manjine (podaci Ureda državne uprave u županijama), od toga 2.176 učenika i 2.010 učenicica.

SREDNJOŠKOLSKO OBRAZOVANJE

Tabela 8: MODEL A - podaci o srednjoškolskom obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2008. i 2009.

Nacionalne manjine	2008/2009				2009/2010			
	Broj učenika	Broj SŠ	Broj r. odjela	Broj Nastavnika	Broj učenika	Broj SŠ	Broj r. odjela	Broj Nastavnika
Mađari	65	1	11	20	54	1	11	20
Srbi	974	9	78	210	889	9	78	210
Talijani	644	4	59,50	160	663	4	60	157
UKUPNO	1.683	14	148,50	390	1.606	14	149	387

Tabela 9: MODEL B - podaci o srednjoškolskom obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2008. i 2009.

Nacionalne manjine	2008/2009				2009/2010			
	Broj učenika	Broj SŠ	Broj r. odjela	Broj nastavnika	Broj učenika	Broj SŠ	Broj r. odjela	Broj Nastavnika
Česi	46	1	4	12	39	1	4	12
UKUPNO	46	1	4	12	39	1	4	12

Tabela 2: MODEL C - podaci o srednjoškolskom obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2008. i 2009.

Nacionalne manjine	2008/2009				2009/2010			
	Broj učenika	Broj SŠ	Broj skupina	Broj nastavnika	Broj učenika	Broj SŠ	Broj skupina	Broj Nastavnika
Česi	-	-	-	-	35	1	2	5
Srbi	30	2	9	6	12	1	1	1
UKUPNO C:	30	2	9	6	47	2	3	6
UKUPNO: A,B,C	1.759	17	161	408	1.692	17	156	405

Srednjoškolskim obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalne manjine u 2009. godini bilo je obuhvaćeno ukupno 1.692 učenika/ca, u 17 srednjih škola, u 152 razredna odjela (model A i B) i 3 skupine (Model C), sa 405 nastavnika. Od toga, nastavom na mađarskom obuhvaćeno je 54 učenika (Model A), na srpskom 901 učenik (Model A i model C), na talijanskom 663 učenika (Model A) i na češkom jeziku 74 učenika (39 u Modelu B i 35 u modelu C).

U posebnim oblicima nastave (kao što su seminari, ljetne/zimske škole, nastava na daljinu itd.) uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa u 2009. godini sudjelovali su: češka nacionalna manjina – ljetna škola za 80 učenika; mađarska nacionalna manjina – ljetna škola za 25 polaznika, makedonska nacionalna manjina – ljetna škola za 72 učenika; njemačka nacionalna manjina – ljetna škola za 10 učenika, romska nacionalna manjina – 2 ljetne škole za 90 učenika; rusinska nacionalna manjina- ljetna škola za 105 učenika, ukrajinska nacionalna manjina – ljetna škola za 112 učenika; slovačka nacionalna manjina – literarni susreti „Lidrano“ za 150 učenika i program škole u prirodi u Slovačkoj; srpska nacionalna manjina – ljetna škola Peroj za 90 učenika i dopisno-konzultativna nastava za 153 učenika.

VISOKOŠKOLSKO OBRAZOVANJE

Na Sveučilištu Juraj Dobrila u Puli u akademskoj godini 2008./2009. upisano je ukupno 70 studenata preddiplomskog i diplomskog studija Talijanskog jezika i književnosti, od kojih je 64 studenata upisano bez plaćanja školarine, dok je u akademskoj godini 2009./2010. upisano ukupno 5 studenata diplomskog studija od kojih svi studiraju bez plaćanja školarine.

Na Sveučilištu Josip Juraj Strossmayer u Osijeku u akademskoj godinu 2008./2009. upisan je ukupno 21 student preddiplomskog studija Mađarskog jezika i književnosti od kojih svi studiraju bez plaćanja školarine, dok je u akademskoj godini 2009./2010. upisano ukupno 27 studenata preddiplomskog studija od kojih je 23 studenata upisano bez plaćanja školarine. Pri tome ističemo da se diplomski studij Mađarskog jezika i književnosti još ne izvodi na ovom sveučilištu.

Na Sveučilištu u Zagrebu u akademskoj godinu 2008./2009. upisano je ukupno 49 studenata preddiplomskog i diplomskog studija Češkog jezika i književnosti, od kojih je 32 studenata upisano bez plaćanja školarine, dok je u akademskoj godini 2009./2010. upisano ukupno 64 studenata preddiplomskog i diplomskog studija od kojih je 47 studenata upisano bez plaćanja školarine, a 3 studenta pripadnika romske nacionalne manjine koristila su besplatan smještaj u studentski dom.

NACIONALNI PROGRAM ZA ROME I AKCIJSKI PLAN DESETLJEĆA ZA UKLJUČIVANJE ROMA

Iz godine u godinu u sustav srednjoškolskog obrazovanja uključuje se sve veći broj učenika **pripadnika romske nacionalne manjine**. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa osigurava upis u željeni srednjoškolski program svim pripadnicima romske nacionalne manjine i sa 10 % manje bodova od potrebnih za upis u određeni program. Iz prikupljenih podataka vidljiv je porast broja učenika pripadnika romske nacionalne manjine obuhvaćenih srednjoškolskim obrazovanjem.

Srednjoškolskim obrazovanjem bilo je u 2008/09. obuhvaćeno 244 učenika (145 m, 99 ž), a 2009./10. godine 297 učenika (168 m, 129 ž). Stipendija po učeniku u srednjim školama iznosi 500,00 kn mjesečno tj. 5.000,00 kuna godišnje, a stipendija se isplaćuje na vlastiti žiroračun učenika što također motivira učenika na pohađanje škole.

Na školske godine 2009/2010. besplatan smještaj u učenički dom koristio je 71 učenik pripadnik romske nacionalne manjine.

Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina

CILJ: Potpuna primjena članka 11. Ustavnog zakona za sve manjine koje za to iskažu interes te osiguravanje pretpostavki za dosljednu primjenu Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina – u velikoj mjeri ostvareno.

OCJENA: Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj i u 2009. se uspješno provodi kod tradicionalno dobro organiziranih nacionalnih manjina, posebice talijanske, češke i mađarske nacionalne manjine. Uspješno obrazovanje provodi se također i kod učenika koji pohađaju nastavu koja se u cijelosti izvodi na srpskom jeziku i ćiriličnom pismu po modelu A, dok se sve više učenika uključuje i u učenje jezika i kulture nacionalne manjine po modelu C.

PREPORUKA ZA NAREDNO RAZDOBLJE: U narednom razdoblju potrebno je nastaviti s provođenjem obrazovanja pripadnika nacionalnih manjina u okviru postojećih modela A, B i C. U cilju poticanja korištenja prava na obrazovanje na manjinskom jeziku i pismu pripadnika slabije organiziranih nacionalnih manjina, potrebno je nastaviti s upoznavanjem šire javnosti o navedenom pravu u obliku javnih promidžbenih kampanja te stručnih okruglih stolova s medijskom pokrivenošću. Potrebno je nastaviti s donošenjem novih i usklađivanjem postojećih propisa s Ustavnim zakonom i Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Potrebno je usvojiti nove nastavne planove i programe za sve modele nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina te uskladiti statute osnovnih škola sa Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
2. ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA		
2.1. Organiziranje, razrada i	Ministarstvo	Mjera je provedena.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
<p>provođenje modela osposobljavanja učitelja i nastavnika koji izvode nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina</p>	<p>znanosti, obrazovanja i športa</p>	<p>Stručno usavršavanje učitelja u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina kontinuirano se provodi, a stručno usavršavanje svih učitelja u nadležnosti je Agencije za odgoj i obrazovanje.</p> <p>U 2009. godini u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje održano je 26 stručnih skupova za 1106 učitelja/nastavnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za nastavnike mađarske nacionalne manjine – tri stručna skupa – 101 sudionik - za učitelje srpske nacionalne manjine – deset stručnih skupova – 602 sudionika - za učitelje talijanske nacionalne manjine – dvanaest stručnih skupova – 403 sudionika <p>Sredstva za realizaciju stručnih skupova osigurana su na poziciji Agencije za odgoj i obrazovanje i osnivača škola koji školama refundiraju troškove sudjelovanja učitelja na stručnim skupovima.</p> <p>Za učitelje češke nacionalne manjine Ministarstvo je sufinanciralo održavanje dva stručna skupa za dvadeset sudionika, a za učitelje slovačke nacionalne manjine sufinanciralo je održavanje jednog stručnog skupa za osam sudionika.</p>
<p>2.2. Održavanje okruglih stolova na temu obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina</p>	<p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</p>	<p>Mjera je provedena.</p> <p>17. studenog 2009. godine u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa u Zagrebu održan je Okrugli stol na temu „Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina“ koji su zajednički organizirali Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ured za nacionalne manjine Vlade RH i Ured za ljudska prava Vlade RH. Pozivu na Okrugli stol odazvalo se 60-tak sudionika predstavnika Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Centra za ljudska prava, Instituta za migracije i narodnosti, CARNeta, Narodnih novina, osnovnih i srednjih škola s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina, Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Agencije za odgoj i obrazovanje, Vijeća nacionalnih manjina i udruge nacionalnih manjina te predstavnici brojnih medija, itd.</p> <p>Do kraja 2010.g. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa planira organizirati okrugli stol na temu „Uključivanje kulture i identiteta nacionalnih manjina u redovite nastavne programe“ u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine i Uredom za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske.</p>
<p>2.3. Provođenje obrazovnih programa u osnovnim i</p>	<p>Ministarstvo znanosti,</p>	<p>Mjera je provedena.</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
srednjim školama o ljudskim pravima i pravima nacionalnih manjina	obrazovanja i športa	<p>Do kraja 2009. godine stručnim usavršavanjem koje je organizirala Agencija za odgoj i obrazovanje u suradnji sa stručnjacima nevladinih organizacija, sa stručnjacima sa sveučilišta i s učiteljima voditeljima županijskih stručnih vijeća za demokratsko građanstvo i ljudska prava, održani su stručni skupovi koji su bili vezani za podizanje razine ekspertize učitelja i nastavnika za provođenje odgoja za demokratsko građanstvo i ljudska prava i metode aktivnog učenja i poučavanja, naročito metoda projektne nastave iz demokratskog građanstva, metoda „zakon u razredu“, brojne komunikacijske vještine potrebne za aktivnu uključenost u društvo i cjeloživotno učenje, ravnopravnost spolova, zaštita potrošača, sprječavanje trgovanja ljudima, suzbijanje stereotipa i predrasuda i dr.</p> <p>Na gotovo svim skupovima bila je zastupljena tema o značenju <i>Europskog okvira ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje</i> te potreba i mogućnost njegova uključivanja kroz odgoj za demokratsko građanstvo, koji je jedna od osam ključnih kompetencija,</p> <p>Uz Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo tijekom godina razvijeni su brojni moduli i projekti konkretne primjene takvog odgoja u školi i povezivanje škole s lokalnom zajednicom. To su: Modul odgoja za mir i nenasilno rješavanje sukoba, Mreža učitelja i učenika miritelja, Humane vrednote i humanitarno pravo, Osnove demokracije: vlast, pravda, odgovornost, privatnost; Socijalni projekti škole i lokalne zajednice; Zakon u razredu i simulacija suđenja; Razvoj identiteta i interkulturalnosti, Suzbijanje stereotipa i predrasuda prema nacionalnim manjinama u kontekstu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i procesa pridruživanja Europi; Modul zaštite i promicanja ravnopravnosti spolova.</p> <p>Napomena: Načini provođenja obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo su: kroskurikularno, kroz sve predmete gdje postoje programske teme bliske temama ljudskih prava, kao izborni predmet, u vidu projekata, kroz sat razrednika, kroz izvannastavne i izvanškolske aktivnosti.</p> <p>Sredstva za provođenje obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo osigurana su u Državnom proračunu.</p>
2.4. Organiziranje stručne rasprave o uključivanju sadržaja vezanih uz identitet i kulturu nacionalnih manjina u nastavne programe	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ured za nacionalne manjine i Savjet	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>O Prijedlogu Nacionalnog okvirnog kurikulumu za predškolski odgoj i opće obvezno obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi (NOK) javna je rasprava trajala od prosinca 2008. do kraja ožujka 2009. godine. Prijedlog je bio objavljen na mrežnoj stranici Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, a tijekom rasprave organizirano je više javnih prezentacija NOK-a.</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
	za nacionalne manjine	<p>U širokoj raspravi su bili uključeni svi saborski odbori, tijela državne uprave, agencije, odgojno-obrazovne ustanove u Republici Hrvatskoj, te ostala nadležna tijela, organizacije, institucije i udruge, a uključio se i veliki broj pojedinaca.</p> <p>Predstavnici nacionalnih manjina koji su Vijeću za nacionalni kurikulum dostavili svoja očitovanja su: talijanska nacionalna manjina, Unione italiana/Talijanska unija, te pojedinačno, osnovne i srednje škole s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina.</p> <p>Nakon provedene analize svih pristiglih očitovanja i prijedloga, u tijeku je izrada konačnog teksta Nacionalnog okvirnog kurikulumu, koji će biti temelj za izradu kurikulumskih dokumenata, a prvenstveno predmetnih kurikulumu, među kojima će biti i predmetni kurikulumi za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina.</p>
2.5. Informiranje djece i roditelja o mogućnostima pohađanja nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina (po svim modelima A, B, C, te dopisna nastava)	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Informacije se u obrazovnim ustanovama daju na početku svake školske godine na roditeljskim sastancima u školskim ustanovama, na tribinama koje organiziraju vijeća nacionalnih manjina ili nevladine udruge nacionalnih manjina te putem TV emisije Prizma i časopisa STINA.</p>
2.6. Povećanje obuhvata romske djece u predškolskom odgoju i redovnom obrazovnom sustavu sukladno Akcijskom planu Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015.	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Na kraju školske godine 2008/09. u sustavu predškolskog odgoja i obrazovanja bilo je uključeno 692 djece pripadnika romske nacionalne manjine; od toga je 387 djece (210 m, 177 ž) bilo obuhvaćeno predškolskim odgojem, a 314 djece (149 m, 165 ž) djece programom predškole.</p> <p>Na početku školske godine 2009/2010. bilo je 550 djece, od toga 370 djece (210 m, 169 ž) obuhvaćeno predškolskim odgojem i 180 djece (96 m, 84 ž) obuhvaćene programom predškole.</p> <p>Napomena: Broj djece do kraja školske godine 2009/2010. bit će značajno veći zbog organizacije programa predškole koji se provodi u trajanju od 250 sati, a s realizacijom započinju početkom ožujka ili travnja 2010.</p> <p>U navedenom vremenskom razdoblju Ministarstvo je sufinanciralo:</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<ul style="list-style-type: none"> - roditeljski udjel u cijeni predškolskog odgoja djeteta pripadnika romske nacionalne manjine u predškolsku ustanovu i integriranu skupinu u iznosu od 201.516,19 (DV Radost - Novska, DV Ružica - Goričan, DV Fijolica –Novi Vinodolski, DV Dječja mašta - Čakovec, DV Zeko – Kneževi Vinogradi, DV Sunce- Fažana, DV Fticek – Donji Kraljevec, DV Duga - Zagreb, DV Žibeki - Čakovec, DV Pula, DV Radost - Darda, DV I.B. Mažuranić - Slavonski Brod, DV Tratinčica, OŠ Brod Moravice, OŠ Vladimir Nazor); - program predškolskog odgoja za djecu pripadnike romske nacionalne manjine – 70.000,00 kn (Udruga Roma Međimurja, Podturen); - program predškole u iznosu od 203.577,56 kn (DV Kutina, OŠ Orehovica, OŠ Petrijanec, OŠ Tomaša Goričanca, Mala Subotica, OŠ dr. Ivana Novaka) - sufinanciranje programa Mali plivač za Rome - 20.160,00 kn (Udruga za šport djece i mladeži); - sufinanciranje slikovnica na romskom jeziku (Udruga Kali Sara – 12.750,00 kuna) <p>Ukupno za predškolski odgoj i obrazovanje isplaćeno je: 508.003,75 kuna.</p> <p>Na kraju školske godine 2008./09. osnovnoškolsko obrazovanje pohađalo je ukupno 3.940 učenika/ca romske nacionalne manjine (podaci Ureda državne uprave u županijama), od toga 2043 m, 1897 ž.</p> <p>Na početku školske godine 2009/2010. osnovnoškolsko obrazovanje pohađalo je ukupno 4.186 učenika/ca romske nacionalne manjine (podaci Ureda državne uprave u županijama), od toga 2176 m, 2010 ž.</p> <p>U navedenom vremenskom razdoblju Ministarstvo je sufinanciralo:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) školu u prirodi za djecu pripadnike romske nacionalne manjine u iznosu od 81.415,00 kuna (OŠ Domašinec, OŠ Ludbreg, OŠ Kuršanec, OŠ F.K.Frankopana, OŠ V. Nazora, OŠ Žitnjak); b) program nastave hrvatskoga jezika za Rome - 8.139,20 kn (OŠ Podturen); c) sufinanciranje programa mali plivač za Rome – 20.160,00 kn (Udruga za šport djece i mladeži) d) organiziranje „Dječjih olimpijskih igara Roma“ - 40.000,00 kn (MNK AS Roma); e) maturalna putovanja za Rome u iznosu od 33.741,70 kn (OŠ Orehovica, OŠ Kuršanec); f) sufinanciranje otkupa romsko-hrvatskog rječnika - 12.000,00 kn (Udruga Kali Sara); g) sufinanciranje pokroviteljstva „Dana romskog jezika“ – 18.000,00 kn (Udruga Kali Sara); h) sufinanciranje knjige „Od legende do povijesti“ I. Rumbaka - 15.000,00 kuna i) sufinanciranje ljetne škole (Romi za Rome Hrvatske – 60.000,00 kuna) j) plaće za 23 romska pomagača - 1.401.388,53 kn. <p>Ukupno je za navedene programe (a-i) isplaćeno 207.040,90 kuna što s iznosom plaća od 1.401.388,53</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>ukupno iznosi 1.608.429,43 kune.</p> <p>U programu aktivnosti nakon redovne nastave (produženog boravka) u 2009. godini u 3 osnovne škole bilo je obuhvaćeno ukupno 144 učenika/ca pripadnika romske nacionalne manjine (OŠ Sveti Đurd-24, OŠ Petrijanec-95, OŠ Tomaša Goričanca, mala Subotica-25) te je za taj program iz sredstava REF-a isplaćen iznos od ukupno 597.441,50 kuna.</p> <p>Srednjoškolsko obrazovanje</p> <p>Srednjoškolskim obrazovanjem bilo je u 2008/09. obuhvaćeno 244 učenika (145 m, 99 ž), a 2009./10. godine 297 učenika (168 m, 129 ž). Iz prikupljenih podataka unatrag 3 školske godine vidljiv je porast broja učenika pripadnika romske nacionalne manjine obuhvaćenih srednjoškolskim obrazovanjem.</p> <p>Stipendija po učeniku u srednjim školama iznosi 500,00 kn mjesečno tj. 5.000,00 kuna godišnje, a stipendija se isplaćuje na vlastiti žiroračun učenika što također motivira učenika na pohađanje škole.</p> <p>U navedenom vremenskom razdoblju Ministarstvo je sufinanciralo:</p> <ul style="list-style-type: none"> k) stipendije za 283 srednjoškolska učenika – 1.100.000,00 kuna l) ljetnu školu za srednjoškolce i mlade (Udruga bolja budućnost) – 30.000,00 kuna <p>Ukupno je za navedene aktivnosti iz sredstava Državnog proračuna isplaćeno: 1.130.000,00 kuna. U školskoj godini 2009/2010. besplatan smještaj u učenički dom koristio je 71 učenik pripadnik romske nacionalne manjine.</p> <p>Visokoškolsko obrazovanje</p> <p>U akademskoj godini 2008./09. Ministarstvo je stipendiralo 20 studenata (11 m, 8 ž), uz napomenu da je jedna pripadnica romske nacionalne manjine diplomirala je na Učiteljskoj akademiji u Čakovcu. U akademskoj godini 2008/2009. za tri studenta/ice, pripadnike romske nacionalne manjine je osiguran besplatan smještaj u studentski dom.</p> <p>U akademskoj godini 2009./2010. Ministarstvo je stipendiralo 26 studenata (14 m, 12 ž).</p> <p>Ukupno je za srednjoškolske i studentske stipendije i ljetnu školu u 2009. utrošen iznos od 1.330.000,00.</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>Agencija za odgoj i obrazovanje u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa organizirala je seminar „Pristupačnije i kvalitetnije obrazovanje Roma“ (26. svibnja 2009.), kao i sustavno praćenje kontinuiranog obrazovanja Roma u Republici Hrvatskoj u okviru programa „Pristupačnije i kvalitetnije obrazovanje Roma u Republici Hrvatskoj“ za koji je formiran Monitoring tim za projektne lokacije (DV Maslačak iz Murskog Središća, OŠ Sveti Đurđ, OŠ Petrijanec i OŠ Mala Subotica).</p>
<p>2.7. Osiguranje udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina u okviru provođenja programa besplatnih udžbenika na teritoriju čitave RH</p>	<p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa i Agencija za odgoj i obrazovanje</p>	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Sukladno članku 15. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, školske ustanove na jeziku i pismu nacionalne manjine mogu koristiti udžbenike iz matične zemlje i to prvenstveno za učenje materinskog jezika (češkog, mađarskog, srpskog i talijanskog) uz odobrenje Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.</p> <p>Ministarstvo je u 2009. godini sufinanciralo izradu/uvoz udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina i to: na mađarskom jeziku (Prosvjetno-kulturnom centru Mađara – iznos od 362.729,35 kn), na srpskom jeziku (Prosvjeti d.o.o. – iznos od 1.343.790,00 kn), talijanskom jeziku (EDIT – 686.674,98 kn) i češkom jeziku (Jednota – 420.501,81 kn)</p> <p>Ukupno je za udžbenike utrošeno: 2.813.696,14 kuna.</p> <p>Za rad stručnih povjerenstava za prosudbu udžbenika za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina isplaćen je u 2009. iznos od 332.136,00 kuna.</p> <p>Sveukupno je za udžbenike i stručna povjerenstva utrošeno: 3.145.832,14 kuna.</p> <p>U 2009. godini Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa podneseno je 98 zahtjeva za odobrenje manjinskih udžbenika i drugih nastavnih sredstava, od toga: 15 zahtjeva za udžbenike na češkom jeziku – za 12 prevedenih udžbenika i 3 autorska; 6 zahtjeva za 6 prevedenih udžbenika na mađarskom jeziku; 20 zahtjeva za 16 uvezenih udžbenika i 4 autorska na srpskom jeziku; 57 zahtjeva za udžbenike na talijanskom jeziku – za 53 uvezena udžbenika i 4 prevedena.</p> <p>Napomena: Broj od 98 zahtjeva odnosi se na broj kompleta (udžbenik + radna bilježnica ili udžbenik + radna bilježnica + zbirka zadataka i td.)</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>17. srpnja 2009. donesen je Zakon o izmjenama Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, br. 86/09.) kojim je ukinut program besplatnih udžbenika za sve učenike u Republici Hrvatskoj.</p> <p>U 2009. godini donesen je Zakon o izmjenama Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, br. 86/09.) kojim se odustalo od programa besplatnih udžbenika za 2009/2010. školsku godinu. Sukladno članku 4., stavku 1. Zakona, Vlada RH može, sukladno raspoloživim sredstvima državnog proračuna, za svaku školsku godinu donijeti odluku o financiranju, odnosno sufinanciranju udžbenika i drugih nastavnih sredstava za učenike osnovnih i srednjih škola.</p> <p>Sukladno članku 16. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina sredstva za sufinanciranje izrade udžbenika za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina osigurana su u Državnom proračunu kako bi udžbenici za roditelje djece koja pohađaju nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine imali istu cijenu kao i udžbenici za roditelje djece koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku.</p>
<p>2.8. Donošenje i praćenje potrebnih propisa i usklađivanje postojećih s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina</p>	<p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</p>	<p>Mjera je djelomično provedena.</p> <p>U tijeku je izrada podzakonskih akata koji proizlaze iz <i>Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN, 87/08.)</i>, i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravilnik o pedagoškoj dokumentaciji - Pravilnik o vrsti obrazovanja nastavnika u srednjoškolskim ustanovama - Pravilnik o načinu praćenja i ocjenjivanja učenika - Pravilnik o tjednoj normi neposrednog i odgojno-obrazovnog rada učitelja u umjetničkim školama i ostalih poslova i aktivnosti koje proizlaze iz nastavnog plana i programa i školskog kurikulumu umjetničkih škola - Pravilnik o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi - Pravilnik o načinu osposobljavanja pripravnika za samostalan rad tijekom pripravničkog staža i praćenja njegovog rada s učenicima, te sadržajima, načinu i uvjetima polaganja stručnog ispita - Pravilnik o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi i drugi. <p>U 2009. godini doneseni su sljedeći podzakonski akti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravilnik o normi rada radnika u srednjoškolskoj ustanovi - Pravilnik o izradi i obrani završnog rada

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
2.9. Donošenje novih nastavnih planova i programa za sve modele nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina (A, B, C model)	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	<p>Mjera je djelomično provedena.</p> <p>U Narodnim novinama broj 29/10. objavljeni su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nastavni program češkog jezika za osnovnu školu; - Nastavni program češkog jezika za srednju školu; - Nastavni program mađarskog jezika za osnovnu školu; - Nastavni program mađarskog jezika za srednju školu; - Nastavni program talijanskog jezika za osnovnu školu - Nastavni program talijanskog jezika i književnosti za srednju školu; - Nastavni program srpskog jezika za osnovnu školu; - Nastavni program srpskog jezika za srednju školu.
2.10. Osiguranje savjetnika za praćenje nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina (rusinskom ukrajinskom, te srpskom za model C)	Agencija za odgoj i obrazovanje i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	<p>Mjera nije provedena.</p> <p>Ministarstvo je zaprimilo zahtjev Savez Rusina i Ukrajinaca u Republici Hrvatskoj i zahtjev SKD Prosvjete za imenovanje savjetnika/nadzornika za nastavu na ukrajinskom i rusinskom jeziku odnosno savjetnika za srpski jezik.</p> <p>Za školsku godinu 2010/2011. Agencija za odgoj i obrazovanje angažirat će javnim pozivom stručne savjetnike/vanjske suradnike za praćenje nastave učenja jezika i kulture navedenih nacionalnih manjina.</p>
2.11. Poticanje i omogućavanje učenicima u srednjim školama na školovanje po modelu C (učenje jezika i kulture) posebice (za srpsku, slovačku, rusinsku i ukrajinsku nacionalnu manjinu)	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	<p>Mjera je provedena.</p> <p>U 2009. godini Ministarstvo je zaprimilo zahtjev srednje škole Bartola Kašića u Grubišnom polju za omogućavanjem obrazovanja po Modelu C češkog jezika i kulture te je zahtjev pozitivno riješilo.</p> <p>Napominjemo da je Ministarstvo tijekom godine putem medija informiralo roditelje i učenike pripadnike nacionalnih manjina o mogućnosti obrazovanja učenika po modelu C u srednjim školama.</p> <p>Ukoliko u budućnosti bude novih zahtjeva, Ministarstvo će ih u najkraćem roku razmotriti i riješiti.</p>
2.12. Sufinanciranje rada Centra za učenje na daljinu i opremanje kompjuterskom	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Za učenje srpskog jezika na daljinu (e-learning) za 153 učenika, pripadnika srpske nacionalne manjine,</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
opremom 3 podružnice (srpska, makedonska i druge zainteresirane nacionalne manjine)	športa	s područja gdje nisu ostvareni uvjeti za učenje srpskog jezika u osnovnim školama u 2009. godini Srpskom kulturnom društvu Prosvjeta, kao podnositelju zahtjeva, isplaćen je iznos od 175.000,00 kn.
2.13. Usklađivanje statuta osnovnih škola sa Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina	Osnivači škola i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	Mjera je djelomično provedena. Statuti 5 osnovnih škola iz Vukovarsko-srijemske županije vraćeni su na doradu.

POGLAVLJE III

UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA

U Republici Hrvatskoj je prema odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina slobodna uporaba znamenja i simbola nacionalnih manjina i obilježavanje praznika nacionalnih manjina. Uz službenu uporabu znamenja i simbola Republike Hrvatske nacionalne manjine mogu isticati odgovarajuće znamenje i simbole nacionalnih manjina. Kada se izvodi himna i/ili svečana pjesma nacionalne manjine, obvezatno se prije nje izvodi himna Republike Hrvatske. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su statutom propisati službenu uporabu i način korištenja zastave i simbola nacionalnih manjina.

CILJ: Uporaba znamenja i simbola nacionalnih manjina – nije u cijelosti ostvareno.

OCJENA: Unatoč poduzetim mjerama, među predstavnicima nacionalnih manjina još uvijek ne postoji dovoljno interesa za ostvarivanje prava na upotrebu znamenja i simbola nacionalnih manjina. Također, predstavnici nacionalnih manjina nisu dovoljno upućeni kada koristiti simbole te je potrebno intenzivirati edukaciju u tom smjeru.

PREPORUKA ZA NAREDNO RAZDOBLJE: U narednom razdoblju potrebno je intenzivirati te kontinuirano provoditi edukaciju vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te udruga nacionalnih manjina o načinu ostvarivanja prava na uporabu znamenja i simbola nacionalnih manjina.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
3. UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA		
3.1. Edukacija vijeća i	Savjet za	Mjera je provedena.

<p>predstavnik nacionalnih manjina, i udruga nacionalnih manjina o načinu ostvarivanja prava na uporabu znamenja i simbola nacionalnih manjina</p>	<p>nacionalne manjine</p>	<p>Savjet za nacionalne manjine je u sklopu zajednički organiziranih seminara s Uredom za nacionalne manjine za nevladine udruge i ustanove nacionalnih manjina te vijeća i predstavnike nacionalnih manjina obrađivao i tematiku članka 14. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, vezano za uporabu znamenja i simbola nacionalnih manjina.</p> <p>Savjetu za nacionalne manjine upućeni su u 2009. godini, sukladno članku 33. stavku 5. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, zahtjevi za suglasnost o uporabi znamenja i simbola rusinske i crnogorske nacionalne manjine. Donošenje Odluke o suglasnosti Savjeta za nacionalne manjine je u postupku.</p>
--	---------------------------	--

POGLAVLJE IV.

KULTURNA AUTONOMIJA NACIONALNIH MANJINA

Pravo na **kulturnu autonomiju pripadnika nacionalnih manjina** propisano je člancima 15. i 16. Ustavnog zakona. Pripadnici nacionalnih manjina radi očuvanja, razvoja, promicanja i iskazivanja svog nacionalnog i kulturnog identiteta mogu osnivati udruge, zaklade i fundacije te ustanove za obavljanje djelatnosti javnog priopćavanja, kulturne, izdavačke (nakladničke), muzejske, arhivske, knjižnične i znanstvene djelatnosti. Republika Hrvatska te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sukladno svojim mogućnostima, financiraju djelovanje institucija nacionalnih manjina. Pripadnici nacionalnih manjina, udruge, vijeća i predstavnici nacionalnih manjina slobodno održavaju veze s narodom s kojim dijele ista etnička, jezična, kulturna i/ili vjerska obilježja te s pravnim osobama sa sjedištem na području države tog naroda koje obavljaju djelatnosti odgoja i obrazovanja, znanosti, kulture, nakladničke (izdavačke) i humanitarne djelatnosti.

U cilju dodatnog unapređenja ostvarivanja prava nacionalnih manjina na kulturnu autonomiju kao i što transparentnije raspodjele sredstava iz državnog proračuna, **Savjet za nacionalne manjine** donio je na sjednici održanoj 23. listopada 2009. godine *Kriterije za utvrđivanje financijske potpore za programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina* i *Metodologiju praćenja ostvarivanja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina* (NN 129/09.). Slijedom navedenog, zahtjev za dodjelu financijske potpore mogu uputiti udruge i ustanove koje su upisane u Registar udruga i registar ustanova Republike Hrvatske te aktivno djeluju u Republici Hrvatskoj najmanje 24 mjeseca prije podnošenja zahtijeva, a u sastavu imaju najmanje 20 članova pripadnika nacionalne manjine. Sukladno odredbi članka 2. stavka 1. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 10/08., 7/09.) neprofitne organizacije dužne su se upisati u Registar neprofitnih organizacija koje ustrojava i vodi Ministarstvo financija.

Tabela 11. Financijska sredstva iz državnog proračuna za potrebe udruga i ustanova nacionalnih manjina dodijeljena putem Savjeta za nacionalne manjine u razdoblju 2006. – 2010.

Nacionalne manjine	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Albanci	667.000	787.100	929.000	950.526	945.000
Bošnjaci	1.301.000	1.700.000	2.006.000	2.052.007	2.041.000
Bugari	60.000	71.000	84.000	85.703	98.000
Crnogorci	604.600	698.100	800.200	819.049	820.000

Nacionalne manjine	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Česi	2.817.500	3.136.000	3.702.900	3.792.366	3.775.660
Mađari	3.225.300	3.850.000	4.543.000	4.647.450	4.620.000
Makedonci	590.000	696.200	822.000	840.962	820.000
Nijemci i Austrijanci	570.840	673.600	795.000	813.206	809.000
Poljaci	45.000	70.000	83.000	85.703	98.000
Romi	1.413.000	1.250.000	1.475.000	1.508.571	1.354.000
Rusi	40.000	65.000	77.000	79.859	100.000
Rusini i Ukrajinci	1.223.900	1.444.300	1.705.000	1.745.228	1.734.000
Slovaci	1.315.000	1.411.000	1.665.000	1.703.351	1.695.000
Slovenci	590.000	696.500	822.000	841.449	835.900
Srbi	7.704.000	9.469.000	11.174.000	11.452.090	11.440.000
Talijani	6.076.300	7.170.100	8.461.200	8.668.683	8.627.000
Židovi	570,8	673,6	795.000	813.206	807.000
Ukupno	29.700.000	34.884.042,89	41.410.936,00	42.169.131,75	41.843.800,00

U sredstva raspoređena nacionalnim manjinama za 2008. godinu uključena su i sredstva predviđena ovim Akcijskim planom za edukaciju i seminare za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, nevladine udruge i ustanove nacionalnih manjina, programe stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina, analize programa Hrvatske televizije i Hrvatskog radija o zastupljenosti programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina, analizu provedbe članaka 17. i 18. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, za izdavanje i distribuciju 6 brojeva manjinskog foruma te za izradu Internet stranice Savjeta za nacionalne manjine. U 2009. godini osigurana su sredstva u iznosu od 42.169.131,75 kuna, što je povećanje za 5,01% unatoč gospodarske recesije. Nakon dva rebalansa proračuna sredstva su smanjena za 2,61%, što još uvijek predstavlja 2,40% povećanje u odnosu na 2008.

Savjet za nacionalne manjine je sukladno *Kriterijima za utvrđivanje financijske potpore za programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina* javnim pozivom krajem 2009. godine pozvao nevladine udruge i ustanove nacionalnih manjina na prijavu programa ostvarivanja kulturne autonomije, koji se odnose na programe informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija te programe koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, a financiraju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjina, sukladno odredbi članka 35. stavka 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Iz državnog proračuna se po potrebi izdvajaju i dodatna sredstva kao što su primjerice financiranje programa izgradnje građanskog povjerenja Zajedničkom vijeću Općine Vukovar, Srpskom narodnom vijeću, Češkim Besedama u Rijeci i Daruvaru za kulturni dom, za projekte Sabaha te za projekte romske nacionalne manjine.

Analizom ostvarivanja programa kulturne autonomije nacionalnih manjina, putem nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina u 2008. i 2009., Savjet za nacionalne manjine ocjenjuje, da je na ovom području postignut najveći mogući stupanj provedbe Ustavnog zakona. Iz odobrenih i realiziranih programa kulturne autonomije nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina u području informiranja, izdavaštva i kulturnog amaterizma te godišnjih izvješća udruga i ustanova nacionalnih manjina vidljiv je daljnji značajni napredak u ostvarivanju programa kulturne autonomije nacionalnih manjina. To potvrđuje važnost sufinanciranja programa kulturne autonomije nacionalnih manjina iz državnog proračuna putem Savjeta za nacionalne manjine. Ova ocjena daje se na osnovu kontrole izvješća u 2008. i 2009. temeljem Metodologije praćenja ostvarivanja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (NN 111/03.), sukladno državnom proračunu (NN 28/08.), te (NN 149/08.) za 2008. i 2009. te usvojene Odluke Savjeta za nacionalne manjine o rasporedu sredstava osiguranih u državnom proračunu Republike Hrvatske za 2008. (NN 48/08.) te 2009., (NN 34/09.) za financiranje programa udruga i ustanova nacionalnih manjina, usvojenog rebalansa državnog proračuna Republike Hrvatske od 17.07.2009., Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 10/08.) te Uredbe o izmjenama i dopunama uredbe računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 7/09.).

Kod većine udruga i ustanova nacionalnih manjina očigledan je napredak u postignutoj razini financijske discipline te odgovornosti za dobivena sredstva iz državnog proračuna. Postoji još jedan manji broj udruga i ustanova nacionalnih manjina kod kojih se pojavljuju poteškoće u podnošenju financijskih izvješća sukladno Metodologiji praćenja ostvarivanja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina Savjeta za nacionalne manjine, što upućuje da je još uvijek u budućem razdoblju potrebno planirati dodatnu edukaciju vezanu za način podnošenja financijskih izvješća. Tijekom 2008. i 2009. povećan je broj sudionika u realizaciji većine programa iz područja informiranja, izdavaštva i kulturnog amaterizma.

Temeljna ocjena Savjeta na osnovu navedenih analiza ukazuje da se položaj nacionalnih manjina u području ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina značajno razvio što je naročito vidljivo kroz povećani broj prijavljenih programa u 2008. i 2009. nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina, kao i povećanog broja korisnika proračunskih sredstva.

Smanjuje se potreba za povećanom potporom nevladinim udrugama i ustanovama novonastalih nacionalnih manjina jer je iz analize vidljivo da su postigli značajni napredak u stvaranju i osposobljavanju svojih udruga, ustanova te institucija, osim kod romske nacionalne manjine gdje je kontinuirano potrebno stimulirati edukaciju i daljnji razvoj. Ovakav napredak postignut je prvenstveno primjenom manjinske legislative kao i političkim uvjetima u kojima su nacionalne manjine preuzele veliki dio odgovornosti za svoj položaj. Politička i socijalna situacija u Republici Hrvatskoj u ovom razdoblju, uz sve poteškoće i probleme s kojima se susretalo hrvatsko društvo, ukazuje da je bez obzira na te okolnosti ostvaren vidni napredak u ostvarivanju manjinskih prava te statusu nacionalnih manjina. Tome je zasigurno doprinijela politička volja Vlade RH, koja osiguravajući sredstva u državnom proračunu, konkretnim potezima stvara uvjete i mogućnosti za ostvarivanje prava na kulturnu autonomiju nacionalnih manjina. Ujedno se ovom politikom oživotvoruje i ostvaruje princip integracije nacionalnih manjina u hrvatsko društvo sa njihovim punim identitetom te implementacija i primjena manjinske legislative na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, čime se značajno doprinijelo demokratizaciji cjelokupnog hrvatskog društva.

Analizirajući ostvarivanje programa kulturne autonomije udruga i ustanova nacionalnih manjina, Savjet za nacionalne manjine iskazuje zadovoljstvo povećanjem proračunskih sredstava za programe kulturne autonomije nacionalnih manjina ostvarivanjem programa i utroškom sredstava udruga i ustanova nacionalnih manjina. Ipak, unatoč značajnom napretku u ostvarivanju prava i odgovornosti u korištenju proračunskih sredstava, kod pojedinih udruga još uvijek ne postoji dovoljna financijska disciplina u raspolaganju dodijeljenih sredstava za ostvarivanje programa kulturne autonomije nacionalnih manjina. Analiza također potvrđuje važnost sufinanciranja programa kulturne autonomije nacionalnih manjina iz državnog proračuna Republike Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjine budući da je na taj način omogućena povećana odgovornost i kontrola utroška odobrenih proračunskih sredstava, kao i prepoznavanje stvarnih potreba financiranja nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina.

Ministarstvo kulture financira rad i opremanje knjižnica, novinsku i književno-nakladničku djelatnost, glazbeno-scensku djelatnost i kulturno-umjetnički amaterizam, likovnu, novomedijsku i filmsku djelatnost, međunarodnu kulturnu suradnju, arhivsku i muzejsko-galerijsku djelatnost i zaštitu kulturne baštine nacionalnih manjina.

Analiza provedbe mjera **Ministarstva kulture** koje su usmjerene na osiguravanje i poticanje kulturne autonomije nacionalnih manjina ukazuje na sustavno poticanje nacionalnih manjina te njihov aktivan i ravnopravan doprinos kulturnom životu. Kroz kulturnu autonomiju nacionalne manjine ostvaruju svoje kulturne i umjetničke slobode u svim aspektima kulturnog stvaralaštva i djelatnosti, kroz koji mogu razvijati i promicati svoj kulturni i nacionalni identitet.

Ministarstvo kulture objavljuje godišnji javni Poziv za predlaganje javnih potreba u kulturi, a na koji se mogu prijaviti samostalni umjetnici, umjetničke organizacije, ustanove u kulturi, pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost u kulturi na području Republike Hrvatske,

građani, udruge te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Otvorenošću toga Poziva osigurava se i ostvarivanje posebnih prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina, osobito ostvarivanje kulturne autonomije održavanjem, razvojem i iskazivanjem vlastite kulture te očuvanje i zaštita kulturnih dobara i tradicije.

Prema nacionalnom zakonskom okviru pripadnici nacionalnih manjina radi očuvanja, razvoja, promicanja i iskazivanja svog kulturnog identiteta mogu osnivati ustanove za obavljanje kulturne, izdavačke, muzejske i knjižnične djelatnosti, osnivati udruge i dr. u čemu imaju podršku Ministarstva kulture.

Kroz odobrene potpore vrijednim programima Ministarstvo kulture zasigurno pridonosi demokratizaciji društva, posebice stoga što kvalitetni programi židovske, srpske, talijanske, češke i ostalih manjinskih zajednica pridonose ukupnom bogatstvu kulturnog života u Republici Hrvatskoj.

Kroz kulturnu autonomiju nacionalne manjine ostvaruju svoju kulturnu i umjetničku slobodu izražavanja, jednako u područjima dramske i glazbene umjetnosti, kao i u okviru kulturno-umjetničkog stvaralaštva. Različitim vrstama programa manjinske udruge razvijaju i promiču svoj nacionalni identitet, a međusobni dijalog i uvažavanje također se očituje i kroz programe u kojima ravnopravno sudjeluju istaknuti predstavnici nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

Poticanjem književno nakladničkih programa nacionalnih manjina ostvaruje se kulturna i umjetnička sloboda izražavanja, razvija se i promiče nacionalni identitet, međusobni dijalog, razumijevanje i uvažavanje što su sve preduvjeti razvoja demokracije. Navodeći pojedinačne sume ulaganja u pojedine narodne knjižnice Ministarstvo kulture želi ukazati na interaktivan odnos: stupanj razvijenosti narodnih knjižnica, odnosno ulaganje u razvoj narodnih knjižnica neposredno utječe na demokratizaciju društva. Upravo su narodne knjižnice temeljne ustanove za promicanje i razvijanje vrijednosti demokracije. Iz razvoja ovih knjižnica, izvrsnosti njihova djelovanja, njihovih usluga, ali i mreže u cjelini može se iščitati i mjeriti stupanj demokratizacije društva.

Nadalje, Ministarstvo kulture od 1996. godine u cijelosti vodi i financira program povrata kulturnih dobara iz Republike Srbije i Republike Crne Gore otuđenih u vrijeme Domovinskog rata. Osnovom dokumentacije iz procjene ratne štete Republika Hrvatska još potražuje, u najvećem dijelu od Republike Srbije, 24843 muzejskih predmeta iz 45 hrvatskih muzeja te 3097 kulturnih dobara iz manastira, crkava, samostana te privatnih zbirki kao i arhivsko gradivo i knjižničnu građu. Do kraja 2010. godine utvrdit će se konačan broj kulturnih dobara koja se još nalaze na pohrani u Muzeju SPC-a u Beogradu, Patrijaršijskom dvoru u Sremskim Karlovcima, Narodnom muzeju Beograda i dr., koje će u sljedeće dvije godine vratiti u Hrvatsku. Vraćanjem pokretnih kulturnih dobara na izvorne lokacije, uglavnom u pravoslavne crkve i manastire Republike Hrvatske - manastir Krupa, Manastir Krka, pravoslavne crkve u Šibeniku, Zadru, Boboti, Vukovaru i dr. pridonijet će se i dijelu demokratizacije društva.

Također, Ministarstvo kulture kroz bilateralne programe suradnje te bilateralne ugovore i sporazume podupire aktivnosti koje doprinose unapređenju kulturne suradnje sa zemljama matične nacije, čime se neizravno poboljšava kulturna autonomija pripadnika nacionalnih manjina.

Kulturna autonomija nacionalnih manjina

CILJ: Unapređenje ostvarivanja prava nacionalnih manjina na kulturnu autonomiju – u velikoj mjeri ostvareno.

OCJENA: Izdvajanjem sredstava za rad udruga nacionalnih manjina dostignuta je visoka razina ostvarenja planiranog cilja. Dosadašnja iskustva u ostvarivanju prava na kulturnu autonomiju nacionalnih manjina pokazuju da se iz godine u godinu izdvajaju sve značajnija sredstva iz državnog proračuna čime se kontinuirano radi na provođenju članaka 15. i 16. Ustavnog zakona. Međutim, unatoč naporima koji se poduzimaju, još uvijek u dijelu udruga ne postoji dovoljna učinkovitost u korištenju dodijeljenih sredstava u cilju očuvanja kulture nacionalnih manjina.

PREPORUKA ZA NAREDNO RAZDOBLJE: Potrebna je daljnja edukacija te kontinuirani pojačan nadzor korištenja sredstava kako bi ona bila efektivno utrošena za dobrobit pripadnika nacionalnih zajednica.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
4. KULTURNA AUTONOMIJA NACIONALNIH MANJINA		
4.1. Financiranje održavanja i razvoja manjinske kulture i tradicije - kulturni amaterizam nacionalnih manjina - kulturne manifestacije	Savjet za nacionalne manjine	Mjera se kontinuirano provodi. Radi unapređenja ostvarivanja prava nacionalnih manjina na kulturnu autonomiju, Savjet za nacionalne manjine je sukladno Kriterijima za utvrđivanje financijske pomoći za programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (NN 115/06.), javnim pozivom od 22. listopada 2007. pozvao nevladine udruge i ustanove nacionalnih manjina na prijavu programa ostvarivanja kulturne autonomije, koji se odnose na

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
nacionalnih manjina		<p>programe informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija te programe koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, a financiraju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjine. Savjet za nacionalne manjine je na sjednici od 18. travnja 2008. godine, donio Odluku o financiranju 87 nevladinih udruga i ustanova za 19 nacionalnih manjina za 2008. godinu i to kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 18.485.900 kuna za održavanje i razvoj manjinske kulture (kulturni amaterizam i manifestacije), - 21.453.400 kuna za djelatnosti javnog priopćavanja, primanje i širenje informacija na jeziku i pismu nacionalnih manjina te za informiranje i izdavaštvo, - 191.551 kuna za zajedničke programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (seminari, okrugli stolovi i edukacije), - 780.000 kuna za programe stvaranje pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina (stvaranje uvjeta za djelovanje nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina), - 348.829 kuna za organizaciju tradicionalne godišnje manifestacije „Kulturno stvaralaštvo nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj”, - 2.247.000 kuna za obveze koje proističu iz bilateralnih ugovora i to 300.000 kuna za pripadnike mađarske nacionalne manjine te 1.947.000 kuna za pripadnike talijanske nacionalne manjine. <p>Savjet za nacionalne manjine je sukladno Kriterijima za utvrđivanje financijske pomoći za programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (NN 115/06.), javnim pozivom od 15. listopada 2008. godine pozvao nevladine udruge i ustanove nacionalnih manjina na prijavu programa ostvarivanja kulturne autonomije, koji se odnose na programe informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija, te programe koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, a financiraju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjine. Savjet za nacionalne manjine je na sjednici od 06. ožujka 2009. godine, donio Odluku o financiranju 94 nevladine udruge i ustanove za 19 nacionalnih manjina za 2009. godinu i to kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 18.100.500 kuna za održavanje i razvoj manjinske kulture (kulturni amaterizam i manifestacije), - 21.549.000 kuna za djelatnosti javnog priopćavanja (primanje i širenje informacija na jeziku i pismu nacionalnih manjina te informiranje i izdavaštvo), - 220.000 kuna za zajedničke programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (seminari, okrugli stolovi i edukacije), - 820.000 kuna za programe stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina (stvaranje uvjeta za djelovanje nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina), - 2.346.000 kuna za obveze iz bilateralnih ugovora i to 300.000 kuna za pripadnike mađarske nacionalne manjine te 2.046.000 kuna za pripadnike talijanske nacionalne manjine. <p>Rebalansom državnog proračuna za 2009. godinu, za gore navedene iznose stvarno je isplaćeno kako</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 17.628.076,95 kuna za održavanje i razvoj manjinske kulture (kulturni amaterizam i manifestacije), - 20.986.571,10 kuna za djelatnosti javnog priopćavanja (primanje i širenje informacija na jeziku i pismu nacionalnih manjina (informiranje i izdavaštvo), - 167.695,57 kuna za zajedničke programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (seminari, okrugli stolovi i edukacije), - 720.000 kuna za programe stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina (stvaranje uvjeta za djelovanje nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina), - 2.284.769,40 kuna obveze koje proističu iz bilateralnih ugovora i to 292.170,00 kuna za pripadnike mađarske nacionalne manjine te 1.992.599,40 kuna za pripadnike talijanske nacionalne manjine.
<p>4.2.Financiranje djelatnosti javnog priopćavanja (primanje i širenje informacija na jeziku i pismu nacionalnih manjina, informiranje i izdavaštvo)</p>	<p>Savjet za nacionalne manjine</p>	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Vezano za pristup sredstvima javnog priopćavanja s ciljem veće prisutnosti jezika i pisma nacionalnih manjina u medijima i povećanja zastupljenosti programa namijenjenih informiranju nacionalnih manjina na jeziku i pismu nacionalnih manjina u programima Hrvatskog radija i Hrvatske televizije te u programima lokalnih radio i televizijskih postaja, Savjet za nacionalne manjine je kontinuirano na sjednicama raspravljao pitanja vezana za pristup sredstvima javnog priopćavanja.</p> <p>Savjet za nacionalne manjine u suradnji sa Uredom za nacionalne manjine i Uredom za ljudska prava organizirao je od 12-14.veljače 2009. godine u Opatiji seminar za novinare i urednike lokalnih, regionalnih i nacionalnih medija o profesionalnom i objektivnom praćenju tema i događaja vezanih za pripadnike nacionalnih manjina, pod nazivom „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj“.</p> <p>Savjet za nacionalne manjine je na konačni prijedlog Zakona o elektroničkim medijima inicirao u suradnji s klubom zastupnika nacionalnih manjina Hrvatskog sabora podnošenje amandmana od kojih je jedan usvojen od strane predlagatelja u članku 4. stavku 4.</p>
<p>4.3.Financiranje zajedničkih programa udruga i ustanova nacionalnih manjina koje organizira Savjet za nacionalne manjine (seminari, okrugli stolovi, edukacija)</p>	<p>Savjet za nacionalne manjine</p>	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Tijekom 2008. godine Savjet za nacionalne manjine je kontinuirano pratio i analizirao provedbu članaka 17. i 18. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina te je dao zaključnu analizu primjene navedenih članaka u godišnjem izvješću za 2008. godinu.</p> <p>Tijekom 2009. godine Savjet za nacionalne manjine je nastavio pratiti provedbu članaka 17. i 18. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina te je svoju zaključnu ocjenu dao u godišnjem izvješću o</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		provodenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.
4.4. Edukacija udruga i ustanova nacionalnih manjina o načinu korištenja financijskih sredstva, izradi programa i podnošenju izvješća	Savjet za nacionalne manjine	Mjera je provedena. U cilju edukacije udruga i ustanova nacionalnih manjina o načinu dodjele i korištenju financijskih sredstava, izradi programa te podnošenju izvješća, Savjet je tijekom 2008. i 2009. godine organizirao i održao sastanke sa svim udrugama i ustanovama nacionalnih manjina čiji se programi kulturne autonomije financiraju iz državnog proračuna Republike Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjine.
4.5. Programi stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina (stvaranje uvjeta za djelovanje udruga i ustanova nacionalnih manjina)	Savjet za nacionalne manjine	Mjera se kontinuirano provodi. Savjet za nacionalne manjine je na sjednici održanoj 10. srpnja 2008. godine rasporedio iznos od 780.000 kuna iz programa stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina (stvaranje uvjeta za djelovanje udruga i ustanova nacionalnih manjina) i to kako slijedi: <ul style="list-style-type: none"> - češkoj nacionalnoj manjini iznos od 100.000 kuna - slovačkoj nacionalnoj manjini iznos od 100.000 kuna - romskoj nacionalnoj manjini iznos od 300.000 kuna - srpskoj nacionalnoj manjini iznos od 160.000 kuna - židovskoj nacionalnoj manjini iznos od 120.000 kuna U 2009. godini Savjet za nacionalne manjine je na sjednici održanoj 22. svibnja 2009. godine rasporedio iznos od 780.000 kuna iz programa stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina (stvaranje uvjeta za djelovanje udruga i ustanova nacionalnih manjina) i to kako slijedi: <ul style="list-style-type: none"> - češkoj nacionalnoj manjini iznos od 120.000,00 kuna - slovačkoj nacionalnoj manjini iznos od 250.000,00 kuna - romskoj nacionalnoj manjini iznos od 300.000,00 kuna - srpskoj nacionalnoj manjini iznos od 250.000,00 kuna - židovskoj nacionalnoj manjini iznos od 50.000,00 kuna
4.6. Organizacija tradicionalne godišnje manifestacije	Savjet za nacionalne manjine	Mjera je provedena. Savjet za nacionalne manjine je 09. studenog 2008. godine u KD „Lisinski“ u Zagrebu, organizirao 11. tradicionalnu manifestaciju „Kulturno stvaralaštvo nacionalnih manjina“ pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske. Na manifestaciji su učestvovala kulturno umjetnička društva iz 18 udruga nacionalnih manjina.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		U 2009. godini sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske o mjerama štednje, Savjet za nacionalne manjine donio je odluku o odgodi tradicionalne godišnje manifestacije „Kulturno stvaralaštvo nacionalnih manjina“.
4.7. Zaštita kulturne baštine	Ministarstvo kulture	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Ministarstvo kulture programski izdvaja najveći dio sredstava za zaštitu i očuvanje spomenika kulture nacionalnih manjina. Svi spomenici su sastavni dio hrvatske kulturne baštine, ali su ujedno i baština nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Njihova zaštita doprinosi zaštiti i očuvanju kulturnog identiteta nacionalnih manjina.</p> <p>Od programa zaštite i obnove ističu se oni za srpske pravoslavne crkve u Obrovcu, Otočcu, Gornjim Dubravama, Šibeniku, Gornjem Miholjcu, Pakracu (crkva i episkopski dvor), Plaškom itd.</p> <p>U 2008. godini za 59 programa zaštite nepokretnih spomenika kulture izdvojeno je 8,1 milijun kuna, a za 17 programa zaštite pokretnih spomenika kulture 0,53 mil. kn. U 2009. godini je za 52 programa izdvojeno 6,1 milijun kuna, a za 19 programa zaštite pokretnih spomenika kulture 0,59 milijuna kuna.</p> <p>Najveći iznosi u zaštiti kulturne baštine u 2008. odnose se na sljedeće nacionalne manjine: Srbi – 68 programa, 7,7 mil. kn; Mađari – 3 programa, 0,6 mil. kn; Židovi – 5 programa, 0,37 mil. kn. U 2009.: Srbi – 59 programa, 5,5 mil. kn; Mađari – 5 programa, 0,29 mil. kn; Židovi – 4 programa, 0,27 mil. kn.</p> <p>Za programe muzejsko-galerijske i arhivske djelatnosti u 2008. godini izdvojeno je 40.000,00 kn, dok je za 2009. godini iznosilo 29.900,00 kn.</p>
4.8. Podupiranje rada i povećanje knjižnog fonda knjižnica nacionalnih manjina	Ministarstvo kulture	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Ministarstvo kulture osigurava sredstva za plaće djelatnika središnjih knjižnica nacionalnih manjina te sredstva za realizaciju programa tih knjižnica. Za središnje knjižnice 11 manjina (Mađari, Česi, Slovenci, Austrijanci, Talijani, Slovaci, Albanci, Rusini, Ukrajinci, Srbi, Židovi) u 2008. godini je izdvojeno 1,53 milijuna kuna, a u 2009. 1,16 milijuna kn.</p>
4.9. Podupiranje nakladničke djelatnosti pripadnika nacionalnih manjina	Ministarstvo kulture	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Za programe novinske i književno-nakladničke djelatnosti manjina Ministarstvo kulture je u 2008. izdvojilo</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		ukupno 4,44 milijuna kuna, a u 2009. 1.65 milijuna kuna. Programi obuhvaćaju novinsko-nakladničku djelatnost, potporu izdavanju i otkupu knjiga, potporu izdavanju časopisa te književne manifestacije. Glavnina iznosa odnosi se na izdavačku kući Edit iz Rijeke (talijanska nacionalna manjina).
4.10. Nastavak informatizacija ustanova kulture nacionalnih manjina	Ministarstvo kulture	Mjera se kontinuirano provodi. Za programe informatizacije te investicijske potpore ustanova kulture u 2008. godini izdvojeno je 0,58 milijuna kuna. Ističu se programi adaptacije knjižnice Srpskog kulturnog društva „Prosvjeta“ Zagreb, izgradnja Hrvatsko-slovačkog doma u Novoj Bukovici te obnova Hrvatsko-mađarskog kulturnog centra u Bilju. U 2009. nastavak uređenja biblioteke SKD „Prosvjeta“ Zagreb te nastavak izgradnje Hrvatsko-slovačkog doma u Novoj Bukovici (Virovitica). Za navedene projekte je izdvojeno 0,37 milijuna kuna
4.11. Podupiranje glazbeno-scenske umjetnosti i kulturno-umjetnički amaterizam nacionalnih manjina	Ministarstvo kulture	Mjera se kontinuirano provodi. Za programe glazbeno-scenske, likovne, novomedijske i filmske djelatnosti te kulturno-umjetničkog amaterizma i međunarodne kulturne suradnje Ministarstvo kulture je u 2008. godini izdvojilo 0,31 milijun kuna. Potpora tim programima nastavlja se i u 2009. godini te je za navedene programe izdvojeno 0,1 milijuna kuna.

POGLAVLJE V.

PRAVO NA OČUVANJE VJERE I NA OSNIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA

Prema čl. 41. **Ustava** sve vjerske zajednice jednake su pred zakonom i odvojene od države. Vjerske zajednice slobodne su, u skladu sa Zakonom, javno obavljati vjerske obrede, osnivati škole, učilišta, druge zavode, socijalne i dobrotvorne ustanove te upravljati njima, a u svojoj djelatnosti uživaju zaštitu i pomoć države. Člankom 40. Ustava jamči se sloboda savjesti i vjeroispovijedi te slobodno javno očitovanje vjere ili drugog uvjerenja.

Zakonom o pravnom položaju vjerskih zajednica (NN 83/02.) uređena su pitanja slobode vjeroispovijedi i slobodnog, javnog očitovanja vjere te obavljanja vjerskih obreda od strane vjerskih zajednica i njihovih prava. Sukladno ovom zakonu vjerske zajednice samostalno i slobodno uređuju unutarnju organizaciju; tijela upravljanja, njihovu hijerarhiju i nadležnosti; tijela i osobe koje predstavljaju vjersku zajednicu i njene organizacijske oblike; sadržaj i način očitovanja vjere; održavanje veza sa svojom središnjicom i drugim vjerskim zajednicama; udruživanje s drugim vjerskim zajednicama; kao i druga pitanja svoga djelovanja u skladu s Ustavom Republike Hrvatske. Vjerska zajednica u promicanju vjere i drugom svom djelovanju ne smije širiti netrpeljivost i predrasude prema drugim vjerskim zajednicama i njihovim vjernicima ili drugim građanima; u promicanju vjere i drugom djelovanju ne smije onemogućavati druge vjerske zajednice ili građane bez vjerskog uvjerenja u slobodnom javnom očitovanju vjere ili drugog uvjerenja. Vjerska zajednica ne smije djelovati sa sadržajem i načinom obavljanja vjerskih obreda i drugih očitovanja vjere koji su protivni pravnom poretku, javnom moralu ili na štetu života i zdravlja ili drugih prava i sloboda njenih vjernika i drugih građana. Vjerske zajednice, njihovi organizacijski oblici i zajednice vjerskih zajednica, neprofitne su pravne osobe.

U Evidenciji vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj upisane su **43 crkve odnosno vjerske zajednice**.

Ugovori o pitanjima od zajedničkog interesa između Vlade RH i vjerskih zajednica sklopljeni su radi povijesne i sadašnje uloge crkava i vjerskih zajednica, ali također i u nastojanju da se osiguraju materijalni uvjeti za vjersko djelovanje; radi stvaranja i održavanja boljih uvjeta vjerskog djelovanja; radi uzajamne suradnje za dobrobit svih građana bez obzira na vjersko uvjerenje te radi provođenja odredbi Ustava Republike Hrvatske i međunarodnih konvencija.

Republika Hrvatska je sklopila četiri međunarodna ugovora sa Svetom Stolicom: o pravnim pitanjima, o dušobrižništvu katoličkih vjernika te pripadnika Oružanih snaga i redarstvenih službi, o suradnji na području odgoja i kulture te o gospodarskim pitanjima.

Vlada Republike Hrvatske sklopila je i šest Ugovora o pitanjima od zajedničkog interesa sa crkvama i vjerskim zajednicama te na taj način regulirala odnose s još 15 crkava i vjerskih zajednica. Crkve koje imaju uređene odnose s Hrvatskom državom u školama mogu predavati vjeronauk i vjerski odgoj u predškolskim ustanovama, a brak sklopljen u crkvenom obliku ima učinke građanskog braka. Sve ostale vjerske

zajednice, iako nisu sklopile ugovor s Vladom Republike Hrvatske, imaju pravo na dušobrižničku skrb u zdravstvenim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi, kaznionicama i zatvorima kao i u Oružanim snagama.

Crkve odnosno zajednice koje su potpisale ugovor, redovitu godišnju **financijsku potporu** iz državnog proračuna koja se iz godine u godinu povećava sukladno mogućnostima.

Prema članku 17. st. 2. Zakona o pravnom položaju vjerskih zajednica, vjerskim zajednicama odobravaju se sredstva iz državnog proračuna za njihovo djelovanje na odgojno-obrazovnom, socijalnom, zdravstvenom i kulturnom području, kao i za doprinos nacionalnoj kulturi, humanitarnom i općekorisnom djelovanju vjerske zajednice. Za razliku od perioda prije donošenja citiranog Zakona i sklapanja navedenih Ugovora, može se reći da su crkve i vjerske zajednice zahvaljujući dodijeljenim sredstvima uistinu potpomognute u ostvarivanju svojeg djelovanja, u gore navedenim područjima.

Pravo na očuvanje vjere i na osnivanje vjerskih zajednica

CILJ: Slobodno izražavanje vjerske pripadnosti i očitovanje vjere pripadnika svih nacionalnih manjina je ostvareno.

OCJENA: U Republici Hrvatskoj postignuta je visoka razina vjerskih sloboda, a što potvrđuju same vjerske zajednice u prigodi različitih tribina, obljetnica te putem sredstava javnog priopćavanja, kao na primjer: Islamska zajednica u Republici Hrvatskoj, Reformirana kršćanska kalvinska crkva u Hrvatskoj, Bugarska pravoslavna crkva u Hrvatskoj, Makedonska pravoslavna crkva u Hrvatskoj, Židovska zajednica Bet Israel u Hrvatskoj i dr.

PREPORUKA ZA NAREDNO RAZDOBLJE: Sklapanje Ugovora o pitanjima od zajedničkog interesa između Vlade Republike Hrvatske i Koordinacije židovskih općina u Republici Hrvatskoj.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
5. VJERSKA PRAVA NACIONALNIH MANJINA		
5.1. Povećanje sufinanciranja vjerskih zajednica nacionalnih manjina (Islamska zajednica)	Komisija za odnose s vjerskim zajednicama	Mjera je provedena. U 2009. godini Islamska zajednica u Hrvatskoj financirana je u iznosu 2.986.839 kn
5.2. Povećanje sufinanciranja vjerskih zajednica nacionalnih manjina (Srpska pravoslavna crkva)	Komisija za odnose s vjerskim zajednicama	Mjera je provedena. U 2009. godini Srpska pravoslavna crkva u Hrvatskoj financirana je u iznosu 9.800.000 kn
5.3. Povećanje sufinanciranja vjerskih zajednica nacionalnih manjina (Makedonska pravoslavna crkva)	Komisija za odnose s vjerskim zajednicama	Mjera je provedena. U 2009. godini Makedonska pravoslavna crkva u Hrvatskoj financirana je u iznosu 689.669 kn
5.4. Povećanje sufinanciranja vjerskih zajednica nacionalnih manjina (Bugarska pravoslavna crkva)	Komisija za odnose s vjerskim zajednicama	Mjera je provedena. U 2009. godini Bugarska pravoslavna crkva u Hrvatskoj financirana je u iznosu 160.751 kn
5.5. Židovska vjerska zajednica Bet Israel u Hrvatskoj	Komisija za odnose s vjerskim zajednicama	Mjera je provedena. U 2009. godini židovska vjerska zajednica Bet Israel u Hrvatskoj financirana je u iznosu od 414.839 kn.

POGLAVLJE VI.

PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA

Pitanja pristupa pripadnika nacionalnih manjina sredstvima javnog priopćavanja s ciljem veće prisutnosti jezika i pisma nacionalnih manjina u medijima i povećanja zastupljenosti programa namijenjenih informiranju nacionalnih manjina na jeziku i pismu nacionalnih manjina u programima Hrvatskog radija i Hrvatske televizije utvrđena su odredbama članaka 17. i 18. **Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.**

Zakon o elektroničkim medijima i Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji propisuju način na koji je pripadnicima nacionalnih manjina potrebno olakšati pristup medijima. Postaje radija i televizije na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini imaju zadaću promicati razumijevanje za pripadnike nacionalnih manjina te proizvoditi i/ili emitirati emisije namijenjene informiranju nacionalnih manjina na jezicima nacionalnih manjina.

Pitanja vezana uz pristup sredstvima javnog priopćavanja pripadnika nacionalnih manjina kontinuirano su prisutna na sjednicama **Savjeta za nacionalne manjine**. Savjet za nacionalne manjine svake godine donosi zaključke temeljem godišnjih izvješća Hrvatske radiotelevizije o proizvedenim, emitiranim emisijama i priložima o pripadnicima nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Savjet za nacionalne manjine je s Fakultetom političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Centar za sigurnosne studije (CeSS) iz Zagreba, Lepušićeva 6, dana 8. prosinca 2008. godine zaključio Ugovor o izradi analize programa Hrvatske televizije i Hrvatskog radija o zastupljenosti programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina te Ugovor o izradi analize zastupljenosti lokalnih radijskih i televizijskih programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2008. godini. Vezano uz primjenu članka 18. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, koji se odnosi na pristup medijima na državnoj, regionalnoj i lokalnoj televiziji, te vezano uz programe na jezicima nacionalnih manjina sukladno članku 5. Europske povelje o regionalnim i manjinskim jezicima, postoje veliki problemi u njihovoj realizaciji. Iz analiza Fakulteta političkih znanosti o emisijama i priložima o nacionalnim manjinama te iz analize zastupljenosti programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina u programima HRT-a, vidljivo je da se obveze iz članka 18. Ustavnog zakona, ostvaruju samo u jednom dijelu, a obveze vezane za emisije na manjinskim jezicima do danas nisu ispunjene.

Izvješće o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za 2008. godinu ukazuje na **nedovoljnu zastupljenost tema na jeziku i pismu nacionalnih manjina u programima javnih i privatnih radio i televizijskih postaja**. U tom smislu potrebno je poduzeti korake za unapređenje zastupljenosti nacionalnih manjina u programima Hrvatske radiotelevizije. Istovremeno je potrebno potaknuti lokalne radio i televizijske postaje na područjima na kojima postoji značajnija zastupljenost nacionalnih manjina na emitiranje odnosno povećanje emitiranja programa o nacionalnim manjinama. Potrebno je također poduzeti i dodatne korake posebice među novinarima da se prilikom obrađivanja tema namijenjenih nacionalnim manjina postupa profesionalno i objektivno bez senzacionalizma.

Ured za nacionalne manjine Vlade RH je u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine i Fakultetom političkih znanosti organizirao radionicu „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj“ koja je održana od 12.-14. veljače 2009. godine u Opatiji. Na skupu su sudjelovali novinari elektroničkih i pisanih medija iz Zagreba, Osijeka, Daruvara i Karlovca. U preporukama i smjernicama za izvještavanje o manjinskim temama naglašena je potreba unapređenja predstavljanja manjina u dnevnim novinama i informativnim emisijama. Cilj seminara bilo je izgrađivanje osjetljivosti novinara i urednika prigodom praćenja tema i događaja vezanih za pripadnike nacionalnih manjina. Na taj se način upozorilo na potrebu suzbijanja stereotipa i predrasuda prema nacionalnim manjinama, posebice prema Romima.

Budući da je Savjet za nacionalne manjine u više navrata upozorio na nedovoljno informiranje na jeziku i pismu nacionalnih manjina u javnim medijima, ocijenjeno je da je **potrebno poduzeti odgovarajuće mjere**. Potrebno je postići da se manjinska problematika u sredstvima javnog priopćavanja prikazuje objektivno, bez senzacionalizma te s osjećajem za položaj i stvarne probleme koje imaju manjinske zajednice. Posebno je potrebno povećati interes lokalnih medija za manjinsku problematiku na terenu na način da teme vezane uz nacionalne manjine postanu sastavni dio redovnog programa, a ne da predstavljaju predmet posebnog i povremenog interesa.

Pristup sredstvima javnog priopćavanja

CILJ: Potpuna primjena članaka 17. i 18. Ustavnog zakona kako bi se postigla veća prisutnost jezika i pisma nacionalnih manjina u medijima. Povećati zastupljenosti programa namijenjenih informiranju nacionalnih manjina na jeziku i pismu nacionalnih manjina u programima Hrvatskog radija i Hrvatske televizije te u programima lokalnih radio i televizijskih postaja – nije u cijelosti ostvareno.

OCJENA: U odnosu na pristup sredstvima javnog priopćavanja većina manjinskih predstavnika ocjenjuje se da još uvijek ne postoji dovoljna prisutnost informacija na jeziku i pismu nacionalnih manjina u javnim medijima.

PREPORUKA ZA NAREDNO RAZDOBLJE: U narednom razdoblju potrebno je intenzivnije provoditi mjere s ciljem veće upotrebe manjinskih jezika u javnim medijima. Potrebno je analizirati programe na jeziku i pismu nacionalnih manjina koji se financiraju putem Agencije za elektroničke medije kako bi se postigla veća učinkovitost raspoloživih sredstava.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
6. PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPČAVANJA I OBJAVLJIVANJA DJELATNOSTI JAVNOG PRIOPČAVANJA		
6.1. Analiza programa Hrvatske televizije i Hrvatskog radija o zastupljenosti programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Savjet za nacionalne manjine nakon provođenja analize donosi zaključke o potrebi veće zastupljenosti programa na jezicima nacionalnih manjina u programima HRT-a.	Savjet za nacionalne manjine	<p>Mjera je provedena.</p> <p>U pristupu sredstvima javnog priopćavanja, a vezano za primjenu članka 18. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, koji se odnosi na pristup medijima na državnoj, regionalnoj i lokalnoj televiziji, kao i programa na jezicima nacionalnih manjina vezano uz članak 5. Europske povelje o regionalnim i manjinskim jezicima, postoje veliki problemi u njihovoj realizaciji.</p> <p>Iz analiza Fakulteta političkih znanosti, Sveučilišta u Zagrebu, o emisijama i priložima o nacionalnim manjinama te analize zastupljenosti programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina u programima HRT-a, vidljivo je da se obveze iz članka 18. Ustavnog zakona ostvaruju samo u jednom dijelu, a obveze vezane za emisije na manjinskim jezicima do danas nisu ispunjene.</p>
6.2. Provedba članka 5. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji	Ministarstvo kulture	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Vlada RH je 30. srpnja 2009. godine donijela Zaključak o prihvaćanju nacrta Ugovora o proizvodnji i emitiranju emisija namijenjenih informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.</p> <p>3. prosinca 2009. godine Vlada RH i Hrvatska radiotelevizija sklopili su Ugovor o proizvodnji i emitiranju emisija namijenjenih informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj kojim se uređuju međusobna prava i obveze, te utvrđuje kao jedna od kontinuiranih zadaća javne radiotelevizije proizvodnja i emitiranje emisija namijenjenih pripadnicima nacionalnih manjina.</p>
6.3. Analiza zastupljenosti lokalnih radijskih televizijskih programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Savjet za nacionalne manjine nakon provođenja analize donosi zaključke o potrebi veće	Savjet za nacionalne manjine	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Vezano uz pristup sredstvima javnog priopćavanja, sukladno članku 18. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, koji se odnosi na pristup medijima na državnoj, regionalnoj i lokalnoj televiziji, te vezano uz programe na jezicima nacionalnih manjina sukladno članku 5. Europske povelje o regionalnim i manjinskim jezicima, postoje veliki problemi u njihovoj realizaciji.</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
zastupljenosti programa na jezicima nacionalnih manjina u programima lokalnih radio i TV postaja.		
6.4. Sufinanciranje televizijskog i radijskog programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina	Agencija za elektroničke medije	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Vijeće za elektroničke medije, sukladno zakonskim propisima, raspisivat će natječaje za dodjelu sredstva Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.</p> <p>Sukladno člancima 63. i 64. Zakona o elektroničkim medijima (NN 153/09.) i članku 54. stavku 1. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji (NN 25/03.) izvori financiranja Fonda su sredstva koja uplaćuje Hrvatska radiotelevizija u iznosu od 3% mjesečno prikupljenih sredstava na ime pristojbe. S obzirom na to, nije moguće procijeniti koliki će biti iznos koji će se u idućim razdobljima dodjeljivati nakladnicima radijske i televizijske djelatnosti.</p> <p>Vijeće za elektroničke medije donijelo je Pravilnik o načinu i postupku provedbe javnoga natječaja za sufinanciranje audiovizualnih i radijskih programa iz sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija, kriterijima za dodjelu sredstava te načinu praćenja trošenja sredstava i ostvarivanja programa za koja su dodijeljena („Narodne novine“, broj 43/10) kojim se propisuje da će se sredstvima Fonda poticati proizvodnja i objavljivanje audiovizualnih i radijskih programa na lokalnoj i regionalnoj razini koji su od javnog interesa, te audiovizualni i radijski programi nakladnika neprofitne televizije i/ili radija, a osobito su važni, između ostaloga, za nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Svi prijavljeni programi nakladnika televizije i/ili radija na lokalnoj i regionalnoj razini te audiovizualni i radijski programi nakladnika neprofitne televizije i/ili radija za nacionalne manjine sufinancirani su iz sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.</p> <p>U okviru dodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija, Vijeće za elektroničke medije će i dalje kontinuirano poticati emisije namijenjene nacionalnim manjinama.</p>
6.5. Analiza provedbe članaka 17. i 18. Ustavnog zakona	Savjet za nacionalne manjine	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Vezano uz pristup sredstvima javnog priopćavanja, sukladno članku 18. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, koji se odnosi na pristup medijima na državnoj, regionalnoj i lokalnoj televiziji, te vezano uz programe na jezicima nacionalnih manjina sukladno članku 5. Europske povelje o regionalnim i</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		manjinskim jezicima, postoje veliki problemi u njihovoj realizaciji.
6.6. Seminari za novinare i urednike lokalnih, regionalnih i nacionalnih medija o profesionalnom i objektivnom praćenju tema i događaja vezanih za pripadnike nacionalnih manjina i od njihovog interesa	Ured za nacionalne manjine u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine i Uredom za ljudska prava	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Ured za nacionalne manjine Vlade RH je u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Fakultetom političkih znanosti u Zagrebu organizirao radionicu „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj“ koja je održana od 12.-14. veljače 2009. godine u Opatiji. Na skupu su sudjelovali novinari elektroničkih i pisanih medija iz Zagreba, Osijeka, Daruvara i Karlovca. U preporukama i smjernicama za izvještavanje o manjinskim temama naglašeno je da je potrebno poboljšati predstavljanje manjina u dnevnim novinama i informativnim emisijama. Cilj seminara je bilo izgrađivanje osjetljivosti novinara i urednika prigodom praćenja tema i događaja vezanih za pripadnike nacionalnih manjina. Na taj se način upozorilo na potrebu smanjenja stereotipa i predrasuda prema nacionalnim manjinama, a posebice prema Romima.</p> <p>U okviru projekta „Potpora provedbi Zakona o suzbijanju diskriminacije“, sufinanciranog od Europske komisije, koji zajednički provode Ured za ljudska prava Vlade RH, Pučki pravobranitelj i Centar za mirovne studije, organiziran je u Primoštenu 26. i 27. lipnja 2009. dvodnevni trening o Zakonu o suzbijanju diskriminacije za predstavnike nevladinih organizacija i medija. Na treningu je sudjelovalo 25 predstavnika ciljanih skupina. Cilj treninga bio je ojačati kapacitete ove dvije interesne grupe za prepoznavanje i praćenje diskriminacije te provedbu Zakona. Polaznici su se upoznali s konceptima diskriminacije, novim Zakonom te pravnim standardima EU vezano uz suzbijanje diskriminacije. Predavači su bili strani i domaći stručnjaci, a trening se sastojao od predstavljanja Zakona, europskih direktiva, sudske prakse i praktičnog rada.</p>

POGLAVLJE VII.

SAMOORGANIZIRANJE I UDRUŽIVNJE RADI OSTVARIVANJA ZAJEDNIČKIH INTERESA

Pripadnici nacionalnih manjina radi očuvanja razvoja, promicanja i iskazivanja svog nacionalnog i kulturnog identiteta mogu osnivati udruge, zaklade i ustanove za obavljanje djelatnosti javnog priopćavanja te za kulturne, izdavačke (nakladničke), muzejske, arhivske, knjižnične i znanstvene djelatnosti.

U Republici Hrvatskoj djeluje **velik broj udruga nacionalnih manjina**. Prema podacima ureda državne uprave u županijama, odnosno Gradskog ureda Grada Zagreba, u registar udruga upisano je više od 377 udruga nacionalnih manjina. Udruge, zaklade i ustanove mogu u nazivu iskazivati da su nacionalne manjine njihovi osnivači. Ocjenjuje se da je udruživanje i samoorganiziranje nacionalnih manjina jedan od dobrih oblika za očuvanje identiteta nacionalnih manjina. Međutim, praksa pokazuje da dio udruga nacionalnih manjina nedovoljno međusobno surađuje, posebice udruge iste nacionalne manjine, što se održava na njihovu učinkovitost i odgovarajuće korištenje sredstava.

CILJ: Svakome se jamči pravo na slobodno udruživanje radi zaštite interesa ili zauzimanja za gospodarska, socijalna, kulturna, nacionalna i druga uvjerenja i ciljeve radi ostvarivanja zajedničkih interesa – u velikoj mjeri ostvareno.

OCJENA: U RH postoji potpuna sloboda samoorganiziranja i udruživanja radi ostvarivanja zajedničkih interesa, a što je osnivanjem brojnih udruga i iskorišteno. U praksi je uočena nedovoljna povezanost udruga nacionalnih manjina u cilju međusobne suradnje u izražavanju i ostvarivanju prava nacionalnih manjina.

PREPORUKA ZA NAREDNO RAZDOBLJE: S obzirom na uočenu nedovoljnu povezanost udruga nacionalnih manjina u narednom razdoblju potrebno je nastaviti s upoznavanjem udruga nacionalnih manjina o mogućnostima koordiniranog djelovanja.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
7. SAMOORGANIZIRANJE I UDRUŽIVANJE RADI OSTVARIVANJA ZAJEDNIČKIH INTERESA		
7.1. Poticanje udruga nacionalnih manjina na koordinirano djelovanje pripadnika nacionalnih manjina, posebice usklađivanje djelovanja unutar iste nacionalne manjine radi učinkovitijeg ostvarivanja prava	Savjet za nacionalne manjine u suradnji s udrugama nacionalnih manjina	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Savjet za nacionalne manjine na sastancima s udrugama i ustanovama nacionalnih manjina kontinuirano ukazuje i upućuje na međusobnu suradnju, posebice udruga kod kojih su uočeni problemi u međusobnoj komunikaciji i suradnji.</p> <p>Rezultati ovih aktivnosti u ovome trenutku nisu zadovoljavajući te će Savjet za nacionalne manjine intenzivirati aktivnosti vezane uz provođenje ove mjere.</p>

POGLAVLJE VIII

ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U TIJELIMA DRŽAVNE UPRAVE, PRAVOSUDNIM TIJELIMA TE TIJELIMA UPRAVE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Pripadnicima nacionalnih manjina osigurava se **zastupljenost u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima** te tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sukladno odredbama posebnog zakona, vodeći računa o sudjelovanju pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom stanovništvu na razini na kojoj je ustrojeno tijelo državne uprave ili pravosudno tijelo i stečenim pravima. (članak 22. st. 2. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina). Ove odredbe ugrađene su u sve posebne zakone kojima se uređuje postupak zapošljavanja u državnu službu, odnosno pri imenovanju na pravosudnu dužnost.

Prema **Zakonu o sustavu državne uprave** (NN 75/93., 92/96., 48/99., 15/00., 127/00., 59/01., 199/03. i 79/07.) pripadnicima nacionalnih manjina osigurava se zastupljenost u ministarstvima, državnim upravnim organizacijama i središnjim državnim uredima vodeći računa o njihovu ukupnom udjelu u stanovništvu Republike Hrvatske, a u uredima državne uprave u jedinicama područne (regionalne) samouprave vodeći računa o njihovu ukupnom udjelu u stanovništvu županije. Odredba članka 22. ugrađena je i u **Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi** (NN 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08. i 36/09.), **Zakon o državnim službenicima** (NN 92/05., 107/07., 27/08.), **Zakon o sudovima** (NN 150/05., 16/07., 113/08., 153/09.), **Zakon o Državnom sudbenom vijeću** (NN 58/93., 49/99., 31/00., 107/00., 129/00., 59/05., 150/05., 153/09.) i **Zakon o državnom odvjetništvu** (NN 76/09., 153/09.).

Na temelju odredbe članka 141. stavka 2. **Zakona o državnim službenicima**, Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o sadržaju i načinu vođenja osobnih očevidnika i središnjeg popisa državnih službenika i namještenika (NN 113/06.). **Osobni očevidnici** državnih službenika i namještenika sadrže podatke o nacionalnoj pripadnosti onih zaposlenika koji su se izjasnili o svojoj nacionalnoj pripadnosti, a vode ih tijela državne uprave. Ministarstvo uprave vodi Središnji popis državnih službenika i namještenika. Međutim, bitno je napomenuti da postoje poteškoće u prikupljanju i obradi svih relevantnih podataka o nacionalnim manjinama u tijelima državne uprave, odnosno da Ministarstvo uprave ne raspolaže informatičkom opremom i programima koji su bitan preduvjet kontinuiranog prikupljanja i obrade podataka o pripadnicima nacionalnih manjina.

Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o uspostavi i održavanju usluge centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim resursima za sva tijela državne uprave (COP i HRM TDU) (NN 90/06.). Nositelj projekta je Ministarstvo financija. Osobni očevidnici i središnji popis biti će sastavni dio sustava centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim potencijalima.

U tijeku je uspostava Registra zaposlenih u državnim i javnim službama, sukladno Planu provedbenih aktivnosti Programa gospodarskog oporavka i Odluci o vođenju Registra zaposlenih u državnim i javnim službama („Narodne novine“, broj 83/10). Registar bi trebao omogućiti izradu detaljnijih izvješća o broju državnih službenika i namještenika – pripadnika nacionalnih manjina prema vremenu zapošljavanja, spolu, radnim mjestima, stupnju stručnog obrazovanja i sl.

Praksa provedbe postojećih zakonskih odredbi koje garantiraju pripadnicima nacionalnih manjina zastupljenost u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima i tijelima uprave jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave ukazuje na određene posebnosti. Naime, s obzirom da se nitko nije dužan izjasniti o vlastitoj nacionalnoj pripadnosti, u praksi broj osoba koje se nisu pozvale na svoju nacionalnu pripadnost može biti veći od broja onih koji su se na to pravo pozvali. Jedna od mogućnosti utvrđivanja stvarnog broja zastupljenosti nacionalnih manjina te ispitivanja želja nacionalnih manjina s obzirom na korištenje prava s osnova nacionalne pripadnosti jest **korištenje anonimnih statističkih metoda** prikupljanja podataka.

Iako se Vlada Republike Hrvatske zalaže za poticanje i ohrabrivanje pripadnika nacionalnih manjina na pozivanje na nacionalnu pripadnost, još uvijek nije u potpunosti ostvarena primjerena zastupljenost nacionalnih manjina te je stoga **potrebno utvrditi pojedinačne slučajeve podzastupljenosti, napraviti konkretne planove zapošljavanja i kontinuirano javno pozivati pripadnike nacionalnih manjina da iskoriste svoje pravo** na prednost pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima.

Državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravu donio je **Plan prijama u državnu službu za tijela državne uprave, stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2008. godinu**. U navedenom Planu utvrđen je broj pripadnika nacionalnih manjina koji su već zaposleni u tijelima za koja se donosi Plan te je iskazan broj pripadnika nacionalnih manjina koje se planira zaposliti u 2008. godini. Prema podacima Središnjeg državnog ureda za upravu, na dan 30. travnja 2008. u središnjim tijelima državne uprave zaposleno je bilo ukupno 1.918 pripadnika nacionalnih manjina, od čega 1.773 državnih službenika i 145 namještenika. U uredima državne uprave u županijama zaposleno je bilo 222 pripadnika nacionalnih manjina, od čega 201 državni službenik i 21 namještenik. Prema podacima na dan 30. travnja 2008. godine u ostalim državnim tijelima (tijelima koja nisu tijela državne uprave i koji nisu u obvezi provođenja Ustavnog zakona), zaposleno je bilo 40 pripadnika nacionalnih manjina što ukazuje da se i u tim tijelima vodi računa o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u broju zaposlenih.

Plan prijama u državnu službu za tijela državne uprave, stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2009. godinu nije donesen s obzirom na ekonomsku situaciju i ograničena sredstva za zaposlene Državnom proračunu.

Vlada Republike Hrvatske donijela je 30. srpnja 2009. godine **Odluku o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave**. Odlukom je zabranjeno svako novo zapošljavanje državnih službenika i namještenika do donošenja državnog proračuna za 2010. godinu. Zabrana se nije odnosila na tijela državne uprave koja su osnovana Zakonom o izmjenama i dopunama

Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave (NN 77/09.) i na zapošljavanje državnih službenika koji su neophodni za izvršavanje obveza preuzetih prema Europskoj uniji ukoliko su za njihovo zapošljavanje osigurana potrebna financijska sredstva. Navedena Odluka primjenjivala se do 17. prosinca 2009. kada je stupila na snagu Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske. Navedena Odluka propisuje iste iznimke u pogledu zapošljavanja, uz dodatnu iznimnu mogućnost zapošljavanja na upražnjena radna mjesta ukoliko se obavljanje poslova tih radnih mjesta ne može osigurati preraspodjelom između postojećih službenika.

Iako za 2009. godinu nije donesen Plan prijama u državnu službu, o zastupljenosti nacionalnih manjina vodilo se računa prilikom provođenja postupka upisa kandidata u **Program obrazovanja odraslih za zanimanje policajac** u 2008/09. godini i u 2009/10. godini, a na temelju raspisanih javnih natječaja. Polaznici navedenog Programa obrazovanja će nakon uspješnog završetka programa biti primljeni u službu.

Tabela 3: Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, uredima Vlade Republike Hrvatske i ostalim državnim tijelima u 2008. i 2009. godini

Prema podacima Ministarstva uprave, u 2008. godini u tijelima državne uprave bilo je zaposleno ukupno 51.085 državnih službenika i namještenika, od čega 2158 ili 4,18% pripadnika nacionalnih manjina.

Planom prijama za 2008. godinu, bilo je predviđeno zaposliti 226 pripadnika nacionalnih manjina, a ukupno je zaposleno 42, odnosno 18,58% od planiranog broja. Najveći broj pripadnika nacionalnih manjina primljen je u Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo pravosuđa – po 7 pripadnika nacionalnih manjina, odnosno ta dva tijela su primila 1/3 ukupnog broja primljenih pripadnika nacionalnih manjina.

Pripadnici nacionalnih manjina – prijam državnih službenika na neodređeno vrijeme u 2008.			
Naziv državnog tijela	Planiran broj pripadnika nacionalnih manjina prema Planu	Primljen broj pripadnika nacionalnih manjina	Ispunjenje plana
Ministarstva	162	31	19,14%
Središnji državni uredi	4	2	50,00%

Državne upravne organizacije	14	3	21,43%
Uredi državne uprave u županijama	44	4	9,09%
Stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske	2	2	100,00%
UKUPNO	226	42*	18,58%

**Pored državnih službenika prema gornjoj tablici, zaposlena su i 3 pripadnika nacionalnih manjina na radna mjesta namještenika.*

Prema podacima Ministarstva uprave, u 2008. godini u tijelima državne uprave bilo je zaposleno ukupno 51.085 državnih službenika i namještenika, od čega 2.158 ili 4,18% pripadnika nacionalnih manjina.

Prema podacima Ministarstva uprave, 31. prosinca 2009. godine u tijelima državne uprave bilo je zaposleno ukupno 53.299 državnih službenika i namještenika, od čega 2.247 ili 4,22 % pripadnika nacionalnih manjina.

Tabela 4: Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave na 31. prosinca 2009.

Državna tijela	Ukupan broj zaposlenih	Broj pripadnika nacionalnih manjina	Postotak
Središnja tijela državne uprave	48.607	1.997	4,11%
Uredi državne uprave u županijama	3.429	206	6,01%
Uredi Vlade RH i ostala državna tijela	1.263	44	3,48%
UKUPNO	53.299	2.247	4,22%

Tabela 5: Podaci o pripadnicima nacionalnih manjina u Ministarstvu unutarnjih poslova

Datum i godina	Ukupan broj zaposlenih	Broj pripadnika nacionalnih manjina	Postotak
7. lipnja 2005.	25.290	1.208	4,77%
31. prosinca 2006.	25.592	1.228	4,80%
31. prosinca 2007.	26.057	1.280	4,91%
31. prosinca 2008.	25.573	1.261 (403 žena i 858 muškaraca)	4,93%
31. prosinca 2009.	25.957	1.334 (433 žena i 901 muškarac)	5,14%

S obzirom da je ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju uvjetovano pozivanjem na to pravo u prijavi na javni natječaj, **poduzete su odgovarajuće mjere radi poticanja pripadnika nacionalnih manjina da se pozovu na to pravo.** U tu svrhu provodi se informiranje na Internet stranicama Ministarstva uprave, a svi javni natječaji sadrže podatak o navedenom pravu. Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo prednosti u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima što znači da moraju ispunjavati formalne uvjete navedene u javnom natječaju te postići jednake rezultate kao i ostali kandidati u postupku provedbe javnog natječaja (testiranje, intervju, psihološko testiranje ako je predviđeno). U postupcima zapošljavanja kandidati mogu podnijeti žalbu na rješenje o prijemu Odboru za državnu službu, koje je neovisno tijelo za rješavanje žalbi sukladno odredbama Zakona o državnim službenicima. Žalbu može podnijeti svaki pripadnik nacionalne manjine koji se u prijavi pozvao na pravo prednosti, a smatra da mu je to pravo uskraćeno.

Usvajanjem Strategije stručnog osposobljavanja i usavršavanja državnih službenika za srednjoročno razdoblje od 2004.-2009. godine, Zakona o državnim službenicima (NN 92/05., 142/06. i 27/08.) i Uredbe o oblicima, načinima i uvjetima izobrazbe državnih službenika (NN 10/07.), **postavljeni su temelji novog sustava izobrazbe državnih službenika** u Republici Hrvatskoj koji ima za cilj poboljšanje neovisnosti, stručnosti, horizontalne i vertikalne mobilnosti, motivacije te unapređenje uspješnosti rada državne uprave u cjelini.

U Centru za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika Ministarstva uprave razvijen je **niz programa izobrazbe za državne službenike**, među kojima su i programi vezani uz zaštitu ljudskih prava: Ustavna zaštita ljudskih prava i građanskih sloboda, Pravna zaštita nacionalnih manjina i Zakonske odredbe za ravnopravnost spolova. Također je razvijen niz programa izobrazbe u koje su integrirani sadržaji koji

se odnose na ustavnu zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda, odnosno zaštitu nacionalnih manjina, kao primjerice program namijenjen vještbenicima - Uvod u državnu službu - Državna služba za vještbenike; Osnove državne službe - program namijenjen državnim službenicima po prvi put zaposlenim u državnoj službi; Zapošljavanje državnih službenika i Etika u državnoj službi. U razdoblju 2007. - 2009. godine navedene programe izobrazbe pohađala su 1.462 državna službenika. U Ministarstvu uprave provode se programi izobrazbe „Priprema za polaganje državnog stručnog ispita“ za državne službenike koji su obvezni polagati državni stručni ispit. Sastavni dio tih seminara je i sadržaj koji se odnosi na zaštitu ljudskih prava, a iste je u posljednjih pet godina pohađalo više tisuća državnih službenika.

Zakonom o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 86/08.) propisano je da se u lokalnim jedinicama planom prijama u službu **utvrđuje i popunjenost radnih mjesta u upravnim tijelima pripadnicima nacionalnih manjina te planira zapošljavanje potrebnog broja pripadnika nacionalnih manjina** radi ostvarivanja zastupljenosti sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i zakonu kojim se uređuje sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Pri raspisivanju natječaja, lokalne jedinice u čijim **upravnim tijelima** nije osigurana zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina sukladno Ustavnom zakonu dužne su to navesti u tekstu natječaja, kao i navesti da su se kandidati u prijavi na natječaj dužni pozvati na to pravo, zatim da kandidat, pripadnik nacionalne manjine ima prednost u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima.

Podaci iz evidencije o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz srpnja 2009.g. pokazuju da od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave njih 116 osigurava zastupljenost, odnosno zapošljava pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima. U 116 jedinica ukupno je zaposleno 8.064 službenika i namještenika, od čega 597 ili 7,40% pripadnika nacionalnih manjina. Od navedenih 116 jedinica, u 54 jedinice osigurana je dostatna zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima na način kako je to propisano odredbama Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a u 72 jedinice (62 općine i gradova te 10 županija) potrebno je osigurati dodatnu zastupljenost.

Nakon lokalnih izbora u svibnju 2009. godine broj jedinica samouprave u kojima je potrebno osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima tih jedinica iznosi 96 i u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje je povećan za 24. U navedeni broj od 96 jedinica samouprave, uključeno je 16 jedinica u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine većinu biračkog tijela jedinice.

Prema stanju na dan 31. prosinca 2009. godine, od 96 jedinica (u 84 općine i grada te 12 županija) u kojima je bilo potrebno osigurati zastupljenost u upravnim tijelima pripadnika nacionalnih manjina, to je pravo ostvareno u njih 61.

U 35 jedinica zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima nije ostvarena. Navodimo pregled tih jedinica kao i naznaku pripadnika nacionalne manjine koji nisu ostvarili zastupljenost:

Sisačko-moslavačka županija

Grad Glina – Srbi

Općina Hrvatska Dubica - Srbi

Općina Majur - Srbi

Općina Saborsko – Srbi

Karlovačka županija

Grad Slunj - Srbi

Općina Barilović - Srbi

Općina Lasinja - Srbi

Općina Rakovica - Srbi

U Koprivničko-križevačka županija

Općina Rasinja – Srbi

Bjelovarsko-bilogorska županija

Općina Dežanovac - Česi

Općina Đulovac – Srbi

Općina Sirač - Srbi

Ličko-senjska županija

Grad Gospić - Srbi

Općina Lovinac - Srbi

Općina Plitvička Jezera – Srbi

Virovitičko-podravska županija

Općina Čačinci - Srbi

Općina Mikleuš - Srbi

Općina Nova Bukovica - Srbi

Općina Suhopolje – Srbi

Zadarska županija

Grad Benkovac - Srbi

Općina Lišane Ostrovičke - Srbi

Općina Polača - Srbi

Općina Zemunik Donji - Srbi

Požeško-slavonska županija

Grad Pakrac - Srbi

Brodsko-posavska županija

Općina Dragalić - Srbi

Općina Okučani - Srbi

Osječko-baranjska županija

Općina Podgorač - Srbi

Općina Popovac - Srbi

Općina Viljevo - Srbi

Općina Levanjska Varoš - Srbi

Šibensko kninska županija – Srbi

Vukovarsko-srijemska županija

Općina Bogdanovci – Srbi

Općina Tompojevci - Srbi

Općina Tordinci – Mađari

Istarska županija

Općina Bale – Talijani

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Iako Akcijski plan za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina ne sadrži poglavlje koje bi se odnosilo na zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, smatralo se važnim podastrijeti slijedeće podatke.

Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina u čl. 20. utvrđuje pravo nacionalnih manjina na **zastupljenost u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave**. Nacionalna manjina koja je na području jedinice lokalne samouprave zastupljena u stanovništvu s više od 5%, a manje od 15% posto, ima pravo na najmanje jednog člana predstavničkog tijela. Ukoliko je zastupljenost veća od 15%, u predstavničkom tijelu je potrebno osigurati razmjernu zastupljenost. U jedinicama područne (regionalne) samouprave osigurava se razmjerna zastupljenost nacionalne manjine koja je u njezinom stanovništvu zastupljena s više od 5%. Ustavni zakon u čl. 22. osigurava pripadnicima nacionalnih manjina **zastupljenost u izvršnim tijelima onih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave** gdje je ostvarena razmjerna zastupljenost u predstavničkom tijelu te jedinice.

U cilju ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina na **zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave**, Vlada RH je pred redovne lokalne izbore, Zaključkom iz ožujka 2009. godine, zadužila jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na dosljednu primjenu članka 20. stavka 7. Ustavnog zakona koji propisuje da su za određivanje broja pripadnika nacionalne manjine radi provođenja odredbi članka mjerodavni službeni rezultati popisa stanovništva. Prije svakih izbora službeni rezultati popisa stanovništva o broju pripadnika nacionalnih manjina u jedinici lokalne samouprave odnosno jedinici područne (regionalne) samouprave usklađuju se s eventualnim promjenama registriranim u posljednjem potvrđenom popisu birača te jedinice.

Radi provedbe navedenog Zaključka Ministarstvo uprave jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavilo je 19. ožujka 2009. godine upute da predstavnička tijela općina, gradova i županija po primitku zadnjih potvrđenih popisa birača od ureda državne uprave u županijama pristupe žurnom usklađivanju statuta u svojim jedinicama samouprave, na način da se kao mjerodavni za određivanje broja pripadnika nacionalne manjine radi provođenja odredbi članka 20. i članka 22. stavka 1. Ustavnog zakona koriste podaci iz zadnjeg potvrđenog popisa birača jedinice samouprave, a kako bi isti bili usklađeni prije raspisivanja predstojećih lokalnih izbora, odnosno raspuštanja predstavničkih tijela jedinica samouprave.

Ukoliko predstavničko tijelo jedinice samouprave u kojoj pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na odgovarajuću zastupljenost u tom tijelu ne uskladi statut prije lokalnih izbora, tu je obvezu, sukladno odredbi članka 9. stavka 3. Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne), dužno izvršiti novoizabrano predstavničko tijelo u roku od 60 dana od konstituiranja.

S ciljem ostvarivanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 125/08.), propisano je da u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina imaju pravu na zastupljenost u njihovim izvršnim tijelima zamjenik općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana mora biti iz reda pripadnika nacionalnih manjina, a što se mora urediti statutom jedinice.

Ukoliko na izborima ne bude ostvareno pravo na jednog zamjenika iz redova pripadnika nacionalnih manjina, raspisati će se dopunski izbori na koje se primjenjuju odredbe Zakona o izboru općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba (NN 109/07. i 125/08.). Ovim je Zakonom također propisano da će u jedinicama u kojima budu provedeni dopunski izbori općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan imati dva, odnosno tri zamjenika.

Izbori za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te za općinske načelnike, gradonačelnike, župane i gradonačelnika Grada Zagreba i njihove zamjenike održani su 17. svibnja 2009. godine.

Nakon provedenih izbora nadležna izborna povjerenstva istovremeno su s utvrđivanjem rezultata glasovanja za predstavnička tijela jedinica utvrdila i objavila da li je na provedenim izborima osigurana zastupljenost nacionalnih manjina kao što se jamči Ustavnim zakonom i na dan održavanja izbora važećim statutima jedinica. Ako na provedenim lokalnim izborima nije postignuta odgovarajuća zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkom tijelu, broj članova predstavničkog tijela povećan je do broja koji je potreban da bi odgovarajuća zastupljenost bila ostvarena, a izabranima su se smatrali oni pripadnici određene manjine koji su bili kandidirani na izbornim listama, a nisu izabrani, po redu prema razmjernom uspjehu svake liste na izborima. U onim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima se odgovarajuća zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkom tijelu jedinice nije postigla ni na taj način, odnosno u jedinicama koje su svoje statute uskladile s odredbama članka 20. Ustavnog zakona nakon održanih izbora, raspisani su dopunski izbori za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz reda pripadnika nacionalnih manjina.

U jedinicama u kojima na redovnim izborima nije ostvarena zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u izvršnom tijelu jedinica koje su svoje statute uskladile s odredbom članka 22. stavak 1. Ustavnog zakona, također su raspisani dopunski izbori 6. prosinca 2009. godine za zamjenike općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz redova pripadnika nacionalnih manjina.

Vlada RH je Zaključkom od 22. listopada 2009. godine utvrdila da će se u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima nije postignuta odgovarajuća zastupljenost predstavnika nacionalnih manjina u predstavničkom tijelu u skladu s odredbama Ustavnog zakona te Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, čije je statute uskladilo novo

predstavničko tijelo, broj članova predstavničkog tijela povećati do broja koji je potreban da bi odgovarajuća zastupljenost bila ostvarena, a izabranim će se smatrati oni pripadnici određene nacionalne manjine koji su bili kandidirani na izbornim listama, a nisu izabrani, po redu prema razmjernom uspjehu svake liste na izborima, što utvrđuje predstavničko tijelo.

Istim je Zaključkom Vlada utvrdila i da će, u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje nisu uskladile svoje statute do donošenja odluka o raspisivanju dopunskih izbora, dopunski izbori biti raspisani nakon što statutima bude utvrđen broj predstavnika nacionalnih manjina radi ostvarivanja prava na odgovarajuću zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima.

Navedenim Zaključkom je utvrđeno da će se drugi krug dopunskih izbora za pripadnike nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koje svoje statute nisu pravovremeno, u zakonom predviđenom roku, uskladile s odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Zakona o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba te s odredbama članka 41. Zakona o lokalnoj i područnoj samoupravi, odnosno u jedinicama u kojima odgovarajuća zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima nije ostvarena, raspisat će se nakon što sve te jedinice samouprave završe postupak usklađivanja svojih statuta.

Budući da je prema podacima iz evidencije Ministarstva uprave određeni broj jedinica lokalne i jedinica područne (regionalne) samouprave propustio, u zakonom predviđenom roku, uskladiti svoje statute s odredbama članka 20. i članka 22. stavak 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, Ministarstvo uprave je u tim jedinicama samouprave, krajem travnja 2010. godine, temeljem članka 19. Zakona o sustavu državne uprave ("Narodne novine", broj 75/93, 48/99, 15/00, 127/00, 59/01, 199/03 i 79/07) i članka 78. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, provelo ciljani upravni nadzor nad odredbama lokalnih statuta, i to u dijelu koji se odnosi na ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina na zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica samouprave.

Nakon nadzora koji je proveden u 13 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a polazeći od činjenice da te jedinice niti nakon **naputka** Središnjeg državnog ureda za upravu (sada Ministarstva uprave), Klasa: 016-01/09-01/0015, Urbroj: 515-09-02-09-2 od 19. ožujka 2009.; **Zaključka** Vlade Republike Hrvatske, Klasa: 013-03/05-02/01, Urbroj: 5030109-09-1 od 10. ožujka 2009. godine (kojima su se zadužile jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na dosljednu primjenu članka 20. stavak 7. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina); te **Zaključka** Vlade Republike Hrvatske od 22. listopada 2009. godine nisu uskladile statut s odredbama Ustavnog zakona i posebnih zakona, Ministarstvo uprave, u svrhu otklanjanja nezakonitosti i omogućavanja primjene Ustavnog zakona, temeljem članka 21. Zakona o sustavu državne uprave, kojom je propisano da će tijela državne uprave ako u provedbi upravnog nadzora ocjene da postoje određene nezakonitosti poduzeti mjere iz svoje nadležnosti u svrhu otklanjanja nezakonitosti, a osobito neposredno obaviti poslove u granicama svog djelokruga tijela iz nadležnosti jedinica lokalne samouprave, te temeljem članka 80.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi

donijelo je odluku o obustavi od primjene odredaba statuta u jedinicama samouprave u dijelu ostvarivanja prava zastupljenosti predstavnika nacionalne manjine u izvršnim tijelima i predložilo Vladi Republike Hrvatske upućivanje zahtjeva Ustavnom sudu za ocjenu ustavnosti statuta u tom dijelu.

U cilju ostvarivanja prava i sloboda nacionalnih manjina zajamčenih Ustavom, Ustavnim zakonom i posebnim zakonima, Ministarstvo uprave je predložilo Vladi Republike Hrvatske raspisivanje dopunskih izbora za zamjenike načelnika i gradonačelnika i u onim jedinicama samouprave koje nisu uskladile svoje statute s odredbama Ustavnog zakona i posebnih zakona.

Slijedom navedenog, Vlada Republike Hrvatske je svojom Odlukom, Klasa: 013-03/10-02/01, Urbroj: 5030106-10-1 od 6. svibnja 2010. („Narodne novine“, broj 57/10), raspisala dopunske izbore za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz reda pripadnika nacionalnih manjina te za dan provedbe izbora odredila 13. lipnja 2010. godine. Također, Vlada Republike Hrvatske je svojom Odlukom, Klasa: 013-03/10-01/01, Urbroj: 5030109-10-1 od 6. svibnja 2010. („Narodne novine“, broj 57/10), raspisala i dopunske izbore za zamjenike općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz redova pripadnika nacionalnih manjina te za dan provedbe izbora odredila 13. lipnja 2010. godine.

Održavanjem ovih izbora u cijelosti je završen izborni postupak započet u svibnju 2009. godine, održavanjem redovitih izbora za članove predstavničkih tijela i nositelje izvršnih ovlasti u jedinicama samouprave.

Napominjemo da unatoč tome što prikazani podaci ne ulaze u izvještajno razdoblje, s obzirom na vrijeme izrade ovog Izvješća (rujan 2010.godine), smatralo se važnim iznijeti gore navedene podatke.

Zaključno u odnosu na ovo poglavlje, a u odnosu na zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima te tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i s obzirom na to da nije osigurano odgovarajuće zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina u državnim, pravosudnim tijelima i upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnim službama, potrebno je nastaviti s provođenjem mjera koje za cilj imaju daljnji napredak osiguranja zastupljenosti pripadnika manjina u spomenutim tijelima.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima te tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

CILJ: Puna primjena članka 22. st. 2. i 3. Ustavnog zakona kako bi se postigla odgovarajuća zastupljenost nacionalnih manjina na državnoj i lokalnoj razini te u upravnim i pravosudnim tijelima – nije u cijelosti ostvareno.

OCJENA: U RH pravni okvir omogućava ostvarivanje zastupljenosti nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i pravosuđu. Ipak, unatoč poduzetim mjerama cilj nije ostvaren, između ostalih razloga, zbog nepovoljnih gospodarskih prilika uvjetovanih recesijom. U pojedinim tijelima državne uprave i pravosuđa, kao i u pojedinim jedinicama lokalne uprave i samouprave, nije ostvarena zadovoljavajuća primjena članka 22. st. 2. i 3. Ustavnog zakona. Nije osigurano središnje statističko praćenje zaposlenosti.

PREPORUKA ZA NAREDNO RAZDOBLJE: U narednom razdoblju potrebno je nastaviti educirati pripadnike nacionalnih manjina da prilikom zapošljavanja u tijelima državne uprave i tijelima uprave lokalnih jedinica prilikom zapošljavanja imaju pravo na prednost pod jednakim uvjetima. Potrebno je nastaviti s edukacijom državnih službenika na kadrovskim poslovima, a osobito članova izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave i lokalne službenike o pravima pripadnika nacionalnih manjina na zapošljavanje. Potrebno je uspostaviti sustav centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim potencijalima, temeljem kojeg će se moći pratiti statistički podaci o pripadnicima nacionalnih manjina. Isto je tako potrebno utvrditi razloge slabe zastupljenosti predstavnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima te poduzeti mjere za promjenom ovakvog stanja.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
8. ZASTUPLJENOST NACIONALNIH MANJINA		

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
NA DRŽAVNOJ I LOKALNOJ RAZINI TE U UPRAVNIM I PRAVOSUDNIM TIJELIMA		
8.1 Poticanje pripadnika nacionalnih manjina da se prilikom zapošljavanja u tijelima državne uprave, te tijelima uprave lokalnih jedinica, pozivaju na svoju nacionalnu pripadnost	Ministarstvo uprave, ministarstva, Savjet za nacionalne manjine, uključujući i vijeća i predstavnike nacionalnih manjina	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Svaki tekst javnog natječaja za zapošljavanje u državnoj službi sadržava podatke o pravu pripadnika nacionalnih manjina na pravo prednosti pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima. Pravo prednosti pripadnika nacionalnih manjina istaknuto je i u informacijama o načinu i uvjetima zapošljavanja u državnoj službi, koje su objavljene na web-stranicama Ministarstva uprave.</p>
8.1.1. Donošenje Zakona o službenicima i namještenicima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave		<p>Mjera je provedena.</p> <p>Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi donesen je u srpnju 2008. godine te objavljen u Narodnim novinama broj 86/08.</p> <p>Navedenim Zakonom je propisano da se u lokalnim jedinicama planom prijma u službu utvrđuje i popunjenost radnih mjesta u upravnim tijelima pripadnicima nacionalnih manjina te planira zapošljavanje potrebnog broja pripadnika nacionalnih manjina radi ostvarivanja zastupljenosti, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i zakonu kojim se uređuje sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave.</p> <p>Pri raspisivanju natječaja, lokalne jedinice u čijim upravnim tijelima nije osigurana zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina sukladno Ustavnom zakonu dužne su to navesti u tekstu natječaja, kao i navesti da su se kandidati u prijavi na natječaj dužni pozvati na to pravo te da kandidat, pripadnik nacionalne manjine, ima prednost u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima.</p> <p>Obvezu donošenja planova prijema u službu, odnosno obvezu zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u tijelima lokalnih jedinica, sukladno Ustavnom zakonu i Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, imaju one općine i</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		gradovi u kojima pripadnici nacionalnih manjina u stanovništvu sudjeluju s više od 5%, odnosno jedinice koje imaju obvezu osigurati razmjernu zastupljenost nacionalnih manjina u svom predstavničkom tijelu.
8.2. Provođenje edukacije državnih službenika zaposlenih na kadrovskim poslovima o primjeni članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina kroz program izobrazbe „Zapošljavanje u državnoj službi“	Ministarstvo uprave Centar za stručno osposobljavanje i usavršavanje	Mjera je provedena. Program „Zapošljavanje u državnoj službi“ održan je dva puta tijekom izvještajnog razdoblja, kao što je predviđeno Akcijskim planom, a programe je pohađao ukupno 21 državni službenik.
8.2.1. Edukacija općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te lokalnih službenika koji rade na kadrovskim poslovima o pravu prednosti pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima onih jedinica u kojima pripadnici nacionalnih manjina imaju to pravo	Ministarstvo uprave, Akademija lokalne demokracije	Mjera je provedena. Ministarstvo uprave je u suradnji s Akademijom lokalne demokracije, u svibnju i lipnju 2010. godine, provelo mjeru „Edukacija općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te lokalnih službenika o pravu prednosti pri zapošljavanju u upravnim tijelima pod jednakim uvjetima u onim jedinicama samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina imaju to pravo“, koja je predviđena Akcijskim planom za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. U okviru navedene mjere održana su 4 regionalna skupa, u Topuskom, Bizovcu, Zadru i Puli, čime je ta mjera iz Akcijskog plana u cijelosti provedena. Ukupno utrošena sredstva: Ova je mjera provedena istovremeno s mjerom 1.1.3. te je ukupan iznos sredstva utrošenih za provedbu obje mjere naveden u tablici, u dijelu koji se odnosi na mjeru 1.1.3. „Edukacija općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te lokalnih službenika o službenoj i javnoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina na razini lokalnih jedinica“.
8.2.2. Posebnu pozornost posvetiti zapošljavanju pripadnika nacionalnih manjina u onim sredinama	Ministarstvo unutarnjih poslova	Mjera se kontinuirano provodi. Ova se mjera trajno provodi kroz planove prijama. Međutim, učinkovito provođenje ove mjere ovisi o podnošenju prijava na javne natječaje kako za prijam u službu,

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
u kojima postoji izrazita podzastupljenost nacionalnih manjina		tako i za upis u Program obrazovanja odraslih za zanimanje policajac koje raspisuje Ministarstvo unutarnjih poslova.
8.2.3.Organizacija 1 tribine o pravu pripadnika nacionalnih manjina na prednost pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima u tijelima državne uprave i tijelima uprave lokalnih jedinica	Ministarstvo uprave u suradnji s Uredom za nacionalne manjine i Savjetom za nacionalne manjine	Mjera je provedena. U organizaciji Ministarstva pravosuđa 14. lipnja 2009. godine u Karlovcu je održan okrugli stol na temu primjene članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u postupku prijama dužnosnika i službenika u pravosudnim tijelima.
8.2.4. Provođenje edukacije državnih službenika o primjeni članka 22. Ustavnog zakona u posebnim programima izobrazbe: „Pravna zaštita nacionalnih manjina“ i „Ustavna zaštita ljudskih prava i građanskih sloboda“, te uključivanje informacija o pravima pripadnika nacionalnih manjina u sadržaje uvodnih i osnovnih programa izobrazbe za osobe primljene u državnu službu: „Uvod u državnu službu“ i „Osnove državne službe“.	Ministarstvo uprave Centar za stručno osposobljavanje i usavršavanje, Akademija lokalne demokracije	Mjera se kontinuirano provodi. U Centru za stručno osposobljavanje i usavršavanje državnih službenika Ministarstva uprave provode se obrazovni programi koji sadržajno obuhvaćaju informacije o pravima nacionalnih manjina, a koji su navedeni u ovoj mjeri. U 2008. godini programe je pohađalo ukupno 544 državnih službenika. Od 14. studenoga 2008. godini do 1. studenoga 2009. godine navedene programe pohađalo je ukupno 735 državnih službenika.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
<p>8.2.5. Provođenje statističkog istraživanja o zastupljenosti nacionalnih manjina u tijelima državne uprave te tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a na temelju baze podataka osobnih očevidnika koje vodi Ministarstvo uprave</p>	<p>Ministarstvo uprave, Državni zavod za statistiku</p>	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Ministarstvo uprave vodi, evidenciju o broju i strukturi zaposlenih državnih službenika i namještenika, uključujući i zaposlene pripadnike nacionalnih manjina.</p> <p>U Planu prijama u državnu službu za tijela državne uprave, stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2007. godine po prvi je puta iskazan broj zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina te broj pripadnika nacionalnih manjina koje se planira zaposliti. Prema Planu prijama za 2007. godinu zaposleno je bilo ukupno 1.987 pripadnika nacionalnih manjina, od čega 1.971 u tijelima državne uprave i 16 u stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske.</p> <p>U razdoblju pripreme Plana prijama za 2008. godinu, od rujna do prosinca 2007. godine, analizirani su podaci o izvršenju Plana prijama u državnu službu za 2007. godinu. Prema rezultatima te analize od planiranih 336 pripadnika nacionalnih manjina u središnja tijela državne uprave primljeno je njih 107.</p> <p>Povećanje broja zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u 2007. godini iznosi 44 (36 u tijelima državne uprave i 8 u stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske).</p> <p>Planom prijama u državnu službu za tijela državne uprave, stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2008. godinu utvrđeno je da je u tijelima za koja se donosi Plan zaposlen 2.031 pripadnik nacionalnih manjina (2.007 u tijelima državne uprave i 24 u stručnim službama i uredima Vlade Republike) te da se u 2008. godini planira zaposliti 226 pripadnika nacionalnih manjina (224 u tijelima državne uprave te 2 u stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske).</p> <p>Prema podacima iz privremene evidencije Ministarstva uprave o broju i strukturi zaposlenih državnih službenika i namještenika u veljači 2009. godine bilo je zaposleno 2.160 pripadnika nacionalnih manjina, što ukazuje na povećanje broja zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina za 129 u odnosu na razdoblje donošenja Plana prijama za 2008. Radi usporedbe, u 2007. godine je u usporedbi sa stanjem u 2006. godini broj zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina stvarno povećan za 49 osoba. Prema podacima iz veljače 2009. godine udio zaposlenih pripadnika</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>nacionalnih manjina u ministarstvima je 4,02%; u središnjim državnim uredima 0,87%, u državnim upravnim organizacijama 4,26%, u uredima državne uprave u županijama 5,84%, u stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske 4,59%, te u ostalim državnim tijelima (ne obuhvaćaju stručnu službu Ustavnog suda, s obzirom da Ministarstvu uprave ne dostavlja podatke, te pravosudna tijela za koja evidenciju vodi Ministarstvo pravosuđa) 2,34%. Ukupan udio pripadnika nacionalnih manjina zaposlenih u pobrojanim državnim tijelima je 4,13%.</p> <p>Plan prijama u državnu službu za tijela državne uprave, stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2009. godinu nije donesen s obzirom na ekonomsku situaciju i ograničena sredstva za zaposlene koja su osigurana u Državnom proračunu. Vlada Republike Hrvatske donijela je 30. srpnja 2009. godine Odluku o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave. Zabrana se ne odnosi na tijela državne uprave koja su osnovana Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave i na zapošljavanje državnih službenika koji su neophodni za izvršavanje obveza preuzetih prema Europskoj uniji, ukoliko su za njihovo zapošljavanje osigurana potrebna financijska sredstva.</p> <p>Na dan 31. prosinca 2009. godine u tijelima državne uprave, uredima Vlade RH i ostalim državnim tijelima bilo je zaposleno ukupno 53.299 državnih službenika i namještenika, od čega 2.247 ili 4,22% pripadnika nacionalnih manjina.</p> <p>Tijekom 2009. godine provedena je analiza izvršenja Plana prijama za 2008. godinu. Planom prijama za 2008. godinu predviđeno je zaposliti 226 pripadnika nacionalnih manjina, a ukupno su zaposlena 42, odnosno 18,58% od planiranog broja.</p> <p>Podaci iz evidencije o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na dan 1. ožujka 2009. pokazuju da od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave njih 116 osigurava zastupljenost, odnosno zapošljava pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima. U 116 jedinica ukupno je zaposleno 8.064 službenika i namještenika, od čega 597 ili 7,40% pripadnika nacionalnih manjina. Od navedenih 116 jedinica, u 54 jedinice osigurana je dostatna zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima na način kako je to propisano odredbama</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a u 72 jedinice (62 općine i gradova te 10 županija) potrebno je osigurati dodatnu zastupljenost.</p> <p>Podatke o ukupnom broju jedinica samouprave koje u svojim upravnim tijelima imaju zastupljene pripadnike nacionalnih manjina, kao i podatke o ukupnom broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica za 2008. godinu nije moguće uspoređivati s podacima za 2007. godinu zbog neujednačeno iskazivanih podataka jedinica u prethodnom izvještajnom razdoblju, kao i razloga što su podaci za 2008. godinu po prvi puta prikupljeni po novoj metodologiji.</p> <p>Temeljem podataka koji su prikupljeni do dana 30. lipnja 2009. godine izvršena je i analiza zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2008. godini, koja pokazuje da su tijekom 2008. godine pripadnici nacionalnih manjina zapošljavani u upravnim tijelima 20 jedinica samouprave, u kojima je ukupno zaposleno 47 pripadnika nacionalnih manjina.</p> <p>Budući da je odredbom članka 56.a stavak 1. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisano da predstavnici nacionalnih manjina koji sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, isto tako imaju pravo na zastupljenost u izvršnim i upravnim tijelima tih jedinica, nakon lokalnih izbora u svibnju 2009. godine broj jedinica samouprave u kojima je potrebno osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima tih jedinica je 96 i u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje je povećan za 24. U navedeni broj od 96 jedinica samouprave, uključeno je 16 jedinica u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine većinu biračkog tijela jedinice.</p> <p>Prema stanju na dan 31. prosinca 2009. godine, od 96 jedinica (u 84 općine i grada te 12 županija) u kojima je bilo potrebno osigurati zastupljenost u upravnim tijelima pripadnika nacionalnih manjina, to je pravo ostvareno u njih 61.</p> <p>Uvidom u podatke koje je zaprimilo Ministarstvo uprave može se zaključiti da u velikoj većini jedinica samouprave, koje imaju obvezu osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima te u kojima do kraja 2009. godine to pravo nije ostvareno, nije planirano</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>zapošljavanje potrebnog broja pripadnika nacionalnih manjina radi ostvarivanja zastupljenosti sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te Zakonu o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.</p> <p>Ažuriranje i unapređivanje postojeće evidencije o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nastavit će se periodično provoditi i u narednom razdoblju.</p>
<p>Mjera 8.2.6 Provođenje anonimne statističke ankete</p>	<p>Ministarstvo pravosuđa</p>	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Ministarstvo pravosuđa je u suradnji s Državnim zavodom za statistiku provelo istraživanje od 5. do 9. listopada 2009. Nakon provedbe anketnog istraživanja izvršena je kontrola obuhvata te kontrola kvalitete podataka. Podaci su obrađeni te je napravljen završni analitički izvještaj.</p> <p>Usporedba podataka iz administrativnih izvora i podataka dobivenih provedbom anketnog istraživanja pokazuje da nema znatnijih odstupanja u odnosu na svako ispitivano obilježje. To se odnosi i na administrativne i anketne podatke o pripadnicima nacionalnih manjina.</p> <p>U odnosu na obuhvat ovog istraživanja analizirani su administrativni podaci o zaposlenicima Ministarstva pravosuđa koji se vode u očevidnicima Ministarstva (administrativni podaci) te podaci dobiveni provedbom anonimne statističke ankete (anketni podaci).</p> <p>Obuhvat podataka iz administrativnih izvora je potpun, a odnosi se na broj zaposlenih osoba prema evidencijama iz očevidnika Ministarstva pravosuđa.</p> <p>Anketno istraživanje je napravljeno na punom obuhvatu kako bi podaci bili reprezentativniji. Znači, anketnim istraživanjem obuhvaćeni su svi zaposlenici Ministarstva pravosuđa.</p> <p>Analizirajući stopu odgovora i neodgovora na anketno istraživanje, podaci govore o razmjerno visokoj stopi odgovora – 86,7%. To je dobar pokazatelj reprezentativnosti podataka koji su dobiveni provedbom ovog anketnog istraživanja.</p> <p>Razlozi nedobivanja potpunih odgovora su: anketa nije vraćena od strane ispitanika (njih 49), ispitanici nisu željeli ispuniti anketu (njih 18), odnosno bili su odsutni s posla radi bolovanja (njih 7).</p> <p>Podaci o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina dobiveni provedbom anketnog</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>istraživanja pokazuju da je, u odnosu na sve anketirane osobe, udio nacionalnih manjina 4,1% dok analiza podataka iz očevidnika Ministarstva pravosuđa (administrativni izvor) pokazuje da je taj udio manji i iznosi 3,3%. Sredstava su za ovu mjeru osigurana u proračunu Ministarstva pravosuđa.</p>
<p>8.3. Uspostavljanje sustava centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim potencijalima, temeljem kojeg će se moći prati statistički podaci o pripadnicima nacionalnih manjina</p>	<p>Ministarstvo uprave, Ministarstvo financija</p>	<p>Mjera nije provedena.</p> <p>Vlada RH je u veljači 2009. godine donijela Odluku o sklapanju Ugovora o uspostavi i održavanju sustava COP i HRM za sva tijela državne uprave te je dala suglasnost za preuzimanje obveza na teret sredstava državnog proračuna u razdoblju od 2010. do 2012.</p> <p>Tijekom 2009. pokrenut je projekt Uspostava i održavanje usluga centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim resursima - COP i HRM TDU za sva tijela državne uprave. U travnju 2009. godine potpisan je Ugovor između Ministarstva financija kao naručitelja i FINA-e kao izvršitelja. Osnovana je Uprava projekta te su održani inicijalni sastanci i prezentacije. Dodijeljeni su članovi Glavnog projektnog tima iz FINA-e, Ministarstva uprave, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva te Središnjeg državnog ureda za e-Hrvatsku.</p> <p>Vlada Republike Hrvatske donijela je dana 10. lipnja 2010. godine Odluku o vođenju registra zaposlenih u državnim i javnim službama („Narodne novine“, broj 83/10) sukladno kojoj je Ministarstvo uprave u suradnji s Ministarstvom financija i Središnjim državnim uredom za e-Hrvatsku pripremlilo detaljnu specifikaciju zahtjeva funkcionalnosti te sadržaja registra te ga predalo Financijskoj agenciji. Registar mora biti uspostavljen najkasnije do 31. ožujka 2011. godine.</p> <p>Uspostava navedenog registra omogućit će, između ostalog, kvalitetniju statističku obradu podataka o zaposlenim, analizu podataka te upravljanje ljudskim potencijalima. U području zapošljavanja moći će se bolje planirati potrebe i načini popunjavanja upražnjenih radnih mjesta te pratiti provedba planova zapošljavanja.</p>
<p>8.4. Donošenje srednjoročnog Plana</p>	<p>Ministarstvo uprave</p>	<p>Mjera nije provedena.</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
<p>zapošljavanja (za razdoblje od 2 godine) u tijela državne uprave, stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske, sa srednjoročnim planiranjem zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina, te godišnjih analiza izrade planova.</p>		<p>Ministarstvo uprave predložilo je odgađanje roka za donošenje srednjoročnog plana zapošljavanja.</p> <p>Prema ocjeni Ministarstva uprave ne postoje nužni preduvjeti za kvalitetan pristup donošenju srednjoročnog plana zapošljavanja s obzirom da Ministarstvo ne raspolaže svim relevantnim podacima o strukturi zaposlenih, redovnim fluktuacijama zaposlenih, sadašnjim i budućim obvezama tijela državne uprave, provedbi do sada donesenih planova prijama u državnu službu i sl. Navedeni podaci bit će dostupni tek nakon uspostave centraliziranog sustava registra državnih službenika.</p>
<p>8.5. Izrada pregleda zastupljenosti nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima i pregleda zastupljenost manjina na području teritorijalne nadležnosti pravosudnog tijela za potrebe DSV-a i DOV-a u odnosu na pravosudne dužnosnike, te potreba pravosudnih tijela u odnosu na službenike</p>	<p>Ministarstvo pravosuđa</p>	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Prema podacima Ministarstva pravosuđa, tijekom 2008. godine 4 su se kandidata za sudačka mjesta u svojim prijavama na oglas pozvala na pravo zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima pod jednakim uvjetima, koje im odredbom članka 22. st. 2 jamči Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina. Tijekom 2009. godine na pravo prednosti pozvalo se 7 pripadnika nacionalnih manjina.</p> <p>U godišnjem planu zapošljavanja službenika i namještenika kontinuirano se utvrđuje broj pripadnika nacionalnih manjina.</p> <p>U odredbi članka 63. Zakona o državnom odvjetništvu također se i kod imenovanja državnih odvjetnika odnosno zamjenika državnih odvjetnika mora voditi računa o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina. U postupku imenovanja zamjenika državnih odvjetnika pripadnici nacionalnih manjina kada se prijavljuju na objavljeno slobodno mjesto imaju se pravo pozvati na svoju nacionalnu pripadnost.</p> <p>Tijekom 2008. godine na prednost pri zapošljavanju prema Zakonu o državnom odvjetništvu pozvao se 1 kandidat, ali nije bio imenovan jer je DOV smatrao da drugi kandidat ostvaruje bolje rezultate i ima prednost kod imenovanja.</p> <p>Tijekom 2009. godine 2 su se kandidata pozvala na prednost u dva različita predmeta. U jednom slučaju kandidat je imenovan na dužnost jer je DOV smatrao da</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>se radi o najboljem kandidatu, a u drugom slučaju kandidat nije imenovan na dužnost jer je DOV smatrao da drugi kandidat zaslužuje prednost kod imenovanja. Ovdje je potrebno napomenuti da se kandidat koji se pozvao na prednost nije odazvao niti pozivu za razgovor.</p>
<p>8.5.1. Organiziranje okruglih stolova za pripadnike nacionalnih manjine u Karlovcu i Osijeku na temu primjene članka 22. u postupku prijema dužnosnika i službenika u pravosudna tijela Ministarstvo pravosuđa (UEU) u suradnji s Ministarstvom uprave i Uredom za nacionalne manjine</p>	<p>Ministarstvo pravosuđa</p>	<p>Mjera je djelomično provedena.</p> <p>Okrugli stol u Karlovcu održan je 14. svibnja 2009. godine. Uz predstavnike Ministarstva pravosuđa, na okruglom su stolu sudjelovali predstavnik Delegacije Europske Komisije, Predstavnicu grada Karlovca i Karlovačke županije, predstavnici Vrhovnog suda, Županijskog suda u Karlovcu, DOV-a, DSV-a, DORH-a, SDUU-a, Ureda za nacionalne manjine, Savjeta za nacionalne manjine, predstavnici pravosudnih tijela u Karlovačkoj županiji, zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru te predstavnici Vijeća nacionalnih manjina i predstavnici nacionalnih manjina Karlovačke županije.</p> <p>Okrugli stol je održan u konstruktivnoj raspravi, tijekom koje su pripadnicima nacionalnih manjina razjašnjene mogućnosti korištenja prava iz članka 22. Ustavnog zakona te je ocijenjeno da je održavanje okruglih stolova vrlo koristan način poticanja rasprave o bitnim pitanjima vezanim za pripadnike nacionalnih manjina.</p> <p>Okrugli stol u Osijeku na temu primjene članka 22. u postupku prijema dužnosnika i službenika u pravosudna tijela održati će se do kraja 2010. godine.</p>
<p>8.5.2. Provođenje statističkog istraživanja o zastupljenosti nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima</p>	<p>Ministarstvo pravosuđa u suradnji s Državnim zavodom za statistiku i Agencijom za zaštitu osobnih podataka</p>	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Ministarstvo pravosuđa ustrojilo je i vodi evidenciju o strukturi zaposlenih sudaca i državnih odvjetnika i njihovih zamjenika kao i službenika i namještenika u pravosudnim tijelima. U ovim statističkim evidencijama posebno se iskazuju podaci o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima. Podaci se redovno ažuriraju i to tako da se svaka promjena unosi u evidenciju.</p> <p>Na dan 31. 12. 2008. godine na sudovima i državnim odvjetništvima bilo je ukupno zaposleno 1.879 sudaca te 573 državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika. U strukturi sudaca 1.801 je Hrvat, 40 Srba, 1 Mađar, 2 Talijana, 2 Crnogorca, 6</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>Bošnjaka, 1 Židov, 21 neopredijeljen, 1 Nijemac, 1 Rusin, 1 Makedonac, 1 Slovenac te 1 Čeh.</p> <p>U strukturi državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika 552 su Hrvata, 14 Srba, 1 Mađar, 1 Talijan, 2 Crnogorca, 1 Rusin, 1 Čeh i 1 Slovak.</p> <p>Struktura službenika i namještenika na sudovima i državnim odvjetništvima na dan 31. 12. 2008. godine: u pravosudnim tijelima ukupno je zaposleno 7.942 službenika i namještenika. Od navedenog broja 7.660 je Hrvata, 185 Srba, 5 Crnogoraca, 20 Bošnjaka, 11 Čeha, 4 Slovenca, 8 Makedonaca, 18 neopredijeljenih, 6 Mađara, 19 Talijana, 1 Albanac, 3 Rusina, 1 Bugarin i 1 Slovak.</p> <p>Na dan 31.12.2009. godine na sudovima i državnim odvjetništvima od ukupnog broja zaposlenih bilo je ukupno 3.76% pripadnika nacionalnih manjina i to 3.97% u redovima sudaca, 5.89% u redovima državnih odvjetnika te 3.55% među državnim službenicima i namještenicima.</p>
8.5.3. Praćenje Plana zapošljavanja državnih službenika u pravosudnim tijelima	Ministarstvo pravosuđa	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Ministarstvo pravosuđa svake godine utvrđuje plan zapošljavanja državnih službenika u pravosudnim tijelima na temelju potreba pravosudnih tijela i u okviru sredstava u državnom proračunu osiguranih za Ministarstvo pravosuđa.</p>
8.5.4. Kontinuirano i sustavno praćenje i analiza stanja u vezi s donošenjem i provedbom planova za zapošljavanje od strane državne uprave i jedinica lokalne i regionalne samouprave	Ministarstvo uprave	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Provedba ove mjere u dijelu koji se odnosi na donošenje i provedbu planova zapošljavanja u tijelima državne uprave opisana je u dijelu izvješća koji se odnosi na provedbu mjere 8.2.5.</p> <p>Vezano za dio koji se odnosi na aktivnosti donošenja i provedbe planova za zapošljavanje u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave napominjemo da je, u prvom kvartalu 2009. godine, Ministarstvo uprave izradilo novu metodologiju prikupljanja podataka, kao i obrasce za objedinjavanje prikupljenih podataka i vođenje jedinstvene evidencije koji bi trebali pružiti detaljnije ažurirane podatke o stanju zaposlenosti i zapošljavanju pripadnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>Ažurirani podaci iz evidencije o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave navedeni su u dijelu izvješća koji se odnosi na provedbu mjere 8.2.5.</p> <p>Temeljem podataka iz evidencije o jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su u 2008. zapošljavale pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima, navodimo slijedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Od 20 jedinica u kojima su zapošljavani pripadnici nacionalnih manjina njih je 9 planiralo zapošljavanje pripadnika manjina; - Od 19 jedinica samouprave koje imaju obvezu osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima, a tu obvezu u 2008. nisu ispunile, u njih 2 bio je planiran broj pripadnika nacionalnih manjina koje je potrebno zaposliti radi ostvarivanja zastupljenosti; - Od 19 jedinica samouprave koje imaju obvezu osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima, a tu obvezu u 2008. nisu ispunile, u njih su 7 zapošljavani službenici i namještenici u upravnim tijelima;

POGLAVLJE IX.

SUDJELOVANJE NACIONALNIH MANJINA U JAVNOM ŽIVOTU PUTEM VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NACIONALNIH MANJINA

Prema odredbama članka 23. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, pripadnici nacionalnih manjina biraju svoje predstavnike radi unapređivanja, očuvanja i zaštite položaja nacionalnih manjina u društvu te sudjelovanja u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima **putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama samouprave**. Članovi vijeća nacionalne manjine svoje dužnosti izvršavaju na dobrovoljnoj osnovi s pažnjom dobrog gospodara.

Vijeća nacionalnih manjina u jedinici samouprave imaju pravo:

- predlagati tijelima jedinice samouprave mjere za unaprijeđenje položaja nacionalne manjine u državi ili na određenom području, uključujući davanje prijedloga općih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalnu manjinu tijelima koja ih donose;
- isticati kandidate za dužnosti u tijelima državne uprave i tijelima jedinica samouprave;
- biti obaviješteni o svakom pitanju o kome će raspravljati radna tijela predstavničkog tijela jedinice samouprave, a tiče se položaja nacionalne manjine;
- davati mišljenja i prijedloge na programe radijskih i televizijskih postaja na lokalnoj i regionalnoj razini namijenjene nacionalnim manjinama ili na programe koji se odnose na manjinska pitanja.

U 2007. godini provedeni su drugi izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina - za 308 vijeća i 228 predstavnika. Mogućnost predložiti kandidate za članove vijeća nacionalnih manjina iskoristilo je ukupno 14 nacionalnih manjina: albanska, bošnjačka, crnogorska, češka, mađarska, makedonska, njemačka, romska, rusinska, slovačka, slovenska, srpska, talijanska i ukrajinska. Mogućnost predložiti kandidate za predstavnika nacionalne manjine iskoristilo je ukupno 18 nacionalnih manjina: albanska, bošnjačka, bugarska, crnogorska, češka, mađarska, makedonska, njemačka, poljska, romska, rusinska, ruska, slovačka, slovenska, srpska, talijanska, ukrajinska i židovska, dok ovu mogućnost nije iskoristila samo rumunjska nacionalna manjina. Na izborima je izabrano 206 vijeća u punom broju te 52 vijeća u nepunom broju za koje je Vlada RH raspisala dopunske izbore radi njihovog popunjavanja. Također je izabrano 155 predstavnika nacionalnih manjina, za koje su izdane potvrde.

Ured za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske je u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine Republike Hrvatske organizirao je sastanke s vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina koji su održani 24. travnja 2009. godine u Umagu za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina s područja Primorsko-goranske i Istarske županije i 19. svibnja 2009. godine u Karlovcu za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina s područja Karlovačke i Sisačko-moslavačke županije. Rasprava na seminarima bila je usmjerena na rješavanje problema nacionalnih manjina koje žive na području navedenih županija kao što su edukacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina o njihovim

ovlastima i sudjelovanje u procesu odlučivanja, osiguranje prostora za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina. Zaključeno je da je potrebno da jedinice lokalne i područne samouprave što prije osiguraju uvjete za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te omoguće njihovo sudjelovanje u procesu odlučivanja, a predstavnici nadležnih tijela pozvani su da sukladno svom djelokrugu provode nadzor nad provedbom Ustavnog zakona.

Ured za nacionalne manjine u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine organizirao je sastanak radne skupine za analizu rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina održan 19. i 20. ožujka 2010. godine u Umagu. Na sastanku su sudjelovali predstavnici koordinacija vijeća nacionalnih manjina i predstavnici vijeća nacionalnih manjina s područja cijele države, zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru i predstavnici lokalne uprave. Na sastanku je predstavljena analiza rada vijeća nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

Budući da su vijeća i predstavnici nacionalnih manjina tijela koja se ustrojavaju na razinama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave radi unapređenja, očuvanja i zaštite položaja nacionalnih manjina u društvu i s obzirom da ta tijela djeluju na područjima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su različite ekonomske razvijenosti, uočeno je da je nekim vijećima i predstavnicima potrebna pomoć za uspješno obavljanje svojih funkcija jer nisu stvoreni osnovni uvjeti za njihov rad (prostor, uredska oprema, minimalna financijska sredstva).

Vlada RH donijela je 16. srpnja 2009. godine **Odluku o financiranju vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na područjima slabije ekonomske razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave**. Cilj donošenja Odluke jest izjednačavanje položaja vijeća i predstavnika u financijskom smislu bez obzira na područje na kojem djeluju. Za provođenje Odluke utrošena su sredstva osigurana na poziciji Ureda za nacionalne manjine u iznosu od 454.000 kuna za 2009. godinu.

Također je potrebno nastaviti edukaciju predstavnika i članova vijeća o njihovim zadaćama kako je to propisano Ustavnim zakonom te edukaciju državnih službenika u jedinicama lokalne samouprave kako bi se stvorili uvjeti za normalan rad vijeća.

Sudjelovanje nacionalnih manjina u javnom životu putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

CILJ: Uspostava sustava koji će omogućiti vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina da dođe do pune primjene članka 23. Ustavnog zakona. Podići razinu učinkovitosti i djelovanja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave – djelomično ostvareno.

OCJENA: Cilj je djelomično ostvaren edukacijom vijeća te izdvajanjem financijskih sredstava za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Unatoč ostvarenom napretku, još je uvijek u dijelu jedinica lokalne i područne samouprave nedostatna uključenost vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u javni život i upravljanje lokalnim poslovima. Većina mjera koje se odnose na edukaciju lokalnih službenika i nositelja izvršne vlasti u lokalnoj samoupravi, planira se za ostvarenje u 2010. godini nakon dopunskih izbora za zamjenike općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, kako bi i oni bili uključeni u provedbu edukacije.

PREPORUKA ZA NAREDNO RAZDOBLJE: U narednom razdoblju potrebno je nastaviti s edukacijom vijeća i predstavnika nacionalnih manjina o njihovim ovlastima. Potrebno je pratiti rad vijeća na sustavan način. Potrebno je kontinuirano pristupiti edukaciji državnih službenika i službenika jedinica lokalne samouprave o funkcijama i ovlastima vijeća i predstavnika nacionalnih manjina onih jedinica na čijem području su izabrana vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u cilju učinkovitijeg djelovanja vijeća.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
9. SUDJELOVANJE PRIPADNIKA MANJINA U JAVNOM ŽIVOTU I UPRAVLJANJE LOKALNIM POSLOVIMA PUTEM VIJEĆA I PREDSTAVNIKA		
9.1. Edukacija općinskih načelnika, gradonačelnika,	Ministarstvo uprave, Akademija lokalne	Mjera nije provedena.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
<p>župana i njihovih zamjenika te službenika jedinica lokalne samouprave o funkcijama i ovlastima vijeća i predstavnika nacionalnih manjina onih jedinica na čijem području su izabrana vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u cilju učinkovitijeg djelovanja vijeća</p>	<p>demokracije, Savez udruga gradova i udruga općina</p>	<p>Edukacija lokalnih službenika i novoizabranih nositelja izvršne vlasti o funkcijama i ovlastima vijeća i predstavnika nacionalnih manjina onih jedinica na čijem području su izabrana vijeća i predstavnici nacionalnih manjina planira se provesti u 2010. nakon održavanja dopunskih izbora za zamjenike općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, kako bi i oni bili uključeni u provedbu edukacije.</p> <p>Rok za provedbu: IV kvartal 2010. Potrebna sredstva: 20.000 kn</p>
<p>9.2. Unapređenje sustava praćenja rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, analiza stanja njihovih aktivnosti i utrošenih sredstava za rad</p>	<p>Ministarstvo uprave</p>	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Ministarstvo uprave je u 2007. godini prikupljao od lokalnih jedinica podatke o funkcioniranju vijeća i predstavnika te utrošenim sredstvima za njihov rad.</p> <p>Iako su lokalnim jedinicama dostavljene detaljne i precizne upute za dostavu podataka, jedinice su na različite načine iskazivale utrošena sredstva, odnosno neke jedinice su posebno iskazale koliko je sredstava utrošeno za vijeća i predstavnike, a neke jedinice su dostavile ukupan iznos utrošenih sredstava. Različito iskazani podaci otežali su izračunavanje ukupno utrošenih sredstava za financiranje vijeća i predstavnika na razini lokalnih jedinica.</p> <p>Prikupljanje i obrada podataka o funkcioniranju i financiranju vijeća i predstavnika za 2008. godinu završeni su do sredine 2009. godine te je, poučeno iskustvom, Ministarstvo uprave izradilo novi model prikupljanja informacija.</p>
<p>9.3. Edukacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina o njihovim ovlastima</p>	<p>Ured za nacionalne manjine, Savjet za nacionalne manjine</p>	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Savjet za nacionalne manjine je na svojim sjednicama kontinuirano razmatrao problematiku rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, a posebno pitanja rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>područjima od posebne državne skrbi.</p> <p>Savjet za nacionalne manjine je održao sastanke vezane za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina sa područja Vukovarsko-srijemske, Sisačko-moslavačke i Osječko-baranjske županije. Savjet za nacionalne manjine smatra da je potrebno nastaviti s postupkom educiranja, kako pripadnika nacionalnih manjina, tako i tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave, s obzirom na to da je još uvijek u radu vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, kao i lokalne i regionalne samouprave razvidan deficit u potpunom poznavanju odredaba Ustavnog zakona što rezultira otežanom primjenom u praksi.</p> <p>Savjet za nacionalne manjine iskazuje zadovoljstvo donošenjem Odluke o financiranju programa vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske od 16. srpnja 2009. godine, u cilju izjednačavanja položaja vijeća i predstavnika u financijskom smislu, i kako bi bez obzira na područje na kojem djeluju bili u jednakoj mogućnosti ostvarivati zadaće zbog kojih su osnovani sukladno Ustavnom zakonu.</p> <p>Ured za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske je u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine Republike Hrvatske organizirao dva sastanka s vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina koji su održani 24. travnja 2009. godine u Umagu za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina s područja Primorsko-goranske i Istarske županije i 19. svibnja 2009. godine u Karlovcu za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina s područja Karlovačke i Sisačko-moslavačke županije.</p>
<p>9.4. Predlaganje odluke o financiranju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na područjima slabije ekonomske razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave</p>	<p>Ured za nacionalne manjine u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine</p>	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Ured za nacionalne manjine izradio je odluku o financiranju vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na području slabije ekonomske razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Popis vijeća i predstavnika nacionalnih manjina sastavljen je na temelju pokazatelja gradova i općina jedinica lokalne samouprave za 2007. godinu po stanovniku koji je ispod 100% državnog proračuna Republike Hrvatske.</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>Odluku o financiranju programa vijeća i predstavnika nacionalnih manjina donijela je Vlada RH na sjednici održanoj 16. srpnja 2009. godine.</p>
<p>9.5. Financiranje rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na područjima slabije ekonomske razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave</p>	<p>Ured za nacionalne manjine</p>	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Odlukom o financiranju vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na područjima slabije ekonomske razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osigurana su sredstva za 2009. godinu za 94 vijeća i 52 predstavnika i to u iznosu od 4.000 kuna za program pojedinog vijeća nacionalne manjine te 1.500 kuna za program pojedinog predstavnika nacionalne manjine i mogu se koristiti za ostvarivanje programa rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, te pokriće pripadajućih materijalnih troškova.</p> <p>Prema navedenoj Odluci osigurana su sredstva za 62 vijeća i 18 predstavnika srpske nacionalne manjine, 9 vijeća i 8 predstavnika mađarske nacionalne manjine, 6 vijeća i 5 predstavnika romske nacionalne manjine, 5 vijeća 6 predstavnika češke nacionalne manjine, 4 vijeća bošnjačke nacionalne manjine, 3 vijeća rusinske nacionalne manjine, 2 vijeća i jednog predstavnika talijanske nacionalne manjine, 2 vijeća i jednog predstavnika slovačke nacionalne manjine i 1 vijeća i četiri predstavnika ukrajinske nacionalne manjine</p> <p>Za provođenje Odluke utrošena su sredstva u iznosu od 454.000 kuna, koja su osigurana na poziciji Ureda za nacionalne manjine u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2009. godinu.</p>

POGLAVLJE X.

RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE

Na područjima od posebne državne skrbi posebna se pažnja poklanja sprečavanju međuetničkih incidenata. Prema podacima **Ministarstva unutarnjih poslova**, stanje sigurnosti na područjima od posebne državne skrbi ne odstupa bitno od općeg stanja sigurnosti na području cijele Republike Hrvatske te je primijećen trend smanjenja događaja koji su imali obilježja međuetničke netrpeljivosti ili su izazvali pozornost javnosti.

U cilju pravilnog i proaktivnog djelovanja u smislu sprečavanja i suzbijanja prekršaja i kaznenih djela s elementima međuetničke netrpeljivosti ili zločina iz mržnje, kontinuirano se provodi **edukacija policijskih službenika** na svim razinama, a u policijskim upravama sistematizirano je i radno mjesto policijskog službenika za istraživanje zločina iz mržnje.

U cilju potpunije **zakonodavne zaštite** žrtava kaznenih djela motiviranih različitim oblicima netrpeljivosti, u srpnju 2006. usvojen je Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (NN 71/06.) kojim je kao otegotna okolnost uvedeno počinjenje kaznenog djela iz mržnje. **Podatke o predmetima Državno odvjetništvo RH ne vodi prema pojedinim kategorijama nacionalnih manjina** već se na predmetima naznačuje, primjerice, da se radi o zločinu iz mržnje zbog nacionalnog podrijetla, spolne orijentacije, vjere, pripadnosti subkulturalnim skupinama (punk, skinheads) i dr. Dakle riječ je o taksativno navedenim razlozima iz članka 89. stavka 36. Kaznenog zakona.

Prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova, u razdoblju od 1. srpnja 2008. do 31. prosinca 2009. godine izvršeno je 25 kaznenih djela te 14 prekršaja koji su bili etnički motivirani. Od 25 kaznenih djela motiv izvršenja bila je mržnja prema Hrvatima u 5 slučajeva, mržnja prema Srbima u 16 slučajeva, mržnja prema Romima u 2 slučaja, mržnja prema Bošnjacima u 1 slučaju te mržnja prema Crnogorcima u 1 slučaju. Od 14 prekršaja motiv izvršenja bila je mržnja prema Hrvatima u 9 slučajeva te mržnja prema Srbima u 5 slučajeva. U navedenom razdoblju nije bilo evidentirano izvršenje kaznenih djela odnosno prekršaja motiviranih mržnjom ili netrpeljivošću s vjerske osnove.

Donošenjem **Zakona o suzbijanju diskriminacije** (NN 85/08.) učinjen je veliki doprinos borbi protiv diskriminacije. Zakon na cjelovit način uređuje pitanje suzbijanja diskriminacije u Republici Hrvatskoj. Donošenjem Zakona stvorene su pravne i institucionalne pretpostavke za kvalitetnu i učinkovitu borbu protiv svih oblika diskriminacije te se omogućava visoka razina zaštite posebno ranjivih skupina društva kao što su nacionalne manjine. Zakon svim pojedincima jamči zaštitu prava u nizu područja. Naime, Zakon uređuje zaštitu od diskriminacije u područjima rada i radnih uvjeta, mogućnosti obavljanja samostalne ili nesamostalne djelatnosti, uključujući kriterije za odabir i uvjete pri zapošljavanju te napredovanju, pristup svim vrstama profesionalnog usmjeravanja, stručnog osposobljavanja i usavršavanja te prekvalifikacije, obrazovanja, znanosti i sporta, socijalne sigurnosti, socijalne skrbi, mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, osiguranja za slučaj nezaposlenosti, zdravstvene

zaštite, pravosuđa i uprave, stanovanja, javnog informiranja i medija, pristupa dobrima i uslugama, članstva i djelovanja u sindikatima, organizacijama civilnoga društva, političkim strankama ili bilo kojim drugim organizacijama te pristupa sudjelovanju u kulturnom i umjetničkom stvaralaštvu. Novina na institucionalnom planu je uvođenje pučkog pravobranitelja kao središnjeg tijela nadležnog za suzbijanje diskriminacije. Pučki pravobranitelj ima obvezu da se pri izradi redovitih izvješća, mišljenja i preporuka o pojavama diskriminacije, konzultira sa Savjetom za nacionalne manjine čime se i manjinama daje prostor za sudjelovanje u ocjenjivanju načina provedbe Zakona.

U sljedećem je razdoblju potrebno povećati razinu osjetljivosti te osigurati bolju informiranost šire javnosti o pravima nacionalnih manjina i teškoćama s kojima se susreću. Također je potrebno pripadnike nacionalnih manjina educirati o načinima zaštite njihovih prava koje im omogućava Zakon o suzbijanju diskriminacije.

Razvijanje tolerancije prema različitosti i suzbijanje diskriminacije

CILJ: Senzibiliziranje javnosti o osjetljivim društvenim skupinama i njihovim pravima. Povećati razinu osjetljivosti šire javnosti o osjetljivim društvenim skupinama i njihovim pravima posebice nacionalnim manjinama – djelomično ostvareno.

OCJENA: Donošenjem Zakona o suzbijanju diskriminacije uspostavljen je novi zakonodavni i institucionalni okvir za suzbijanje diskriminacije koji je usklađen s međunarodnim standardima. Postignut je napredak u području razvijanja tolerancije prema različitosti i suzbijanju diskriminacije.

PREPORUKA ZA NAREDNO RAZDOBLJE: Potrebno je učinkovito provoditi Zakon o suzbijanju diskriminacije. Potrebno je osigurati bolju informiranost šire javnosti o pravima nacionalnih manjina i teškoćama s kojima se susreću. Pripadnike nacionalnih manjina potrebno je educirati o načinima zaštite njihovih prava koje im omogućava Zakon o suzbijanju diskriminacije.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
<p>10. RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE</p>		
<p>10.1. Primjena članka 16. Ustavnog zakona: - prekogranična suradnja manjina u Republici Hrvatskoj - okrugli stol na kojem će sudjelovati predstavnici susjednih zemalja i država u regiji te pripadnici nacionalnih manjina - razmjena iskustava</p>	<p>Ured za nacionalne manjine u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine</p>	<p>Mjera je provedena.</p> <p>U organizaciji Ureda za nacionalne manjine Vlade RH i Savjeta za nacionalne manjine RH od 19.-21. lipnja 2008. godine održana je na Brijunima Međunarodna konferencija o prekograničnoj suradnji nacionalnih manjina. Predstavnici državnih tijela i nacionalnih manjina iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Makedonije, Mađarske, Rumunjske, Slovenije i Hrvatske te predstavnici međunarodne zajednice u prijateljskoj, vrlo otvorenoj i konstruktivnoj raspravi razmotrili su mogućnosti unapređenja suradnje na području kulture i obrazovanja, medija te putem bilateralnih i multilateralnih sporazuma. Sudionici konferencije jednoglasno su pohvalili napore Vlade RH na unapređenju prava nacionalnih manjina te posebice ovakve načine suradnje, koji omogućavaju da se susretnu predstavnici državnih tijela iz različitih zemalja te predstavnici nacionalnih manjina sa predstavnicima matične države. Time se ujedno predstavnicima državnih tijela i predstavnicima nacionalnih manjina omogućuje da na partnerskoj osnovi razmotre bitna pitanja ostvarivanja prava nacionalnih manjina, potiču prekograničnu suradnju na novim projektima koji mogu pridonijeti daljnjem razvoju ne samo zakonodavne regulative u pojedinim državama, nego prije svega implementaciji legislative, kako na domaćoj, tako i na međunarodnoj razini.</p> <p>Ured za nacionalne manjine Vlade RH, u suradnji sa ETF-om – specijaliziranom agencijom Europske unije za osposobljavanje, organizirao je međunarodnu konferenciju 18. i 19. rujna 2009. godine na Brijunima. Na Konferenciji je sudjelovalo više od 90 predstavnika europskih zemalja, međunarodnih organizacija te istaknutih europskih stručnjaka za područje obrazovanja i prava nacionalnih manjina. Seminar je organiziran kako bi se razmotrile mjere unapređenja obrazovanja u cilju promicanja interkulturalnog dijaloga i socijalne inkluzije. Predstavnici Europske unije, Vijeća Europe, Ujedinjenih naroda i drugih međunarodnih organizacija, zajedno s predstavnicima Albanije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Mađarske, Kosova i Crne</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>Gore, Srbije, Turske, Švicarske i Hrvatske u dvodnevnom seminaru posvetili su posebnu pozornost sveobuhvatnom školskom pristupu društvenoj i kulturnoj raznolikosti, stvaranju jednakih mogućnosti kao temelju politike u javnom obrazovanju te obrazovanju nastavnika za interkulturno inkluzivno obrazovanje. Europa sa više od 100 tisuća pripadnika nacionalnih manjina te značajnom jezičnom i kulturnom različitosti razvija sustav zaštite ljudskih i manjinskih prava koji je nužno uključiti u sustav obrazovanja. Posljednjih godina intenzivno se razvija politika interkulturnog dijaloga unutar Europske unije i Vijeća Europe. Ovaj regionalni seminar također je prilog europskoj politici razvoja inkluzivnog obrazovanja.</p> <p>Na seminaru su iz RH sudjelovali zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom Saboru, predstavnici Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa i drugih državnih tijela, predstavnici Savjeta za nacionalne manjine te manjinskih udruga koje se posebno bave obrazovanjem nacionalnih manjina, kao i ravnatelji i učitelji škola na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Prvog dana seminara u Puli sudionici su se upoznali sa sustavom obrazovanja pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te je posjećena škola Dante Alighieri, koja je dugogodišnjim uspješnim radom može primjer obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina, te Osnovna škola Centar u Puli u kojoj se školuju brojni pripadnici nacionalnih manjina, uključujući romske učenike. U Peroju je posjećeno Kulturno društvo Crnogoraca koji su puna tri stoljeća održali vlastiti jezik, kulturu i tradiciju.</p> <p>Predstavnici Europske komisije u završnoj su ocjeni naglasili da je u Republici Hrvatskoj došlo do unapređenja ostvarivanja prava nacionalnih manjina na području obrazovanja, o čemu svjedoče primjeri škola koje su posjećene. U cjelini uzevši posebno se pohvaljuje napredak u inkluzivnom obrazovanju Roma u posljednje četiri godine. Potrebno je i nadalje ulagati napore u provođenju mjera uključivanja romske djece u obrazovni sustav, što je obveza svih članica Europske unije. Po riječima predstavnika Europske komisije posebno impresionira napredak uočljiv u provođenju aktivnih mjera u cilju pomirenja pripadnika različitih nacionalnosti u Hrvatskoj do kojeg je došlo u vrlo kratkom vremenu. U cilju unapređenja interkulturnog dijaloga, potrebno je dati podršku učiteljima i roditeljima te nastaviti kontinuirano osposobljavanje nastavnika u svim zemljama sudionicima seminara.</p> <p>Zajednička je ocjena sudionika i predstavnika međunarodnih institucija da je seminar, okupivši stručnjake, pripadnike manjina i državnih institucija, ostvario</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>korisnu razmjenu iskustava te pružio niz novih ideja i prijedloga za suradnju među zemljama sudionicama. Posebno je naglašeno da je potrebno jačati regionalnu i europsku suradnju zemalja u cilju stvaranja smjernica za daljnji usklađeni razvoj interkulturalnog dijaloga i unapređivanja obrazovanja i socijalne kohezije. U ozračju prijateljstva i razumijevanja, dvodnevni regionalni seminar pridonio je budućem razvoju suradnje i inkluzivnog obrazovanja u kontekstu socijalne i kulturne različitosti za dobrobit svih budućih generacija učenika i studenata.</p>
<p>10.1.1. Promoviranje prava nacionalnih manjina prigodom obilježavanja 10. prosinca Dana ljudskih prava - Javno obilježavanje 18. listopada, Europskog dana suzbijanja trgovine ljudima</p>	<p>Ured za ljudska prava u suradnji s organizacijama civilnog društva, i međunarodnim institucijama</p>	<p>Mjera je provedena.</p> <p><u>18. listopada 2008.</u> godine javnom je manifestacijom održanom na Cvjetnom trgu u Zagrebu, obilježen Europski dan suzbijanja trgovanja ljudima. Na navedenom su događaju, uz djelatnike Ureda za ljudska prava, prisustvovali predstavnici organizacija civilnog društva i međunarodnih institucija koji rade na području suzbijanja trgovanja ljudima – Mreža PETRA, Delegacija Europske komisije, Međunarodna organizacija za migracije, Hrvatski crveni križ. Utrošeno je 6.000 kn.</p> <p><u>10. prosinca 2008.</u> godine Ured za ljudska prava je javnom manifestacijom održanom na Trgu bana J. Jelačića u Zagrebu, obilježio Međunarodni dan ljudskih prava.</p> <p><u>17. listopada 2009.</u> Ured za ljudska prava Vlade RH obilježio je na Cvjetnom trgu u Zagrebu Europski dan suzbijanja trgovanja ljudima 18.10. u svrhu jačanja javne svijesti o problematici trgovanja ljudima te prikazivanja poduzetih aktivnosti na ovom području. Potporu manifestaciji svojim su dolaskom dale predsjednica Vlade RH gđa. Jadranka Kosor i predsjednica Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima gđa. Đurđa Adlešić. Na događaju su sudjelovali i predstavnici organizacija civilnog društva i međunarodnih institucija koji rade na području suzbijanja trgovanja ljudima – Mreža PETRA, IOM, ICMPD te Hrvatski crveni križ. Javnost se mogla dodatno informirati o radu predmetnih institucija te se upoznati s izloženim brošurama i materijalima. Utrošeno je 10.000 kn.</p> <p><u>12. prosinca 2009.</u> na Trgu bana Josipa Jelačića u Zagrebu organizirana je javna manifestacija obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava čemu su potporu svojim dolaskom dali predsjednica Vlade RH gđa. Jadranka Kosor te potpredsjednik Vlade RH i predsjednik Povjerenstva Vlade RH za ljudska prava g. Slobodan Uzelac. U</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		manifestaciji je sudjelovalo 17 nevladinih i međunarodnih organizacija, 1 osnovna i 1 srednja škola. Utrošeno je 10.000 kn.
10.1.2. Javno obilježavanje bitnih datuma kojima se obilježavaju prava nacionalnih manjina i borba protiv diskriminacije i segregacije pripadnika nacionalnih manjina	Ured za nacionalne manjine	<p>Mjera je provedena.</p> <p><u>8.travnja 2008.</u> godine obilježen je Svjetski dan Roma na kojem je sudjelovala tadašnja potpredsjednica Vlade RH gđa. Jadranka Kosor.</p> <p><u>24. listopada 2008.</u> pod pokroviteljstvom Vlade RH održan je VII Svjetski kongres Roma kao dio Desetljeća za uključivanje Roma 2005-2015.</p> <p><u>17. listopada 2009.</u> godine Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske obilježio je Europski dan suzbijanja trgovanja ljudima Na Cvjetnom trgu u Zagrebu. Potporu navedenom danu su svojim dolaskom dali i predsjednica Vlade RH gđa. Jadranka Kosor i potpredsjednica Vlade RH i predsjednica Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima. Na ovom događaju su osim Ureda za ljudska prava prisustvovali i druge institucije i nevladine organizacije koje se bave suzbijanjem trgovanja ljudima u RH (MUP, Delegacija Europske komisije, udruge iz mreže PETRA, IOM, ICMPD te Hrvatski crveni križ). Na prigodno postavljenim štandovima građani su se mogli dodatno informirati o radu predmetnih institucija na području suzbijanja trgovanja ljudima te se upoznati sa izloženim brošurama i materijalima. Na organizaciju predmetnog događaja utrošeno je 10.000 kn.</p> <p><u>12. prosinca 2009.</u>, povodom obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava, Ured za ljudska prava Vlade RH je na Trgu bana Josipa Jelačića u Zagrebu organizirao javnu manifestaciju. Potporu navedenom danu su svojim dolaskom dali i predsjednica Vlade RH gđa. Jadranka Kosor, potpredsjednik Vlade RH te predsjednik Povjerenstva Vlade RH za ljudska prava. Obilježavanju Međunarodnog dana ljudskih prava također su se priključile i međunarodne organizacije, organizacije civilnog društva te škole (ukupno 17. nevladinih i međunarodnih organizacija, 1. osnovna i 1. srednja škola) koje su na posebno postavljenim štandovima predstavile svoj rad iz područja zaštite i promicanja ljudskih prava. Na organizaciju navedenog događaja utrošeno je 10.000,00 kuna.</p>
10.1.3. Održavanje javne	Ured za ljudska	Mjera je provedena.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
<p>rasprave, tribina i okruglih stolova o temama vezanim uz senzibiliziranja javnosti o osjetljivima društvenim skupinama</p>	<p>prava u suradnji sa Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvom unutarnjih poslova i organizacijama civilnog društva</p>	<p><u>19. studenog 2008.</u> Ured za ljudska prava u suradnji s Centrom za ljudska prava i Savjetom za nacionalne manjine organizirao je okrugli stol na temu „Prava pripadnika nacionalnih manjina – primjena članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina“ u cilju upoznavanja javnosti o pravima nacionalnih manjina zajamčenih na području RH te stjecanja uvida u načine na koje se odredbe Ustavnog zakona u praksi.</p> <p><u>2. prosinca 2008.</u> - povodom obilježavanja 60. godišnjice donošenja Opće deklaracije o ljudskim pravima, Ured za ljudska prava je organizirao konferenciju pod nazivom „Hrvatska, država ljudskih prava – 18 godina poslije“.</p> <p><u>17. studenoga 2009.</u> u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa u Zagrebu održan je okrugli stol na temu „Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina“ u organizaciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Ureda za nacionalne manjine i Ureda za ljudska prava. Nakon završenih izlaganja učitelji, savjetnici za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina i predstavnici škola predstavili su modele A, B i C odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina te učenje talijanskog jezika, jezika nacionalne manjine kao jezika sredine. Savjetnik za slovački jezik i kulturu prezentirao je najbolja iskustva i daljnje izazove u animiranju roditelja i učenika te je prikazao načine kako učenje na jeziku i pismu nacionalnih manjina učiniti zanimljivim učenicima. Za predmetni događaj nisu izdvojena posebna financijska sredstva.</p> <p>Vežano za provedbu projekta „Potpora provedbi Zakona o suzbijanju diskriminacije“ koji je Ured za ljudska prava provodio u suradnji s projektnim partnerima Uredom pučkog pravobranitelja i nevladinom organizacijom Centar za mirovne studije, u 2009. godini proveo projekt, nakon prihvaćanja finalnog izvještaja od strane Europske komisije, proračun projekta je iznosio 272 383.94 eura, od čega je Europska unija sufinancirala projekt s 208 212.92 eura, a Republika Hrvatska je osigurala sufinanciranje u iznosu od 52 053.23.</p> <p>U sklopu projekta održane su sljedeće edukacije: edukacije djelatnika Pučkog pravobranitelja te posebnih pravobraniteljica, edukacija za suce i državne odvjetnike, trening za NGO i medije (vidi mjeru 6.6.), trening za pripadnike poslovnog sektora te nacionalna konferencija na kojoj su sudjelovali svi zainteresirani polaznici dotadašnjih</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>edukacija. Organizirana su i dva okrugla stola na koja su bili pozvani predstavnici regionalnih institucija i tijela koja su aktivna na području zaštite ljudskih prava. U sklopu projekta napisan je i publiciran Vodič uz Zakon o suzbijanju diskriminacije koji će omogućavati svim zainteresiranim ciljanim skupinama da lako dođu do informacija o europskom antidiskriminacijskom zakonodavstvu, direktivama u skladu s kojima je donesen Zakon te do detaljnih informacija o svim aspektima Zakona.</p> <p>Drugi set ciljeva projekta bilo je upoznavanje javnosti s donošenjem Zakona te predstavljanje Ureda pučkog pravobranitelja kao središnjeg tijela nadležnog za suzbijanje diskriminacije. Izrađena je web stranica projekta na kojoj su građani mogli dobiti recentne informacije o provedbi projekta, redizajnirana je web stranica Ureda pučkog pravobranitelja te je provedena nacionalna kampanja podizanja javne svijesti o suzbijanju diskriminacije. U sklopu kampanje postavljeni su <i>jumbo</i> plakati i <i>billboardi</i> širom RH, izrađeni su poster i tiskani letci, snimljen je TV spot koji se kontinuirano emitirao na javnoj televiziji 3 puta dnevno kroz mjesec dana te je izrađen <i>radio jingle</i>.</p> <p>U okviru projekta provedeno je istraživanje o stavovima o diskriminaciji i pojavnim oblicima diskriminacije koje se sastoji od 4 dijela (socijalna distanca, upoznatost građana sa Zakonom, raširenost diskriminacije, osobna iskustva vezano uz diskriminaciju). Dio koji se odnosi na socijalnu distancu posredno ispituje diskriminatorne stavove, a istraživanje je pokazalo da je ¼ ispitanika neprihvatljivo stupanje u brak s osobom druge vjere, nacionalnosti ili boje kože. U dijelu raširenosti diskriminacije, ispitanici su trebali izdvojiti prema kojim je obilježjima diskriminacija u RH najraširenija. Relativna većina ispitanika izdvojila je tri obilježja: nacionalnu pripadnost, socijalno podrijetlo te vjersku pripadnost. Istraživanje tako pokazuje kako je pripadnost nacionalnoj manjini u RH još uvijek česta osnova za diskriminaciju.</p>
10.1.4. Financiranje projekata i programa udruga u RH usmjerenih na očuvanje razvoja, promicanja i iskazivanja nacionalnog i kulturnog identiteta	Ured za ljudska prava	<p>Mjera je provedena.</p> <p>U okviru natječaja za prijavu projekata udruga u Republici Hrvatskoj za financijsku potporu u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2009. godini kao prioritetno područje određeno je osvještavanje žena – pripadnica romske nacionalne manjine o ljudskim pravima. Kroz navedeni prioritet su financirana 2 projekta udruga s ukupnim iznosom od 90.000,00 kuna. Riječ je o sljedećim</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>udrugama i projektima: Udruga Roma za boljitak i protiv siromaštva s projektom Edukacija pripadnica romske nacionalne manjine o ljudskim pravima te Udruga žena Romkinja „Romsko srce“ s projektom Osvještivanjem za bolje.</p> <p>Također, Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske sufinancirao je izvan natječaja projekt Udruge žena Romkinja Hrvatske „Bolja budućnost“ u iznosu od 23.000,00 kn.</p> <p>Sukladno tome, ukupna sredstva izdvojena za ovaj prioritet u 2009. godini iznosila su 113.000,00 kn.</p> <p>U 2008. godini je na natječaju Ureda za ljudska prava također bio uključen navedeni prioritet, a sredstva za financiranje projekta u okviru ovog prioriteta iznosila su 80.000,00 kuna. Osim putem natječaja u 2008. godini nekoliko je udruga financirano izvan natječaja. Riječ je o sljedećim udrugama i projektima Udruga Roma Zagreba i Zagrebačke županije s projektom „Podržavanje prava Roma“ (25.000,00 kuna), Udruga Roma Međimurske županije s projektom „Promicanje ljudskih prava i nacionalnih manjina kroz okupljanja i održavanje okruglih stolova“ (17.000,00 kuna) te Malonogometni klub As Roma s projektom „Drugo europsko prvenstvo Roma i ostalih nacionalnih manjina (3.000,00 kuna). Sukladno tome, ukupna sredstva su iznosila su 125.000,00 kn.</p>
<p>10.1.5. Organiziranje okruglog stola i seminara o pravima nacionalnih manjina- praćenje provedbe Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina i drugih međunarodnih dokumenata</p>	<p>Ured za nacionalne manjine</p>	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Ured za nacionalne manjine je u suradnji s Vijećem Europe organizirao peti po redu seminar o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina koji je održan 1. prosinca 2008. godine u Zagrebu. Sudionici seminara su konstatali da je došlo do značajnog unapređenja ostvarivanja prava nacionalnih manjina. Iznaseni su i primjeri dobrog zajedničkog života, razumijevanja i djelovanja različitih etniciteta, te podrška lokalnih i područnih tijela vlasti, što doprinosi ostvarivanju visoke razine prava nacionalnih manjina.</p> <p>Ured je koordinirao i sudjelovao u izradi tri izvješća o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina. Vlada RH je na svojoj sjednici 16. srpnja 2009. donijela Zaključak o prihvaćanju izvješća o provođenju Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina.</p> <p>U Republici Hrvatskoj je u razdoblju od 22.-26. ožujka 2010. godine boravilo izaslanstvo Savjetodavnog odbora Vijeća Europe za praćenje provedbe Okvirne</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		konvencije za zaštitu nacionalnih manjina. Za vrijeme monitoringa izaslanstvo Vijeća Europe održalo je sastanke s predstavnicima nadležnih državnih tijela koji su sudjelovali u izradi trećeg izvješća o provođenju Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina i s predstavnicima nacionalnih manjina sukladno njihovom programu.
10.2. Organiziranje okruglog stola i seminara o pravima nacionalnih manjina - praćenje provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (izrada izvješća)	Ured za nacionalne manjine, Ministarstvo uprave	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Ured za nacionalne manjine organizirao je u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine okrugli stol o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina koji je održan 21. i 22. studenoga 2008. godine u Opatiji. U cilju što učinkovitije provedbe, na seminar su pozvani predstavnici nadležnih državnih tijela, zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru i predstavnici udruga i vijeća nacionalnih manjina.</p> <p>Ured za nacionalne manjine nastavio je aktivnosti na provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. U cilju njegove učinkovitije provedbe u proteklom razdoblju je organizirano više radnih sastanaka s predstavnicima nacionalnih manjina te stručnih rasprava sa zastupnicima nacionalnih manjina i znanstvenicima za navedeno područje.</p> <p>U organizaciji Ureda za nacionalne manjine Vlade RH u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine organizirana su dva radna sastanka u svezi s poboljšanjem izrade izvješća o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Na sastancima su sudjelovali zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru, predstavnici vijeća nacionalnih manjina te predstavnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Za vijeća i predstavnike Primorsko-goranske i Istarske županije prvi radni sastanak je organiziran 24. travnja 2009. u Umagu, a drugi radni sastanak održan je 19. svibnja 2009. godine u Karlovcu za vijeća i predstavnike Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije. Rasprava je najvećim dijelom bila usmjerena na rješavanje problema nacionalnih manjina koje žive na području navedenih županija, a u cilju cjelovitijeg ostvarivanja prava koja su propisana Ustavnim zakonom. Zaključeno je da je potrebno da jedinice lokalne i područne samouprave što prije osiguraju uvjete za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te omoguće njihovo sudjelovanje u procesu odlučivanja. Predstavnici nadležnih tijela vlasti pozvani su da sukladno svom djelokrugu provode nadzor nad</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		provedbom odredbi Ustavnog zakona.
<p>10.3. Analiza primjene pojedinih rješenja Ustavnog zakona u praksi i organiziranje stručne rasprave u suradnji sa zastupnicima nacionalnih manjina i znanstvenicima s ciljem, mogućih prijedloga za doradu pojedinih odredbi Ustavnog zakona</p>	<p>Ured za nacionalne manjine</p>	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Ured za nacionalne manjine organizirao je u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine seminar o analizi primjene Ustavnog zakona u praksi koji je održan 10. i 11. lipnja 2009. godine u Umagu. Seminar je održan u suradnji sa zastupnicima nacionalnih manjina i znanstvenicima s ciljem mogućih prijedloga za doradu pojedinih odredbi Ustavnog zakona.</p> <p>Tijekom rasprave provedena je analiza primjene Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u proteklih šest godina. Ukazano je na određene poteškoće u provođenju pojedinih odredbi Ustavnog zakona zbog nedovoljnih preciznosti nekih odredbi koje bi trebalo izmijeniti i dopuniti. U svezi s provođenjem članka 22. ocijenjeno je da, uzevši u cjelini, postoji napredak prije svega u svezi sa zapošljavanjem pripadnika nacionalnih manjina u državnoj upravi čiji broj konstantno raste. U svezi sa zapošljavanjem u pravosudnim tijelima treba naglasiti da se radi o vrlo stručnim poslovima te da pripadnici nacionalnih manjina u tom smislu ne žele isticati svoju nacionalnu pripadnost nego stručnost te se malo koriste pravom koje im osigurava zakon, usprkos svim poduzetim mjerama (seminari, informiranje i dr.).</p> <p>Na lokalnoj razini, posebno u općinama, teško je osigurati ravnomjernu zastupljenost jer se obično radi o svega jednoj ili dvije zaposlene osobe. Stoga je upozoreno da je sama odredba Ustavnog zakona teško provediva u kratkom roku. Također treba uzeti u obzir da RH nije mogla koristiti iskustva iz drugih zemalja u svezi s provedbom članka 22. jer takva odredba ne postoji u drugim zakonodavnom sustavima, osim u Republici Makedoniji u kojoj se koristi isključivo za zapošljavanje u državnoj upravi.</p>
<p>10.4. Donošenje zakona o suzbijanju diskriminacije</p>	<p>Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti</p>	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Usvojen je Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08.) koji je usklađen s Direktivom Vijeća 2000/43/EZ o primjeni načela ravnopravnosti spolova bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo i Direktivom Vijeća 2000/78/EZ o uspostavi okvira za jednak tretman na području zapošljavanja i odabira zvanja. Zakon je stupio na snagu 1. siječnja 2009. godine.</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
10.4.1. Usvajanje Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije 2008. – 2013.	Ministarstvo pravosuđa	<p>Mjera je provedena.</p> <p>17. rujna 2008. Vlada Republike Hrvatske usvojila je Nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije 2008.-2013. i Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za 2008-2009. godinu, koji sadrže mjere koje imaju za cilj jačanje javne svijesti o pravu na nediskriminaciju, prihvaćanje različitosti, postizanje veće tolerancije u društvu, promicanje međusobnog poštivanja građana i dr.</p> <p>Za praćenje provedbe akcijskih planova za provedbu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije 2008-2013 osnovana je stručna skupina u Uredu za ljudska prava Vlade RH.</p>
10.5. Analiza događaja s obilježjima nacionalne ili vjerske mržnje i netrpeljivosti	Ministarstvo unutarnjih poslova, rasprava na sjednici Savjeta za nacionalne manjine	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Savjet za nacionalne manjine smatra da je potrebno intenzivirati sve aktivnosti u cilju daljnjeg razvijanje tolerancije prema različitosti i suzbijanja diskriminacije. Vezano za provođenje ovih mjera, Savjet za nacionalne manjine je među prvima osudio sve događaje s obilježjima nacionalne ili vjerske mržnje i netrpeljivosti</p> <p>Ministarstvo unutarnjih poslova okviru svog djelokruga rada kontinuirano provodi aktivnosti kojima se prate i analiziraju događaji s obilježjima nacionalne ili vjerske mržnje i netrpeljivosti. U tom smislu se u svakoj policijskoj upravi u RH sustavno prate, prikupljaju i analiziraju sva postupanja koja se odnose na problematiku zločina iz mržnje u koju spadaju mržnja po vjerskoj, nacionalnoj i drugoj osnovi. Podaci prikupljeni na ovaj način služe za prevenciju i sprečavanje mogućih novih incidenata te se dostavljaju Savjetu za nacionalne manjine i drugim tijelima državne uprave radi poduzimanja mjera iz njihove nadležnosti</p>
10.6. Provedba pojačanog nadzora nad primjenom pojedinih odredbi Ustavnog zakona	Sva državna tijela u čijoj je nadležnosti provedba pojedinih odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, jedinice lokalne i područne	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Ministarstvo uprave kontinuirano prati i nadzire postupak usklađivanja statuta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u vezi s primjenom Ustavnog zakona.</p> <p>U razdoblju 3. studeni 2009. – 27. travanj 2010. godine službenici Ministarstva uprave proveli su</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
	(regionalne) samouprave	upravni nadzor nad radom 33 jedinica samouprave, uključujući i nadzor nad statutima i općim aktima u dijelu u kojem su uređena ili trebaju biti uređena prava pripadnika nacionalnih manjina.
10.7. Poduzimanje mjera za borbu protiv predrasuda i stereotipa, te diskriminacije i segregacije o nacionalnim manjinama (kampanje, brošure)	Tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	<p>Mjera je provedena.</p> <p>U organizaciji Ureda za ljudska prava, Savjeta za nacionalne manjine i Centra za ljudska prava 19. studenoga 2008. godine održan je okrugli stol pod nazivom „Zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina-primjena članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina“.</p> <p>Na okruglom stolu promicano je načelo zabrane diskriminacije građana na osnovi nacionalne pripadnosti pri zapošljavanju u tijelima državne uprave i tijelima lokalnih jedinica te pravo prednosti pripadnika nacionalnih manjina pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima.</p>
10.8. Edukacija novinara o uklanjanju predrasuda i stereotipa	Ured za nacionalne manjine, Savjet za nacionalne manjine	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>Ured za nacionalne manjine Vlade RH je u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine RH i Fakultetom političkih znanosti u Zagrebu organizirao radionicu „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj“ koja je održana od 12.-14. veljače 2009. godine u Opatiji. Na skupu su sudjelovali novinari elektroničkih i pisanih medija iz Zagreba, Osijeka, Daruvara i Karlovca. U preporukama i smjernicama za izvještavanje o manjinskim temama naglašeno je da treba poboljšati predstavljanje manjina u dnevnim novinama i informativnim emisijama. Cilj seminara bilo je izgrađivanje osjetljivosti novinara i urednika za praćenje tema i događaja vezanih uz pripadnike nacionalnih manjina. Na taj se način upozorilo na potrebu smanjenja stereotipa i predrasuda prema nacionalnim manjinama, posebice prema Romima. Seminar o medijima i nacionalnim manjinama održat će se i tijekom 2010. godine.</p>
10.9. Izrada web stranice Ureda za nacionalne manjine s prikazom projekata	Ured za nacionalne manjine	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Na portalu Vlade RH pokrenuta je web stranica Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015.</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		Pokretanjem internetske stranice za Rome omogućen je bolji protok informacija između tijela državne vlasti i romske nacionalne manjine. Na web stranici dostupne su sve informacije i dokumenti te sredstva koja raspoređuje Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalnog programa za Rome.
10.10. Izrada web stranice Savjeta na nacionalne manjine	Savjet za nacionalne manjine	Mjera je provedena. U cilju transparentnosti i boljeg informiranja o radu Savjeta za nacionalne manjine, Savjet sve svoje aktivnosti objavljuje na svojim web stranicama www.savjet.nacionalne-manjine.info .
10.11. Izdavanje knjige o nacionalnim manjinama i njihovim pravima na više jezika	Ured za nacionalne manjine	Mjera je provedena. Vlada RH prihvatila je 16. srpnja 2009. godine Treće izvješće o provođenju Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina te ga je uputila Vijeću Europe na razmatranje. Ured za nacionalne manjine tom je prilikom tiskao knjigu „Treće izvješće Republike Hrvatske o provođenju Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina“ na engleskom i hrvatskom jeziku. Promocija knjige bila je 11. prosinca 2009. godine u Zagrebu na kojoj su sudjelovali zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru, predstavnici nadležnih ministarstava i drugih državnih tijela koji su sudjelovali u izradi Izvješća, predstavnici udruga i vijeća nacionalnih manjina te predstavnici međunarodne zajednice. Publikacija je podijeljena svim udrugama i vijećima nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.
10.12. Izdavanje i distribucija 6 brojeva glasila „Manjinski forum“ – u tiskanom formatu i elektroničkom formatu na web stranicama	Savjet za nacionalne manjine	Mjera je provedena. U cilju što veće transparentnosti i boljeg informiranja o radu i aktivnostima Savjeta za nacionalne manjine, sve aktivnosti Savjeta za nacionalne manjine objavljuju se na web stranicama. Savjet za nacionalne manjine izdaje i distribuira glasilo „Manjinski forum“ u tiskanom i elektroničkom formatu, a objavljen je i na web stranici u cilju dodatne edukacije vijeća i predstavnika te udruga i ustanova nacionalnih manjina. Tijekom godine izdaje se 6 brojeva glasila „Manjinski forum“ koji se dostavlja svim

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		udrugama i ustanovama nacionalnih manjina, vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina, svim državnim tijelima, Delegaciji Europske komisije u RH te diplomatskim predstavnicima matičnih zemalja nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

POGLAVLJE XI.

NACIONALNI PROGRAM ZA ROME I AKCIJSKI PLAN DESETLJEĆA ZA UKLJUČIVANJE ROMA 2005.-2015.

U posljednje četiri godine provođenja Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. postignut je znatan napredak.

Poduzet je niz mjera kojim se osiguravanju bolji uvjeti života Roma u svim područjima. Sustavno se radi na rješavanju statusnih pitanja Roma, promoviraju romska kultura, tradicija i jezik, sustavno se radi na uključivanju romske djece u redovni obrazovni sustav te se kontinuirano potiče nastavak studija i usavršavanja putem stipendija. U području rješavanja stambenih pitanja, sustavno se radi na legalizaciji bespravničkih romskih naselja u svim slučajevima kada je to moguće.

U okviru provedbe Nacionalnog programa za Rome policija kontinuirano prati događaje i pojave s elementima nasilja u vezi romske zajednice te poduzima odgovarajuće aktivnosti u cilju sprječavanja nasilničkog ponašanja prema Romima, nasilja unutar romske zajednice te suzbijanja diskriminacije Roma. Mjere se provode u suradnji s romskom zajednicom. Analitički se prate akti nasilja nad Romima, nasilje Roma nad drugim osobama te nasilje unutar samih pripadnika romske zajednice (prekršaji i kaznena djela). Na osnovi prikupljenih podataka izrađuju se analize radi praćenja stanja sigurnosti i poduzimanja mjera o čemu se jednom godišnje obavještava Ured za nacionalne manjine.

Provode se i brojne aktivnosti kao što su kontakti s građanima te postupanje po prigovorima i pritužbama, kontakti i predavanja u školama, kontakti s predstavnicima medija, savjetovanja o prevenciji i samozaštitnom ponašanju, edukacija djece i mladeži, akcije s komunalnim redarstvom, sudjelovanje u radu na razini uprave i samouprave. Također, zajedno sa Romima, radi se na otkrivanju počinitelja iz romske populacije (kaznenih djela i prekršaja).

S ciljem rješavanja **osobnog statusa** (državljanstvo, stalni boravak) Roma u MUP-u su formirani specijalni mobilni timovi koje čine predstavnici policijskih uprava, predstavnici Roma, predstavnici socijalne službe te predstavnici ureda državne uprave. Trenutno takvi timovi postoje na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije, Međimurske županije, Sisačko-moslavačke županije, Primorsko-goranske županije, Osječko-baranjske županije, Istarske županije, Brodsko-posavske županije, Varaždinske županije i Vukovarsko-srijemske županije.

Nacionalni program za Rome i Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015.

CILJ: Daljnja provedba posebnih programa namijenjenih romskoj nacionalnoj manjini radi unapređenja njihovog položaja u društvu – djelomično ostvareno.

OCJENA: Provedbom mjera iz Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. postignut je znatan napredak u ostvarivanju prava romske nacionalne manjine u RH te unapređenju položaja Roma u svim područjima društvenog života, a osobito u području obrazovanja, stanovanja, zdravstva, zapošljavanja i rješavanja statusnih pitanja poput državljanstva i stalnog boravka.

PREPORUKA ZA NAREDNO RAZDOBLJE: Potrebno je nastaviti s provedbom mjera iz Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. kako bi se trajno unaprijedili životni uvjeti pripadnika romske nacionalne manjine te suzbili stereotipi i svi oblici diskriminacije na nacionalnoj osnovi.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
11. NACIONALNI PROGRAMI ZA ROME I AKCIJSKI PLAN DESETLJEĆA ZA UKLJUČIVANJE ROMA		
11.1. Organizacija 4 višednevna seminara za predstavnike romske nacionalne manjine o provođenju Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća	Ured za nacionalne manjine u suradnji sa stručnjacima iz pojedinih područja	Mjera je provedena. Sukladno Nacionalnom programu za Rome Ured za nacionalne manjine je organizirao dva seminara o edukaciji voditelja i predstavnika romskih udruga i organizacija koji su održani od 27. do 29. ožujka 2008. i od 10. do 12. travnja 2008. Predavanja su održali predstavnici nadležnih ministarstava i vladinih ureda, profesori Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu i predavači Međunarodnog centra za obrazovanje novinara. Sudionici seminara su

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
za uključivanje Roma		<p>upoznati o ostvarivanju prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, o provođenju Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. u dijelu koji se odnosi na obrazovanje, zdravstvo, zapošljavanje i socijalnu skrb, stanovanje i prostorno uređenje s posebnim osvrtom na Rome.</p> <p>Ured za nacionalne manjine organizirao je dvodnevni seminar za predstavnike romskih udruga koji je održan od 4. do 6. lipnja 2009. u Stubičkim Toplicama. Predstavnici romskih udruga upoznati su s mjerama koje Vlada RH poduzima u okviru Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. Sudionicima su bile predstavljene mjere iz nadležnosti i djelokruga Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi te Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.</p> <p>Dana 15. i 16. lipnja 2009. godine u Zagrebu je održana radionica o zapošljavanju Roma u okviru provedbe Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. Na radionici su sudjelovali predstavnici iz Albanije, BiH, Bugarske, Češke, Makedonije, Srbije, Slovačke, Španjolske, predstavnici Vijeća, predstavnici romskih udruga te predstavnici nadležnih ministarstava i Ureda. Na Radionici je predstavljeno i istraživanje o zapošljavanju Roma u Hrvatskoj.</p>
11.2. Unapređenje provedbe Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015. u području obrazovanja, stanovanja, zdravstva i zapošljavanja	Nositelji pojedinih mjera utvrđenih Akcijskim planom Desetljeća za uključivanje Roma	<p>Mjera se kontinuirano provodi.</p> <p>U izvještajnom razdoblju održano je sedam sjednica Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog programa za Rome. Zaključci i financijska sredstva koja se putem Povjerenstva raspoređuju za potrebe romske nacionalne manjine objavljuju se na Internet stranici Vlade RH.</p> <p>Također je održano sedam sjednica Radne skupine za praćenje Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.- 2015. čiji su zaključci objavljuju na Internet stranici Vlade RH.</p> <p>Vlada RH je na sjednici održanoj 16. srpnja 2009. prihvatila Izvješće o provođenju Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma za 2007. i 2008. godinu i Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma za 2009. i 2010. godinu.</p> <p>U proteklom razdoblju posvećena je izuzetna pozornost stvaranju uvjeta za uključivanje romske zajednice u gospodarski i javni život RH. Redovno se provodio Nacionalni program za Rome iz 2003. godine te Akcijski plan u kojem su obrađene mjere u području obrazovanja, zapošljavanja, zdravlja i stanovanja. Do sada su postignuti značajni rezultati, posebice u području obrazovanja i stanovanja. Tako je u 2009. godini vidljiv porast romske</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>djece koji je uključen u predškolsko obrazovanje. Broj romske djece uključene u redovno osnovnoškolsko obrazovanje je utrostručen. Povećanje obrazovnog statusa pripadnika romske manjine svakako će djelovati i na povećanje mogućnosti njihova zapošljavanja. Pored toga, provode se mjere dodatnog obrazovanja, doškolovanja odraslih, obrazovanje za stjecanje zanimanja te drugi oblici edukacije Roma s ciljem njihovog učinkovitijeg zapošljavanja.</p> <p>Poduzimaju se intenzivne mjere za unapređenje stanovanja Roma pa je u 12 od 14 županija u kojima postoje romska naselja izrađen odgovarajući prostorni plan što je financiralo nadležno ministarstvo, a u Međimurskoj županiji, u kojoj ima najviše romskih naselja, od 12 postojećih naselja, 9 ih je legalizirano. U jednom slučaju Romi iz naselja, koje nije bilo pogodno za život zbog stalnih poplava te je napušteno, su integrirani u okolnim mjestima u kućama koje su sami izabrali.</p> <p>Iz sredstava Phare 2005. sufinancirano je uređenje najvećeg romskog naselja Parag u Međimurskoj županiji. Novouređeno naselje je 24. rujna 2009. godine svečano otvorila predsjednica Vlade RH gđa. Jadranka Kosor, uz nazočnost predstavnika Delegacije Europske komisije u RH.</p> <p>Započelo je uređenje još tri naselja u Međimurskoj županiji (Pribislavec, Lončarevo i Piškorovec) koji se uređuju iz programa Phare 2006., za koja je Europska komisija već odobrila sredstva. Vlada Republike Hrvatske sudjeluje sa 30% od ukupnih sredstava.</p> <p>Uskoro će započeti uređenje još dva naselja: Orehovica i Sitnice - u sklopu projekta IPA 2008., tako da bi u naredne dvije godine bila uređena cjelokupna infrastruktura u najvećim romskim naseljima u RH.</p> <p>Treba napomenuti da su na 8. sjednici Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog programa za Rome održanoj 16. prosinca 2009. godine donijeti zaključci za unapređenje projekata koji se odnose na romsku nacionalnu manjinu, primjerice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cjelovito rješavanje poteškoća Roma (Prije izrade projekta koji uključuje romsku problematiku treba razmotriti način rješavanja poteškoća Roma u interakciji, primjerice pored uređenja stanovanja istovremeno uključiti obrazovanje i zapošljavanje kako bi se postigla cjelovitost.), - Ocjena izvedivosti projekta i njegove učinkovitosti (Prije usvajanja projekta treba realno procijeniti njegovu izvedivost i učinkovitost za unapređenje života romske zajednice. To je

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>obvezno potrebno učiniti u aktivnoj suradnji s romskim predstavnicima.),</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pri utvrđivanju prioriteta moraju se uključiti Romi (Prioriteti se moraju utvrditi samo u dijalogu koji neizostavno uključuje predstavnike romske nacionalne manjine. Prije početka izrade projekta, još u idejnoj fazi, obvezne su konzultacije državnih tijela s predstavnicima Roma. To također treba važiti i za projekte koji se izrađuju za veću ciljanu grupu u kojoj su Romi jedan segment šireg projekta.), - U uvjete za izbor najboljeg ponuđača izrade projekta treba utvrditi obvezu zapošljavanja Roma kao uvjet i prednost pri odabiru onog ponuđača koji omogući zapošljavanje većeg broja romskih predstavnika u provedbi projekta. Time se ujedno poštuju Zajednička temeljna načela EU u odnosu na uključivanje Roma., - Omogućiti osposobljavanje Roma za izradu i provedbu projekata (Edukacija predstavnika Roma kao segment svakog projekta koji se odnosi na romsku zajednicu, povezivanje romskih udruga i asocijacija s pojedinim znanstvenim ustanovama te s ostalim nevladinim sektorom.) <p>Sukladno mjeri iz Nacionalnog programa za Rome, Ured za nacionalne manjine jednom godišnje raspisuje natječaj za financiranje programa očuvanja tradicijske kulture Roma. Natječaj je raspisan u srpnju 2009. godine. Radna skupina za raspodjelu financijskih sredstava za financiranje programa očuvanja tradicijske kulture Roma sastoji se predsjednika i zamjenika predsjednika Radne skupine koji su predstavnici romske nacionalne manjine, te članova (stručnjaka i predstavnika nadležnih ministarstava). U 2009. godini za programe očuvanja tradicijske kulture Roma raspoređeno je ukupno 181.000 kuna.</p> <p>Nadalje, treba istaknuti da Vijeće Europe već nekoliko godina provodi Kampanju "Dosta!" kojoj je pristupila i Republika Hrvatska. Cilj Kampanje je borba protiv diskriminacije romske nacionalne manjine u čitavoj Europi. Sukladno preporuci Vijeća Europe, Ured za nacionalne manjine u suradnji s Udrugom Fade In osmislio je i financirao izradu spota koji se prikazuje na Hrvatskoj televiziji.</p> <p>Temeljem Odluke o financiranju programa vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u 2009. godini, kojom se privremeno osiguravaju sredstva za izvršenje programa vijeća i predstavnika nacionalnih manjina jedinicama lokalne samouprave koje spadaju u područja od posebne državne skrbi, Ured za nacionalne manjine financirao je šest vijeća nacionalnih manjina (s iznosom od 4.000 kuna) i pet predstavnika nacionalnih manjina (s iznosom od 1.500 kuna).</p>

POGLAVLJE XII.

OPĆE MJERE ZA POTPORU PROVEDBI USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA I AKCIJSKOG PLANA

CILJ: Provedba općih mjera za potporu provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Akcijskog plana – u velikoj mjeri ostvareno.

OCJENA: Provedbom mjera predviđenih za potporu provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Akcijskog plana ostvareni su u velikoj mjeri preduvjeti za uspješnu implementaciju i nadzor provedbe svih mjera iz Akcijskog plana te uspješan nastavak daljnjeg postupanja u provedi mjera.

PREPORUKA ZA NAREDNO RAZDOBLJE: Potrebno je provesti mjere koje još uvijek nisu provedene u cilju pune potpore provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Akcijskog plana. Osobitu je pažnju potrebno posvetiti dosljednoj i trajnoj provedbi nadzora zakonitosti vezano uz provedbu obveza iz Ustavnog zakona.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
12. MJERE ZA POTPORU PROVEDBI USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA I AKCIJSKOG PLANA		
12.1. Intenziviranje nadzora nad zakonitosti vezano uz provedbu obveza iz Ustavnog	Nadležna državna tijela	Mjera se kontinuirano provodi.

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
zakona		<p>Ministarstvo uprave kontinuirano prati i nadzire postupak usklađivanja statuta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u vezi s primjenom Ustavnog zakona.</p> <p>U razdoblju 3. studeni 2009. – 27. travanj 2010. godine službenici Ministarstva uprave proveli su upravni nadzor nad radom 33 jedinica samouprave, uključujući i nadzor nad statutima i općim aktima u dijelu u kojem su uređena ili trebaju biti uređena prava pripadnika nacionalnih manjina.</p>
12.2. Povećanje stručne službe Savjeta za nacionalne manjine	Savjet za nacionalne manjine	<p>Mjera nije provedena.</p> <p>Savjetu je 2008. godine odobreno povećanje Stručne službe Savjeta za 1 djelatnika, međutim tijekom 2008. i 2009. godine, s obzirom na zabranu zapošljavanja, nije došlo do kadrovskog jačanja stručne službe Savjeta.</p>
12.3. Analiza provedbe zakonskih odredbi kojima se reguliraju izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina.	Ministarstvo uprave	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Analiza provedbe zakonskih odredbi kojima se reguliraju izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina je izvršena neposredno nakon što su održani izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, odnosno prije usvajanja Akcijskog plana.</p> <p>Izvješće o provedbi Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina obuhvaća razdoblje za 2008. i 2009. godinu. Izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina održani su u 2007. godini, nakon čega je i izvršena analiza provedenih izbora, stoga navedena analiza nije iznesena u Izvješću za 2008. i 2009. godinu.</p> <p>U nastavku slijedi analiza izbora za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina koji su održani 17. lipnja 2007. godine:</p> <p><u>Izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u 2007. godini</u></p> <p>Članovima vijeća i predstavnicima nacionalnih manjina, koji su izabrani na izborima 2003. godine, istekao je redoviti četverogodišnji mandat, stoga je Vlada Republike Hrvatske raspisala redovne izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina koji su održani 17. lipnja 2007. godine.</p> <p>Odlukom o raspisivanju izbora za članove vijeća nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“ broj 49/07 i 53/07) raspisani su izbori za ukupno 308 vijeća nacionalnih manjina (73 u županijama i Gradu Zagrebu, 128 u gradovima i 107 u općinama). Odlukom o raspisivanju izbora za predstavnika nacionalne manjine u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“ broj 49/07) ukupno je raspisan izbor za 228 predstavnika nacionalne manjine (86 u županijama i Gradu Zagrebu, 78 u gradovima i 64 u općinama).</p> <p>Mogućnost predložiti kandidate za članove vijeća nacionalnih manjina iskoristilo je ukupno 14 nacionalnih manjina. To su (abecednim redom) sljedeće nacionalne manjine: albanska, bošnjačka, crnogorska, češka, mađarska, makedonska, njemačka, romska, rusinska, slovačka, slovenska, srpska, talijanska i ukrajinska. Mogućnost predložiti kandidate za predstavnika nacionalne manjine iskoristilo je ukupno 18 nacionalnih manjina. To su (abecednim redom) slijedeće manjine: albanska, bošnjačka, bugarska, crnogorska, češka, mađarska, makedonska, njemačka, poljska, romska, rusinska, ruska, slovačka, slovenska, srpska, talijanska, ukrajinska i židovska, dok ovu mogućnost nije iskoristila samo rumunjska nacionalna manjina.</p> <p>Nadalje, Vlada Republike Hrvatske, Odlukom o određivanju visine naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalne manjine u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 58/07), propisala je pravo na naknadu troškova izborne promidžbe vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su izabrani na izborima, te utvrdila njezinu visinu.</p> <p>Konkretno, navedena Odluka Vlade propisuje u točki III. i IV. da Vijeće nacionalne manjine županije i Vijeće nacionalne manjine Grada Zagreba ima pravo na naknadu troškova u iznosu od 1.500,00 kuna za svakog člana, a Vijeće nacionalne manjine grada i Vijeće nacionalne manjine općine u iznosu od 1.000,00 kuna za svakog člana. Sukladno odredbi točke V. predstavnik nacionalne manjine u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave ima pravo na naknadu troškova u iznosu od 1.000,00 kuna.</p> <p>Prema službenim podacima Državnog izbornog povjerenstva, od ukupnog broja raspisanih izbora za vijeća nacionalnih manjina održano ih je 258, a zbog neodaziva birača ili nedostatka kandidature nije ih održano 50. Na 52 održana izbora izabrano je manje kandidata od potrebnog broja, odnosno preciznije na 47 održanih izbora izabrana je natpolovična većina članova vijeća, a na 5 izbora izabrana je ispodpolovična većina članova vijeća.</p>

MJERA	NOSITELJ	PROVEDBA
		<p>Od ukupnog broja raspisanih izbora za predstavnike nacionalnih manjina održano ih je 155. Nakon održanih izbora, Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o davanju ovlaštenja za sazivanje konstituirajućih sjednica vijeća nacionalnih manjina („Narodne novine“ broj 73/07) kojom je ovlastila župane, gradonačelnika Grada Zagreba, gradonačelnike i općinske načelnike da, sukladno odredbi članka 60. stavak 1. Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“ broj 33/01, 10/02, 155/02, 45/03, 43/04, i 40/05-pročišćeni tekst i 109/07), u roku od 30 dana od dana donošenja Odluke, sazovu konstituirajuće sjednice i to za 206 vijeća nacionalnih manjina koja su izabrana u punom broju.</p> <p>Jednako tako, Vlada Republike Hrvatske donijela je i Odluku o davanju ovlaštenja za sazivanje konstituirajućih sjednica vijeća nacionalnih manjina u kojima je izabrana natpolovična većina članova („Narodne novine“ broj 82/07) kojom je ovlastila župane, gradonačelnika Grada Zagreba, gradonačelnike i općinske načelnike da, sukladno odredbi članka 60. stavak 1. Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u roku od 30 dana od dana Odluke, sazovu konstituirajuće sjednice i to za 47 vijeća nacionalnih manjina u kojima je izabrana natpolovična većina članova.</p> <p>Vijeća nacionalnih manjina neprofitne su pravne osobe. Svojstvo pravne osobe stječu upisom u Registar vijeća nacionalnih manjina kojeg vodi Ministarstvo uprave. S danom 09. travnja 2010. godine konstituirano je, te upisano u Registar 221 vijeća, a za 155 izabrana predstavnika nacionalne manjine izdane se potvrde.</p>
12.4. Podnošenje godišnjeg izvješća Vladi Republike Hrvatske o provođenju Akcijskog plana o provedbi Ustavnog zakona	Ministarstvo pravosuđa u suradnji s Uredom za nacionalne manjine i nadležnim tijelima državne uprave	<p>Mjera je provedena.</p> <p>Izvješće pripremljeno i dovršeno u rujnu 2010. godine</p>

ANALIZA DEMOGRAFSKE SLIKE REPUBLIKE HRVATSKE DRŽAVNOG ZAVODA ZA STATISTIKU

Republika Hrvatska je 2008. godine imala 4 434 508 stanovnika; udio žena bio je 51,8% a muškaraca 48,2%.

Zadnji podaci o broju stanovnika prema nacionalnoj pripadnosti su iz Popisa 2001. Prema nacionalnoj pripadnosti tada je bilo najviše Hrvata (89,63%), a slijedili su Srbi (4,54%), Bošnjaci (0,47%), Talijani (0,44%), Mađari (0,37%), Albanci (0,34%), Slovenci (0,3%) itd. Srba ima najviše (iznad 10%) u Vukovarsko-srijemskoj, Sisačko-moslavačkoj, Ličko-senjskoj i Karlovačkoj županiji. Bošnjaka je najviše (iznad 1%) u Istarskoj i Dubrovačko-neretvanskoj županiji, Talijana u Istarskoj i Primorsko-goranskoj, Čeha u Bjelovarsko-bilogorskoj, a Mađara u Osječko-baranjskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji. Roma je 2001. godine bilo 9.463 ili 0,21% ukupnog stanovništva. Roma ima daleko najviše u Međimurskoj županiji (2,44% od ukupnog stanovništva županije). Prema podacima Popisa 2001. stopa nepismenosti ukupnog stanovništva bila je 1,87%, a nacionalnih manjina 3,84%. Na slabiju obrazovnu strukturu ukazuje i udio osoba bez škole koji je 5,2% ukupnom broju pripadnika nacionalnih manjina dok je za ukupno stanovništvo taj udio 2,9%.

Tabela 19. prikazuje kretanje osnovnih demografskih pokazatelja. Prema udjelu starosnih skupina vidljiv je trend starenja stanovništva, o čemu najbolje svjedoči podatak da je 2008. godine udio mladog stanovništva (od 0 do 14 godina) iznosio 15,41%, a starog stanovništva (iznad 65 godina) 17,28%.

Osnovni uzrok nepovoljnih demografskih kretanja leži u negativnom prirodnom prirastu (razlika broja rođenih i umrlih) koji je 2008. iznosio – 8.398 za ukupno stanovništvo Republike Hrvatske, a gotovo sve nacionalne manjine imale su negativan prirodni prirast osim Roma, Albanaca, Bošnjaka i Rusa (Tabela 20.)

Tabela 6: Osnovni demografski pokazatelji

	2005.	2006.	2007.	2008.
Stanovništvo sredinom godine (u 000)	4442,0	4 440,0	4 436,0	4434,5
Dobne skupine,%				
0-14	15,93	15,71	15,54	15,41
15-64	67,23	67,26	67,27	67,31
65+	16,84	17,03	17,19	17,28
Omjer ovisnosti (65+/0-14) u %	105,67	108,34	110,63	112,12
Omjer starosne ovisnosti (65+/15-64), u %	25,04	25,31	25,56	25,67
Stopa totalnog fertiliteta	1,4	1,38	1,4	1,47
Prosječna starost žene pri prvom porodu	26,5	26,7	26,8	27,1
Živorodeni, na 1.000 stanovnika	9,6	9,3	9,4	9,9
Živorodeni izvan braka, %	10,5	11	11,5	12
Prirodni prirast (na 1.000)	-2,1	-2	-2,4	-1,9
Očekivano trajanje života				
- muškarci	71,8	72,5	72,3	72,4
- žene	78,8	79,3	79,2	79,6
- razlika	7,0	6,8	6,9	7,2
Sklopljeni brakovi, na 1.000 stanovnika	5,0	5,0	5,2	5,3
Razvedeni brakovi, na 1.000 sklopljenih	220,6	210,5	206,8	215,0
Razvedeni brakovi, na 1.000 stanovnika	1,1	1,0	1,1	1,1
Stopa umrlih	11,7	11,3	11,8	11,8
Stopa umrlih, na 1000 st., 65+	54,4	52,5	54,4	53,6
Stopa dojenačke smrtnosti	5,7	5,2	5,6	4,5

Tabela 7: Živorodeni, umrli i prirodni prirast u RH od 2005. do 2008.

	Živorodeni prema narodnosti majke				Umrli prema narodnosti				Prirodni prirast			
	2005.	2006.	2007.	2008.	2005.	2006.	2007.	2008.	2005.	2006.	2007.	2008.
Ukupno	42 492	41 446	41910	43753	51790	50378	52367	52151	- 9 298	- 8 932	- 10 457	- 8 398
Hrvati	38612	37385	38173	39740	40 359	38715	41000	41822	- 1 747	- 1 330	- 2 827	- 2 082
Nacionalne manjine												
Svega	2218	2112	2234	2339	5110	5034	5271	5193	- 2 892	- 2 922	- 3 037	- 2 854
Albanci	247	195	246	252	43	51	45	47	204	144	201	205
Austrijanci	3	1	1	1	2	4	1	2	1	- 3	0	- 1
Bošnjaci	134	134	154	189	61	65	81	71	73	69	73	118
Bugari	8	10	2	3	5	7	4	5	3	3	- 2	- 2
Crnogorci	14	13	10	21	53	64	75	56	- 39	- 51	- 65	- 35
Česi	74	75	74	83	145	149	133	132	- 71	- 74	- 59	- 49
Mađari	92	100	100	112	329	324	311	281	- 237	- 224	- 211	- 169
Makedonci	24	33	24	39	58	43	45	49	- 34	- 10	- 21	- 10
Nijemci	8	16	18	8	29	29	31	37	- 21	- 13	- 13	- 29
Poljaci	9	7	16	16	2	5	9	11	7	2	7	5
Romi	439	439	467	434	68	52	61	48	371	387	406	386
Rumunji	16	14	15	10	8	4	4	8	8	10	11	2
Rusi	23	21	24	27	9	9	14	12	14	12	10	15
Rusini	10	7	11	11	33	40	39	33	- 23	- 33	- 28	- 22
Slovaci	39	41	47	54	67	48	63	64	- 28	- 7	- 16	- 10
Slovenci	39	22	29	25	187	186	214	226	- 148	- 164	- 185	- 201
Srbi	955	878	889	928	3 802	3724	3935	3895	- 2 847	- 2 846	- 3 046	- 2 967
Talijani	61	78	72	90	179	201	177	180	- 118	- 123	- 105	- 90
Turci	3	4	5	5				2	3	4	5	3
Ukrajinci	19	21	28	26	23	21	25	28	- 4	0	3	- 2
Vlasi									-	-	-	-
Židovi	1	3	2	5	7	8	4	6	- 6	- 5	- 2	- 1
Ostali ¹⁾	391	374	341	330	182	185	179	156	209	189	162	174
Nisu se izjasnili u smislu nac. pripadnosti												
Svega	64	44	23	29	346	354	72	43	- 282	- 310	- 49	- 14
izjasnili se u smislu regionalne pripadnosti	1	1	1	1					1	1	1	1
Nepoznato	1 206	1531	1139	1315	5793	6090	5845	4937	- 4 587	- 4 559	- 4 706	- 3 622
1) U ovaj modalitet uključeni su, između ostalih i Jugoslaveni i Muslimani.												

Državni zavod za statistiku priprema **Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine** u skladu s međunarodnim standardima. Cilj je svakog popisa stanovništva, pa tako i Popisa 2011., utvrditi podatke o broju i teritorijalnom rasporedu stanovnika te o društveno-gospodarskim strukturama prikupljenih obilježja. Istodobno će se prikupiti podaci o demografskim, etničkim, obrazovnim, migracijskim, ekonomskim i drugim obilježjima stanovništva, a ustanovit će se i promjene u odnosu na Popis 2001.

Za Popis 2011. relevantne su Preporuke Konferencije europskih statističara za popise stanovništva i stanova 2010. godine pripremljene u suradnji s Ekonomskom komisijom UN-a za Europu i Statističkim uredom Europske unije – Eurostatom („*Conference of European Statisticians Recommendations for the 2010 Censuses of Population and Housing*“ prepared in cooperation with the United Nations Economic Commission for Europe and the Statistical Office of the European Communities (EUROSTAT), New York and Geneva, 2006). Preporuke su korištene kao temelj za izradu popisnog programa Europske unije za popise stanovništva i stanova.

Nadalje, za pripremu popisa stanovništva relevantna je *Uredba 763/2008* Europskog parlamenta i Vijeća Europske unije o popisima stanovništva i stanova (*Regulation (EC) No 763/2008 of the European Parliament and of the Council of 9 July 2008 on Population and Housing Censuses*), te *Načela i Preporuke* Ujedinjenih naroda za popise stanovništva i stanova (*Principles and Recommendations for Population and Housing Census, Revision 2, United Nations, New York, 2008*).

Isto tako za pripreme je korištena i *Uredba 862/2007* Europskog parlamenta i Vijeća Europske unije o statistici migracija i međunarodne zaštite (*Regulation (EC) No 862/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 on Community statistics on migration and international protection and repealing Council Regulation (EEC) No 311/76 on the compilation of statistics on foreign workers*) u kojoj su dane definicije uobičajenog mjesta stanovanja te međunarodnog migranta.

Uredbom 763/2008 Europskog parlamenta i Vijeća Europske unije o popisima stanovništva i stanova utvrđuju se zajednička pravila u prikupljanju podataka o stanovništvu i stanovima u desetogodišnjem razdoblju te se propisuju definicije koje su zemlje obvezne primijeniti u svojim popisima kako bi se osigurala međunarodna usporedivost podataka. Uredbom se također propisuje definicija uobičajenog mjesta stanovanja kao ključni kriterij za definiranje ukupnog broja stanovnika zemlje ili određene geografske jedinice.

Zakonom o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine (Narodne novine br. 92/10) uređuje se priprema, organizacija i provedba popisa, jedinice i sadržaj popisa, vrijeme popisivanja, obrada, čuvanje i objavljivanje rezultata te način osiguravanja sredstava za popis.

U skladu s prethodno navedenim ne pokazuje se nužnim uključivati dodatne mjere potrebne za pripremu Popisa stanovništva u Izvješće o provedbi Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

OCJENA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske ocjenjuje da provedba Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2009. godini pokazuje da je ostvaren napredak u provedbi njegovih mjera. Ova ocjena temelji se na analizi koja obuhvaća sva poglavlja Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Prvenstveno se to očituje u političkoj volji Vlade Republike Hrvatske da bez obzira na krizne i otežane uvjete u kojima se nalazi hrvatsko društvo osigura potpunu provedbu mjera Akcijskog plana. No, unatoč neospornoj političkoj volji i angažmanu Vlade, neosporno je, da se pojavljuju poteškoće i problemi u neposrednoj provedbi Akcijskog plana.

Prvenstveno se to odnosi na mjere Akcijskog plana iz Poglavlja I „Službena i javna uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina“, VI „Pristup sredstvima javnog priopćavanja“, VIII „Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudne uprave, te tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave“ te IX „Sudjelovanje nacionalnih manjina u javnom životu putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina“.

Razloge za nepotpuno provođenje mjera iz Akcijskog plana iz navedenih poglavlja možemo locirati u jedinicama lokalne, područne (regionalne) samouprave, gdje se još uvijek, doduše u sve manjem broju, može prepoznati nedostatak političke volje za potpunom primjenom odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, nedovoljno i parcijalno poznavanje odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, kao i financijsko materijalne poteškoće u osiguravanju potpune provedbe mjera Akcijskog plana.

U odnosu na provedbu mjera iz Akcijskog plana u Poglavljima II „Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina“, III „Uporaba znamenja i simbola nacionalnih manjina“, IV „Kulturna autonomija“, V „Pravo na očuvanje svoje vjere te na osnivanje vjerskih zajednica zajedno sa drugim pripadnicima te vjere“, VII „Samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa“, X „Zaštita od svake djelatnosti koja ugrožava ostvarivanje prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina – Razvijanjem tolerancije prema različitosti i suzbijanje diskriminacije“ te XI „Nacionalni program za Rome i Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015. godina“ možemo izraziti zadovoljstvo jer je u njihovoj provedbi postignut najveći mogući stupanj provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Poglavlje II Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina, poglavlje IV Samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa). Posebno se može istaknuti veliki napredak u provođenju mjera iz poglavlja XI „Nacionalni program za Rome i Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015. godina“.

Sagledavajući ukupnu gospodarsku, socijalnu te društvenu situaciju 2009. godine u Republici Hrvatskoj može se dati ocjena da je postignut napredak u provođenju mjera Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.